

GAZETA NIEPOŁOMICKA

Nr 09/273

WRZESIEŃ 2016

ISSN 1429-004

SAMI PISZEMY GAZETĘ: 52 AUTORÓW, 75 TEKSTÓW

**W pierwszą niedzielę września
świętowaliśmy dożynki**

str. 10

Budżet Obywatelski po raz drugi

Od 11 do 18 września mieszkańcy gminy Niepołomice zadecydują, które z zadań zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego powinny zostać zrealizowane w 2017 r.

03

Budowa szkoły nabrała rozpędu

Prace na budowie szkoły podstawowej na Jazach ruszyły pełną parą. To największa inwestycja ostatnich lat w naszej gminie.

04

Zaprojektujmy błonia

Serdecznie zapraszamy 10 września do Małopolskiego Centrum Dźwięku i Słowa na warsztaty dotyczące zagospodarowania niepołomickich błoni.

05

VI ŚWIĘTO ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Niepołomice 11 września 2016

Centrum miasta

14.00 Przemarsz stowarzyszeń ulicami miasta

Scena przy Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa

14.15 Marsze i melodie regionalne

OSP Niepołomice – Orkiestra Lira

15.00 Koncert chóru Cantata

Miejski Chór Cantata ☺

15.20 Pokaz karate tradycyjnego

Akademia Karate Tradycyjnego

15.30 przerwa na scenie: pokazy hippiczne na parkurze

15.50 Pokaz ju-jitsu sportowego

Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Target ☺

16.10 Cheer Angels

Młodzieżowe Towarzystwo Sportowe Ikar ☺

16.20 Pokaz ju-jitsu sportowego

Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Target ☺

16.40 Cheer Angels

Młodzieżowe Towarzystwo Sportowe Ikar ☺

16.45 Pokaz muaythai

Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Target ☺

17.05 Cheer Angels

Młodzieżowe Towarzystwo Sportowe Ikar ☺

17.15 Pokaz Niepołomickiego Klubu Karate Kyokushin

Niepołomicki Klub Karate Kyokushin

17.40 Pokaz wschodnich sztuk walki: kung-fu

Sekcja Kung-fu PTG Sokół

18.00 Rozstrzygnięcie konkursu „Poznaj niepołomickie organizacje”

18.15 Rewia tańca

Polskie Towarzystwo Gimnastyczne Sokół Niepołomice

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa, sale warsztatowe

14.00-19.00 Łączymy się ze światem – pokaz łączności na pasmach

amatorskich. Wystawa zabytkowych odbiorników

Niepołomicki Klub Krótkofalowców SP9MOA

przy Młodzieżowym Obserwatorium Astronomicznym ☺

14.30-17.00 Punkt informacyjny

Uczniowski Klub Sportowy Goniec Staniątki

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa, sala widowiskowa

15.30-16.30 Śpiewać każdy może – miniwarsztaty śpiewu chóralnego

Miejski Chór Cantata ☺

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa, sala lustrzana

14.00-18.00 Wystawa twórczości artystycznej członków stowarzyszenia

Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Niepołomickiej

15.00-17.00 Zabawy i gry edukacyjne dla dzieci

Stowarzyszenie Propagujące Idee Kazimierzowskie

Teren przy Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa

14.30-18.30 Stacja doświadczalna: Butelkowe rakiety, Błyskawice w probówce, Kameleon w płynie, Chemiczne jo-jo, Niepalący się płomień, Samopompujące się balony

Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne ☺

15.00-18.00 Pokazy Słońca przez teleskop

Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne ☺

14.30-19.00 Obóz rycerski z konkurencjami

Niepołomickie Bractwo Rycerskie ☺

15.00-17.00 Prezentacja technik muaythai. Cross trening. Konkurs sportowy

Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Target ☺

14.30-19.00 Gry i zabawy harcerskie

Szczep Puszcza ☺

13.00-18.00 Budżet obywatelski – punkt informacyjny

Fundacja Lepsze Niepołomice

14.30-18.30 Akademia siatkówki UKS Wola. Konkurs siatkarski

Uczniowski Klub Sportowy Wola ☺

14.30-19.00 Basketball challenge: trening pokazowy, gry koszykarskie dla dzieci. 15.30 Turniej streetball 3x3, zgłoszenia od 14.00.

Konkurs koszykówki dla rodzin

Młodzieżowe Towarzystwo Sportowe Ikar ☺

15.00-18.00 Kursy i warsztaty edukacyjne – oferta dla dorosłych

Zespół Szkół im. Ojca Świętego Jana Pawła II

Parking przy Zamku Królewskim

16.00 Wspólny trening nordic-walkingu

Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Puszystych

Parkur

15.30 Pokazy hippiczne

Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych Dziecięce Marzenia

14.30-17.30 Zawody strzeleckie z broni pneumatycznej

Ognisko TKKF Wiarus ☺

16.00-18.00 Miasteczko strażackie OSP Niepołomice – pokazy sprzętu i atrakcje dla najmłodszych

OSP Niepołomice

Zamek Królewski w Niepołomicach Sala Akustyczna

17.00-18.30 Popołudnie z W. A. Mozartem

Towarzystwo Miłośników Muzyki i Śpiewu im. St. Moniuszki

☺ Organizacje biorące udział w konkursie.

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa

Wrzesień wymaga energii

We wrześniu mobilizujemy zwykle siły po letnim rozleniwieniu. Ten miesiąc wymaga energii i zaangażowania – od uczniów, bo wracają do szkoły; od rodziców, bo rzeczywistość szkolną, zajęć dodatkowych i domową muszą na nowo poukładać. Ten wrzesień stawia przed nami więcej zadań – pojawiają się one bowiem także w naszej lokalnej przestrzeni publicznej. To właśnie we wrześniu zgłoszujemy na projekty Budżetu Obywatelskiego 2017, konsultujemy się w sprawie współpracy z organizacjami pozarządowymi, a także pracujemy przy rewitalizacji. To właśnie teraz decyduje się najbliższa przyszłość, na którą mamy wpływ – czy powstaną kolejne place zabaw, czy odbędą się nowe warsztaty, ale także jak będą wyglądały tereny za zamkiem i parkurem. Zachęcamy do zaangażowania, bo każdy głos się liczy!

Żeby jednak nie okazało się, że wrzesień to tylko ciężka praca, zapraszamy do wspólnego relaksu w wolnych chwilach na przykład przy święcie organizacji pozarządowych, Nocy Naukowców, czy w końcu – pod koniec miesiąca – na jedenaścich już Polach Chwały.

Życzę Państwu, by wrzesień okazał się też piękny i barwny wszystkimi kolorami złotej polskiej jesieni i – oczywiście – udanej lektury Gazety Niepołomickiej.

redaktor naczelna
Joanna Kocot

W NUMERZE:

TEMATY MIESIĄCA

- 2 O szkołach
- 2 BOK w nowej odsłonie

TWÓJ URZĄD

- 3 Po raz drugi zgłoszujemy na projekty do Budżetu Obywatelskiego
- 3 Święto Chleba i Piernika
- 4 Budowa szkoły nabrała rozpędu
- 5 Zaprojektujemy błonia
- 5 Nowe mapy gminy i sołectw
- 5 Nowa wiata w Zagórzcu
- 5 Obwieszczenie Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice
- 6 Rozbudowa kanalizacji w gminie
- 6 W najlepszej trójce
- 6 Jak wybrać zawód?

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

- 7 O organizacjach pozarządowych
- 7 Zarządzenie Nr 58/2016 Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice
- 8 Ankieta konsultacyjna

WYDARZENIA

- 9 Grill za nami
- 9 Gminne Dożynki
- 10 Zapraszamy na Pola Chwały
- 11 Festyn strażacki w Woli Batorskiej
- 11 OSP na Świątowych Dniach Młodzieży
- 12 Ptasie wakacje

NASZA TABLICA

- 13 Konkurs na klip wideo
- 14 Zmiany u Niepołomnych
- 14 Bezpłatne porady prawne
- 15 Projekt niepełnosprawni aktywni na rynku pracy

EDUKACJA

- 16 Programuję, więc jestem
- 16 Wakacje w Słonecznej Krainie
- 17 Bezpiecznie do szkoły!
- 17 Bezpieczna nawierzchnia na przedszkolnym podwórku
- 17 Tatrzzańskie impresje

ASTRONOMIA

- 18 Najdłuższe polskie wahadło jest w Krakowie
- 19 Małopolska Noc Naukowców
- 20 Spacerkiem po nieboskłonie - wrześniowo
- 21 Islandia mistyczna kraina lodu i ognia
- 22 Spojrzenie na wrześniowe niebo

WKŁADKA

- 23 40 lat działalności Szczepu Puszcza

NA FALI

- 27 Zapasowa sieć łączności kryzysowej

BIBLIOTEKA

- 28 Letnia wymiana znów rekordowa
- 28 Biblioteczne wakacje
- 29 Anielska Aniela gwiazda projektu
- Być kobietą, być kobietą
- 29 Czytaliśmy Quo vadis

KULTURA

- 30 Niepołomice. Miasto, czas i ludzie o wystawie z za kurtyny

- 30 Sandomierz znany i nieznan
- 31 FELIETONY ŻYCIEM PISANE (79) - O asertywności

MCDIS

- 32 Z filmami dookoła świata

ZDROWIE I URODA

- 33 O opóźnionym rozwoju mowy
- 34 Plastrowanie dynamiczne cudowny wynalazek terapeutyczny, czy chwyt marketingowy?
- 35 Ziolomania ogarnęła wszystkich

SPORT

- 36 Świetny start sezonu
- 37 Obóz szkoleniowy nad morzem
- 37 Szlifowali formę w Starej Wsi
- 37 Półkolonia karate z AKT
- 38 Grad medalii!
- 38 Wakacje z medalami
- 39 Letni Obóz Sportowy
- 39 Kącik szachisty
- 40 Trzymamy kciuki za naszego olimpijczyka
- 40 Żeńska w nowym sezonie
- 41 Systemy treningowe - część 1
- 42 Kadra puszczy niepołomice na rundę jesienną sezonu 2016/2017
- 44 Rodzinny rajd w Chochołowie
- 44 Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych
- 44 KJK na Mistrzostwach Małopolski
- 44 Od września na treningi ju-jitsu
- 44 Zapisy na boks tajski

POLECAMY

- 45 Korpowszawka vs. przedwojenny show-biznes
- 46 Sezon warsztatowy 2016/2017

KALENDARIUM

- 47 Kalendarium na wrzesień 2016

10 Zapraszamy na Pola Chwały

23 40 lat działalności Szczepu Puszcza

O SZKOŁACH

Szanowni Państwo,

Przed nami rozpoczęcie nowego roku szkolnego 2016/2017. Okres wakacji przeznaczaliśmy na przeprowadzenie niezbędnych, mniejszych lub większych, remontów naszych placówek oświatowych, tak aby Państwa dzieci mogły uczyć się w lepszych warunkach.

Dzięki dofinansowaniu ze Szwajcarsko Polskiego Programu Współpracy (ten sam program, z którego korzystaliśmy, montując instalacje solarne na domach prywatnych), w maju podpisaliśmy za kwotę 7 mln zł umowę na modernizację 16 obiektów użyteczności publicznej w gminie z firmą BIPV System z Rzeszowa.

Są to szkoły, domy kultury, remizy OSP, w których obecnie prowadzone prace są na różnym poziomie zaawansowania.

Wiele wskazuje na to, że nie będziemy mieli problemów z dotrzymaniem ostatecznego terminu zakończenia kontraktu, który zaplanowany jest na koniec października.

Niestety, nie zdążyliśmy w czasie wakacji ze wszystkimi pracami w szkołach – szczególnie wewnątrz budynków – a to było dla nas priorytetem. Złożyło się na to kilka czynników, takich jak konieczność przygotowania projektów architektonicznych, uzyskania stosownych pozwoleń, zgód, opinii, odkrycie wielu „niespodzianek” budowlanych w budynkach, a także pewne kłopoty generalnego wykonawcy z pozyskaniem solidnych podwykonawców oraz zrealizowaniem dostaw materiałów. W tej chwili trwa walka z czasem, z każdą godziną i każdym dniem prace posuwają się do przodu.

Chciałem jednak Państwa uprzedzić, że nauka w kilku szkołach przez pierwsze dwa tygodnie września może być nieco utrudniona. Absolutnie nie będziemy odwoływać zajęć, nie będzie też konieczności odrabiania dni nauki w soboty czy ferie.

Pierwsze dwa tygodnie września to czas, kiedy w szkołach podstawo-

wych w Podłężu, Staniątkach, Zagórz, Suchorabie, Zakrzowie, a także w gimnazjum w Zabierzowie Bocheńskim będą trwały jeszcze ostatnie prace wykończeniowe wewnątrz budynków. Uzgadniamy z wykonawcą oraz z dyrektorami tych szkół szczegóły, aby remonty były jak najmniej uciążliwe dla uczniów i nauczycieli i aby zajęcia mogły odbywać się w miarę normalnych warunkach. Ponieważ nie wszystkie sale lekcyjne są gotowe, rozkład zajęć na początku roku szkolnego może być dwuzmianowy. Wówczas młodsze dzieci rozpoczynają naukę o godzinie 8.00 a kończą o 11.30, starsze klasy przychodzą do szkoły na 11.30 a kończą o 15.00.

Jak już uporamy się z remontem wewnątrz budynków, przyjdzie czas na prace zewnętrzne.

We wszystkich szkołach zaplanowana jest termomodernizacja i nowa elewacja, a w Zakrzowie i Zagórz dodatkowo wymieniane będą dachy. Tak więc roboty zewnętrzne kontynuowane będą aż do końca października. Wierzę jednak, że szkoły po remontach będą nowocześniejsze, zadbane, tańsze w utrzymaniu, bardziej przyjazne dzieciom i nauczycielom.

Zdaję sobie sprawę z utrudnień i komplikacji, mam jednak nadzieję, że wspólnie uda nam się ten trudny czas – przy obopólnym zrozumieniu – szybko mieć za sobą.

Na koniec chciałem serdecznie podziękować dyrektorom wymienionych placówek za ogromne zaangażowanie podczas remontu. Państwa obecność praktycznie przez całe wa-

kacje w szkołach, pomoc i nadzorowanie prac są przejawem ogromnego zaangażowania i zasługują na szacunek.

Przepraszam Państwa za utrudnienia i proszę o wyrozumiałość.

Z poważaniem
Roman Ptak
burmistrz Niepołomic

BOK w nowej odsłonie

MAREK BARTOSZEK
Referat Promocji i Kultury

1 września otwarto wyremontowane Biuro Obsługi Klienta (Dziennik Podawczy) w Urzędzie Miasta i Gminy w Niepołomicach.

Kilka tygodni trwał remont w Biurze Obsługi Klienta, które na czas prac zostało przeniesione na pierwsze piętro do Biura Rady Miejskiej. W czwartek pierwszego września wszystko wróciło już do normy i interesanci mogą korzystać z usług biura na parterze.

Główne zadanie BOK polega na przyjmowaniu pism od klientów oraz prowadzeniu ewidencji dokumentów zarówno przychodzących jak i wychodzących. Podobnie jak było przed remontem, obok Dziennika Podawczego działa również Ewidencja Przedsiębiorców.

Obie komórki funkcjonują w godzinach pracy urzędu: poniedziałek 8.00-17.00, wtorek-czwartek 8.00-16.00, piątek 8.00-15.00. Serdecznie zapraszamy.

Po raz drugi zagłosujemy na projekty do Budżetu Obywatelskiego

PAWEŁ PAWŁOWSKI
Fundacja Lepsze Niepołomice

Od 11 do 18 września mieszkańcy gminy Niepołomice zdecydują, które z zadań zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego powinny zostać zrealizowane w 2017 r.

Wybierać będziemy spośród 109 projektów. Do głosowania uprawnieni są mieszkańcy gminy Niepołomice zameldowani (również tymczasowo) na terenie gminy, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończyli 16. rok życia. Podobnie jak w ubiegłym roku kwota 1 mln zł podzielona została na osiedla i sołectwa proporcjonalnie do liczby mieszkańców. Zmieniły się natomiast zasady głosowania – w tym roku nie zagłosujemy przez Internet. Ze względu na ryzyko nadużyć, wyboru zadań dokonamy jedynie na papierowych kartach. Kolejną zmianą jest zwiększenie liczby projektów, na które można głosować. Na karcie zaznaczyć będzie można dwa (w ubiegłym roku jeden) projekty rekomendowane do realizacji. Lista zadań zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego dostępna jest na stronie www.niepolomice.eu oraz w Referacie Promocji. Głosować można osobiście lub korespondencyjnie, wysyłając kartę na adres Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach (Plac Zwycięstwa 13, 32-005 Niepołomice) z dopiskiem na kopercie „Budżet Obywatelski – GŁOSOWANIE”. Za datę oddania głosu uważa się datę stempla pocztowego. Głosy będą sumowane oddzielnie dla każdego z sołectw i osiedli. Do realizacji skierowane zostaną te projekty, które otrzymają największą

liczbę głosów oraz ich wartość nie przekroczy kwoty Budżetu Obywatelskiego przyznanej na dane osiedle/sołectwo. W przypadku, gdy nie wystarczy środków na realizację kolejnego zadania z listy, zostanie uwzględnione pierwsze

z zadań, którego szacunkowy koszt nie spowoduje przekroczenia kwoty środków przewidzianej na Budżet Obywatelski w osiedlu/sołectwie. Wyniki głosowania poznamy w pierwszej połowie października.

Punkty do głosowania osobistego

Miejscowość	Miejsce	Dni otwarcia punktów	Godziny głosowania
Niepołomice	Urząd Miasta – Dziennik Podawczy	12.09 - 16.09	8.00-17.00 8.00-16.00 8.00-15.00
	Namiot przy Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa	11.09	13.00 - 18.00
	Namiot na Rynku	17.09 - 18.09	9.00 - 18.00
Chobot	Dom Kultury	12.09 - 16.09	16.00 - 19.00
Niepołomice-Jazy	Dom dla Ociemniałych w Niepołomicach		
Niepołomice-Podgrabie	Świetlica Kultury		
Ochmanów	Dom Kultury		
Podłęże	Dom Kultury		
Słomiróg	Dom Kultury		
Staniątki	Dom Kultury		
Suchoraba	Dom Kultury		
Wola Batorska	Dom Kultury		
Wola Zabierzowska	Dom Kultury		
Zabierzów Bocheński	Dom Kultury		
Zagórze	Dom Kultury		
Zakrzowiec	Dom Kultury		
Zakrzów	Dom Kultury		

Święto Chleba i Piernika

STANISŁAW WOJTAS
Referat Promocji i Kultury

Jak co roku, w ostatni weekend sierpnia w Jaworze – mieście partnerskim Niepołomic – odbyło się Święto Chleba i Piernika. Wzięła w nim udział delegacja naszego miasta z burmistrzem, prezes Fundacji Zamek Królewski, sekretarz urzędu oraz przedstawicielem niepołomickich cukierników.

Tym razem, 6 rodzajów wspaniałego chleba w ilości około 200 bochenków dostarczyła Piekarnia Adama, Franciszka i Kazimierza Pieprzyców z Podłęża. Wszystkie zostały sprzedane w ciągu jednego popołudnia.

Nadzwyczajnym zainteresowaniem cieszył się ciemny, żytni chleb ze słonecznikiem, zwany popularnie „kasząnką” – tak wygląda w przekroju – oraz oczywiście tradycyjny chleb żytni na zakwasie, bez drożdży, nagrodzony dwa lata temu na Małopolskim Święcie Chleba w Krakowie na Placu Wolnica.

W części artystycznej jaworskiego święta wzięła udział Kapela Wolanie z Woli Zabierzowskiej, która zachwycała nie tylko swoimi przyśpiewkami i muzyką, ale także pięknymi strojami krakowskimi.

Nasza delegacja wzięła także udział w sportowych zawodach strzeleckich z czterech różnych

rodzajów broni (w karabinku sportowym III m. i puchar zdobył reprezentant cukierników) oraz w strzelaniu z łuku do tarczy.

Podczas święta padł kolejny rekord w długości piernika upieczonego i układanego na rynku w Jaworze, w tym roku wynosił ponad 46 metrów bieżących.

W części artystycznej święta odbyły się koncerty znanych gwiazd i zespołów oraz kabareton.

Budowa szkoły nabrała rozpędu

JOANNA MUSIAŁ
Referat Promocji i Kultury

Prace na budowie szkoły podstawowej na Jazach ruszyły pełną parą. To największa inwestycja ostatnich lat w naszej gminie.

Wykonawcą przedsięwzięcia jest wyłoniona w ramach przetargu firma Pro-Invest z Katowic.

Budowa szkoły kosztować nas będzie około 20 milionów złotych. To jedna z nielicznych inwestycji finansowanych w całości przez Gminę Niepołomice.

Budowa rozpoczęła pod koniec czerwca 2016. Inwestycja zakończy się w czerwcu 2017, co oznacza, że uczniowie rozpoczną naukę w nowej szkole już 1 września 2017 roku.

Szkoła zlokalizowana będzie przy ulicy Suszówka na osiedlu Jazy w Niepołomicach. Ulica Suszówka będzie gruntownie przebudowana. Jej remont ruszy na przełomie lutego i marca 2017

roku. Roboty związane z przebudową drogi oraz sieciami zasilającymi szkołę, siecią wodociągową, siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej, pompownią ścieków, instalacją gazową i energetyczną potrwać najprawdopodobniej do maja 2017 roku. Na odcinku od kościoła do samej szkoły ulica zostanie poszerzona do pięciu metrów wraz z przynajmniej dwumetrowym ciągiem pieszo-rowerowym.

Nowa szkoła to obiekt wielofunkcyjny dzielący się na kilka części: administracyjną, edukacyjną i sportową. Budynek szkoły będzie się składał z dwóch skrzydeł. Każde z nich pomieści 6 klas lekcyjnych wraz z pomieszczeniami pomocniczymi i towarzyszącymi. Skrzydło zachodnie połączone będzie z dwukondygnacyjnym budynkiem administracyjnym, natomiast wschodnie – z salą gimnastyczną z widownią na 260 miejsc wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym. W środku powstanie korzystnie doświetlona aula szkolna. Całość strefy wejściowej będzie szeroko przeszklona witrynami szklanymi, co da wrażenie otwartości i pozwoli na korzystne doświetlenie tej części obiektu.

Część klasowa oparta jest na charakterystycznym motywie plastra miodu. Kształt plastra miodu

można spotkać też w wielu innych miejscach (ogródki klasowe, wiaty rowerowe).

Przed szkołą powstanie parking oraz ogródek jordanowski. Przy wejściu do budynku zlokalizowana zostanie szatnia. Stamtąd dzieci pójdą do swoich klas, zaprojektowanych w kształcie sześcioboków. Każda z tych sal pomieści maksymalnie do 24 uczniów i każdą będzie można zaaranżować w inny sposób.

Całkowita powierzchnia zabudowy wynosi 5,6 tys. m², powierzchnia użytkowa 3,8 tys. m², a kubatura 36 tys. m³.

Budynek ma być energooszczędny. Zastosowane zostaną pompy ciepła, gazowe, ogniwa fotowoltaiczne. Projekt przewiduje też maksymalne wykorzystanie światła słonecznego do oświetlenia wnętrza budynku.

Obiekt z zewnątrz ma wyglądać jak małe miasteczko. Biała i kremowa elewacja, z drewnianymi wykończeniami, skąpana w zieleni, daleka będzie od standardowego wyglądu szkół.

Pracujemy też nad dostosowaniem wszystkich instalacji do tego, żeby w przyszłości można było dobudować kolejne sale lekcyjne i przygotować szkołę na 8-letni program nauczania.

Zaprojektujmy błonia

JOANNA KOCOT
Referat Promocji i Kultury

Serdecznie zapraszamy 10 września do Małopolskiego Centrum Dźwięku i Słowa na warsztaty dotyczące zagospodarowania niepołomicznych błoni.

Prace nad gminnym programem rewitalizacji trwają w najlepsze. Tym razem do wspólnych działań koncepcyjnych zapraszamy Państwa – Niepołomiczan. Wspólnie zastanowimy się, jak byśmy chcieli, żeby wyglądały niepołomiczkie błonia i co mogłoby się na ich znaleźć.

10 września chcielibyśmy rozpocząć warsztaty w Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa, a jeśli pogoda pozwoli, przejdziemy na tereny, które zamierzamy planować, by łatwiej było sobie wizualizować, o jakim obszarze mówimy i co już na nim się znajduje.

Początek spotkania o 11.00 – w tym czasie oprócz powitania odbędzie się również wprowadzenie w tematykę i kontekst zadania.

Od 11.30 rozpoczną się sesje na trzech stanowiskach tematycznych. To właśnie wtedy omówimy znaczenie błoni dla mieszkańców naszego miasta, porozmawiamy o tym, jaką rolę to miejsce może odegrać jako teren do spędzania wolnego czasu, czy to rekreacyjny, czy sportowy. Będziemy także mówić o oczekiwaniach dotyczących rozwiązań architektonicznych w tym miejscu.

Od 13.00 wspólnie zastanowimy się, czy instytucje i organizacje, które mają swoje siedziby w pobliżu, będą mogły i w jaki sposób poszerzyć swoją ofertę, by teren był pełniej i różnorodnie wykorzystywany.

W czasie warsztatów będą trwały animacje dla dzieci, a po pracy koncepcyjnej będziemy wspólnie wypoczywać w piknikowej atmosferze.

Mamy nadzieję, że stworzymy przestrzeń do wspólnej rozmowy, a w przyjaznej atmosferze pojawią się pomysły, które dadzą impuls do ciekawych działań. Razem urzędzimy niepołomiczkie błonia, które dzięki temu będą nowym interesującym miejscem na naszej mapie.

NOWE MAPY GMINY I SOŁĘCTW

JOANNA MUSIAŁ
Referat Promocji i Kultury

Pod koniec lipca na wszystkich dużych tablicach informacyjnych w sołectwach gminy Niepołomice naklejono nowe, zaktualizowane mapy gminy i poszczególnych miejscowości.

Nowe plany gminy pojawiły się w 12 sołectwach. Na każdej tablicy znajduje się duża mapa gminy i okolicy oraz mniejsza mapa danej miejscowości. Znajdziemy też kilka przydatnych informacji – dane kontaktowe Urzędu Miasta, adresy portali społecznościowych, na których można śledzić, co się dzieje w naszej gminie. Ponadto, na każdej tablicy można obejrzeć też zdjęcia najbardziej charakterystycznych miejsc danego sołectwa.

Mamy nadzieję, że nowe mapy będą dobrze służyły zarówno mieszkańcom naszej gminy, jak i turystom odwiedzającym nasze tereny.

NOWA WIATA W ZAGÓRZU

JOANNA MUSIAŁ
Referat Promocji i Kultury

Pod koniec lipca zamontowano stylową wiatę przystankową przy Szkole Podstawowej w Zagórz. Nowe zadanie jest znacznie większe niż poprzednie. To już kolejna wiatka, która pojawiła się w ramach wymiany starych przystanków w naszej gminie.

Niepołomice, dnia 1 września 2016r.

OBWIESZCZENIE BURMISTRZA MIASTA I GMINY NIEPOŁOMICE W SPRAWIE PODJĘCIA UCHWAŁY W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA DO SPORZĄDZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY NIEPOŁOMICE NA LATA 2016-2023

Na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777) Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice informuje o podjęciu w dniu 30 czerwca 2016 r. przez Radę Miejską w Niepołomicach uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Niepołomice na lata 2016-2023 (uchwała nr XXI/307/16 Rady Miejskiej w Niepołomicach z dnia 30 czerwca 2016 r.)

Gminny Program Rewitalizacji to dokument, który programuje proces rewitalizacji na tych obszarach gminy, na których stwierdzono największe nasilenie negatywnych zjawisk. Działania rewitalizacyjne, zaplanowane na terenach objętych uchwałą Rady Miejskiej w Niepołomicach w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji Gminy Niepołomice (uchwała nr XXI/306/16 Rady Miejskiej w Niepołomicach z dnia 30.06.2016r.), mają szansę na uzyskanie zewnętrznego finansowania, m.in. z funduszy UE.

Opracowany projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Niepołomice poddany zostanie procesowi konsultacji społecznych, których okres prowadzenia oraz możliwe formy uczestnictwa w nich zostaną przedstawione w osobnym obwieszczeniu.

ROZBUDOWA KANALIZACJI W GMINIE

JOANNA MUSIAŁ
Referat Promocji i Kultury

Zakończył się drugi etap rozbudowy kanalizacji sanitarnej w Zagórzcu z pompownią, przyłączem energetycznym i zjazdem do pompowni. Powstała sieć kanalizacji grawitacyjnej o długości ponad 4 tys. m.b., rurociąg tłoczny o długości 274 m.b. oraz pompownia ścieków ZG1-1 kpl.

Wszystkie budynki mieszkalne objęte projektem i efektem ekologicznym wyposażono w studzienki rewizyjne, do których, zgodnie z warunkami technicznymi wydawanymi przez operatora systemu spółki Wodociągi Niepołomice,

będzie można wykonać przyłącze kanalizacyjne ze swojej posesji do wybudowanego przez gminę systemu kanalizacji sanitarnej.

Obecnie rozpoczęły się roboty liniowe budowy kanalizacji sanitarnej o długości 15 171 m.b. dla trzech sołectw: Zagórzca (Kawcze), Słomirowa i Suchoraby. Planowany termin zakończenia prac to październik 2017 r.

Mieszkańcy Zagórzca mogą się zgłaszać do spółki Wodociągi Niepołomice w sprawie warunków na wykonanie przyłącza kanalizacji do własnych posesji.

W NAJLEPSZEJ TRÓJCE

MAREK BARTOSZEK
Referat Promocji i Kultury

Niepołomice wśród najlepszych samorządów w konkursie Małopolskie Wektory Współpracy.

Podczas Forum Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Małopolski wręczono Małopolskie Wektory Współpracy 2016. Inicjatywa ta nagradza samorządy, które wzorowo współpracują z organizacjami pozarządowymi. Na najniższym stopniu podium znalazły się Niepołomice.

Organizacje pozarządowe są dla nas samorządowców atrakcyjnym partnerem. Po pierwsze – przyjmują na

swoje barki realizację całej gamy zadań nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego: od organizacji imprez o charakterze kulturalnym czy sportowym, poprzez działania integrujące niepełnosprawnych czy osoby starsze aż po tworzenie warunków do współpracy międzynarodowej – mówił podczas wręczenia nagród marszałek Województwa Małopolskiego Jacek Krupa.

Pierwsze miejsce w rankingu zajęła gmina Jordanów, a drugie Koszyce.

Jak wybrać zawód?

MARTA ZYCH
doradca zawodowy

Wielu z nas zadaje sobie pytania: Jaki zawód chcę wykonywać, czym się interesuję, czy nadal chcę robić to, co robię tylko w innej firmie, a może mój zawód nie jest dla mnie satysfakcjonujący?

Zbyt często nie wybieramy zawodu świadomie, tylko poddajemy się presji otoczenia, modzie czy ulegamy stereotypom. W pracy spędzamy znaczną część naszego dorosłego życia. Ma ona wpływ na zaspokojenie wielu naszych potrzeb, w tym potrzeby samorealizacji. Warto więc, aby to czym się zajmujemy, nie

było podyktowane przypadkiem.

Jakie czynniki decydują o tym, czy będziemy czerpać satysfakcję z wykonywanego zawodu? Najistotniejsze to osobowość, talent, temperament, a także zainteresowania, pasje, wartości. Dopasowanie własnych predyspozycji i preferencji do charakteru wykonywanych zadań zawodowych daje nie tylko poczucie przyjemności, ale powoduje, iż szybciej stajemy się ekspertami w tym co robimy. Niedopasowanie, poczucie naginania się do wymogów stają się źródłem frustracji. Kluczem do sukcesu jest samoświadomość oraz budowanie kariery na swoich mocnych stronach.

W Gminnym Centrum Informacji w Niepołomicach można skorzystać z pomocy doradcy zawodowego, planując ścieżkę kariery zawodowej. Wsparcie takie w szczególności potrzebne jest osobom wkraczającym na rynek pracy czy powracającym po dłuższej nieobecności. Wiele osób ze

względu na specyfikę rynku musi się przekwalifikować. Pomoc specjalisty staje się więc niezbędna. W czasie spotkań indywidualnych z doradcą zawodowym można skorzystać z testów pomagających określić predyspozycje zawodowe.

Zajęcia warsztatowe prowadzone w placówce służą nabywaniu umiejętności niezbędnych podczas procesu poszukiwania pracy. Uczą technik autoprezentacji, komunikacji niewerbalnej, lepiej przygotowują do rozmowy z pracodawcą. Każda osoba może uzyskać pomoc przy pisaniu CV, a także listu motywacyjnego.

Zapraszamy do udziału w zajęciach, dzięki którym pomożemy odkryć Twój potencjał i dobrze wybrać zawód.

Informacje i zapisy we wtorki i czwartki w godzinach od 14.00 do 18.00 pod numerem telefonu 12 284 87 43 lub osobiście: Niepołomice ul. Bocheńska 26.

O organizacjach pozarządowych

AGATA GUMULARZ
Referat Promocji i Kultury

Zapraszamy Państwa do wyrażenia opinii o planach współpracy w 2017 roku gminy Niepołomice z organizacjami pozarządowymi.

Stowarzyszenia wspierają gminę w realizacji jej zadań, takich jak: rehabilitacja osób niepełnosprawnych, dostarczanie żywności osobom potrzebującym, organizacja zajęć sportowych, kulturalnych, organizacja wypoczynku podczas wakacji lub ferii zimowych, prowadzenie domu pomocy społecznej. Na powyższe działania dostają granty z budżetu gminy, ale też dają swój czas i pracę, aby to wszystko zorganizować.

Współdziałanie władz gminy ze stowarzyszeniami polega nie tylko na przekazywaniu przez gminę dotacji, ale także m.in. na promowaniu przekazywania 1% podatku na organizację pożytku publicznego, prowadzeniu zakładki dla organizacji na stronie internetowej urzę-

du w celu promowania ich działalności, organizowaniu szkoleń podnoszących jakość ich działań.

Od kilku lat organizujemy święto stowarzyszeń, które w tym roku odbędzie się 11 września. Już dziś na nie serdecznie zapraszamy do Małopolskiego Centrum Dźwięku i Słowa.

Jeżeli chcą się Państwo dowiedzieć, jak gmina wspiera stowarzyszenia i kluby sportowe, jakie działania realizują lokalne organizacje, w jaki sposób współpracują z gminą – zachęcamy do zapoznania się z Programem Współpracy i zaopiniowaniem go przez wypełnienie i złożenie w urzędzie ankiety konsultacyjnej w terminie od 8 do 21 września.

VI ŚWIĘTO ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
Niepołomice 11 września 2016

Teren przy Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa

14.30-18.30 Stacja doświadczalna: Butelkowe rakety, Błyskawice w probówce, Kameleon w płynie, Chemiczne jo-jo, Niepalący się płomień, Samopompujące się balony
Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne ©
15.00-18.00 Pokazy Slotta przez teleskop
Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne ©
14.30-19.00 Obozowyżski z konkursami Niepołomickie Bractwo Ryckie ©
14.30-17.30 Prezentacja stowarzyszenia Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Rozszezonym Kretostupą i Głęboką lub Sprzężoną Niepełnosprawnością
15.00-17.00 Prezentacja technik muaythai. Cross training. Konkurs sportowy
Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Target ©
14.30-19.00 Gry i zabawy harcerskie Szczep Puszcza ©
13.00-18.00 Budżet obywatelski - punkt informacyjny Fundacja Łęczę Niepołomice
14.30-18.30 Akademia siatkówki UKS Wola. Konkurs siatkarski Uczniowski Klub Sportowy Wola ©
14.30-19.00 Basketball challenge: trening pokazowy, gry koszykarskie dla dzieci. 15.30 Turniej siatkówki 3x3, zgłoszenia od 14.00. Konkurs koszykówki dla rodzin
Młodzieżowe Towarzystwo Sportowe Ikar ©
15.00-18.00 Kursy i warsztaty edukacyjne - oferta dla dorosłych Zespół Szkół im. Ojca Świętego Jana Pawła II

Parking przy Zamku Królewskim

16.00 Wspólny trening nordic-walkingu Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Puszystych

Parkur

15.30 Pokazy hipiczne Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych Dziecięce Marzenia
17.30-17.30 Zawody strzeleckie z broni pneumatycznej Ognisko TKKF Wiarus ©
16.00-18.00 Miejsceko strzelec OSP Niepołomice - pokazy sprzętu i atrakcje dla najmłodszych OSP Niepołomice

Zamek Królewski w Niepołomicach Sala Akustyczna

17.00-18.30 Popołudnie z W. A. Mozartem Towarzystwo Miłośników Muzyki i Śpiewu im. St. Moniuszki

© Organizacje biorące udział w konkursie.

Foto: DesignBy.com - PngB.com

PiK.523.2016

Zarządzenie Nr 58/2016 Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice z dnia 22 sierpnia 2016 r.

w sprawie: określenia przedmiotu, formy, zasięgu i terminu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami gminy Niepołomice.

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r., poz. 446), § 5 w związku z § 4 ust. 1 pkt 4 oraz § 6 uchwały Nr XIX/271/12 Rady Miejskiej w Niepołomicach z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy Niepołomice (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 18.07.2012r. poz. 3463) - Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice zarządza, **co następuje:**

§ 1

1. Postanawia się o przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami gminy Niepołomice.
2. Przedmiotem konsultacji będzie projekt „Programu Współpracy Gminy Niepołomice z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2017” w brzmieniu określonym w załączniku Nr 1 do zarządzenia.
3. Konsultacje przeprowadzone zostaną w formie ankiety konsultacyjnej.
4. Konsultacje przeprowadzone zostaną w dniach od 8 do 21 września 2016 r.
5. Konsultacje ogłoszone zostaną na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy w Niepołomicach, stronie internetowej www.niepolomice.eu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.
6. Ustala się kalendarz czynności związanych z przeprowadzeniem konsultacji:
  - 1) rozpoczęcie konsultacji: 8 września 2016 r.,
  - 2) składanie ankiet konsultacyjnych przez mieszkańców w terminie od 8 do 21 września 2016 r. w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach, przy pl. Zwycięstwa 13 lub w formie elektronicznej na adres magistrat@niepolomice.com.
  - 3) analiza złożonych ankiet oraz sporządzenie protokołu z konsultacji w terminie 7 dni od ostatniego dnia na składanie ankiet tj. do 28 września 2016 r.
  - 4) przedstawienie przez Burmistrza wyników konsultacji Radzie Miejskiej (na najbliższej sesji) oraz niezwłocznie mieszkańcom gminy.

§ 2

Powołuję komisję odpowiedzialną za przeprowadzenie konsultacji, o których mowa w § 1, w składzie:

- 1) Małgorzata Frankiewicz – przewodniczący,
- 2) Agata Gumularz – członek,
- 3) Stanisław Wojtas – członek.

§ 3

Wykonanie zarządzenia powierzam Sekretarzowi gminy Niepołomice.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Załącznik Nr 2

do zarządzenia Nr 58/2016

Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice

z dnia 22 sierpnia 2016 r.

ANKIETA KONSULTACYJNA

Pytanie: Czy opowiada się Pan/Pani za przyjęciem przez Radę Miejską Programu współpracy Gminy Niepołomice z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2017, w brzmieniu podanym w załączniku Nr 1 do zarządzenia Nr 58/2016 Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice z dnia 22 sierpnia 2016 r.:

TAK

NIE

NIE MAM ZDANIA

Zgłaszam następujące uwagi i wnioski:

.....

.....

.....

.....

IMIĘ i NAZWISKO		DATA	
PESEL			
ADRES		PODPIS	
<i>Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych dla celów związanych z przeprowadzeniem konsultacji</i>			

Uzasadnienie

Konieczność przyjęcia i skonsultowania z mieszkańcami gminy Niepołomice Programu współpracy Gminy Niepołomice z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego wynika z obowiązujących przepisów prawnych, w szczególności z przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r., poz. 239) oraz uchwały Nr XIX/271/12 Rady Miejskiej w Niepołomicach z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy Niepołomice.

Grill za nami

MARTA MAKOWSKA
Referat Promocji i Kultury

Cztery drużyny walczyły w niedzielę 28 sierpnia o Patelnię Burmistrza. Trudno było wybrać zwycięzcę w gronie tak utalentowanych kucharzy-amatorów.

Grill u burmistrza to rocznie organizowana impreza na zakończenie lata. W słoneczne niedzielne popołudnie zaprosiliśmy do parku

wszystkich, którzy mieli ochotę zjeść zdrowe potrawy z grilla. Do spróbowania szaszłyków, kielbasek i warzyw z rusztu zachęcały nas restauracja Rukola Zdrowa Kuchnia z Niepołomic oraz restauracja Bona z Zamku Królewskiego w Niepołomicach.

Każdy Grill u burmistrza to również spotkanie, podczas którego organizowany jest konkurs o Patelnię Burmistrza. W tym roku do zawodów w grillowaniu zaprosiliśmy cztery drużyny: Studio Beata, Niepołomice Biegają, KS Dąb Zabierzów oraz komisję zdrowia Rady Miejskiej. Trzyosobowe zespoły miały za zadanie przygotować smaczne, zdrowe dania z grilla. Każdy otrzymał takie same produkty, które można było przyrządzić.

Wszystkie drużyny miały też za zadanie przygotować potrawy od samego początku, nie mówiąc już o tym, że należało samodzielnie skręcić grilla, na którym miały być przygotowane. Do oceny dań zaproszono jury, które wyłoniono spośród zgromadzonej w parku publiczności.

Ostatecznie konkurs wygrała komisja zdrowia, ale jury zgodnie przyznało, że najchętniej obdarowałoby wszystkie drużyny tym samym pierwszym miejscem.

Grill u burmistrza, jak wakacje, minął zbyt szybko. Mamy jednak nadzieję, że w pamięci pozostanie nam wszystkim dobra zabawa.

Zapraszamy za rok!

Gminne Dożynki

STANISŁAW WOJTAS
Referat Promocji i Kultury

W pierwszą niedzielę września, w Zagórzcu świętowaliśmy tradycyjne Gminne Dożynki.

Sprzyjająca pogoda zgromadziła tłumy mieszkańców gminy chcących uczcić tegoroczne, obfite rolnicze plony. Przedstawiciele wszystkich sołectw i Podgrabia przygotowali piękne wień-

ce dożynkowe oraz ozdobne bochny chleba ze zbóż. Sołtysi nieśli je w barwnym korowodzie, który rozpoczął świętowanie. Zgodnie z tradycją, chleby złożono na ołtarzu podczas uroczystej, dożynkowej mszy św. celebrowanej przez ks. Krzysztofa Golbę wraz z asystą ks. Ireneusza.

Następnie odbyły się obrzędy dożynkowe oraz tradycyjny poczęstunek chlebem z tegorocznych zbiorów, przez gospodarzy, starostów i zaproszonych gości. Większość organizacji działających w naszych sołectwach wykazała się niezwykłym zaangażowaniem w poczęstunku smakołykami przygotowanymi na tę okazję.

Ważnym punktem uroczystości były koncerty Zespołu Pieśni i Tańca Zagórzanie, zarówno dzieci, jak i dorosłych. Ich popisy – starannie przygotowany program – ze wspaniałą kapelą były dopełnieniem części oficjalnej dożynek.

Ostatnim punktem programu była zabawa ludowa przy akompaniamencie zespołu muzycznego i prowadzącego ją DJ-a.

Wielkie słowa uznania należą się wszystkim osobom zaangażowanym w przygotowanie gminnych dożynek, a w szczególności kierownicze Domu Kultury w Zagórzcu, radnej – Barbarze Wdaniec oraz druhom z miejscowej OSP.

Foto: Overlia Studio

Foto: laureaci konkursu Strzelając Migawką 2015

Zapraszamy na Pola Chwały

ROBERT KOWALSKI
JOANNA KOCOT

Już po raz jedenasty Niepołomice staną się scenerią dla najbardziej znanych bitew świata. Przyjadą do nas grupy rekonstrukcyjne z całej Polski, a także spoza granic naszego kraju, by dzielić się swoją wielką pasją.

Trudno wyobrazić już sobie Niepołomice bez Pól Chwały. Impreza odbywa się w naszym mieście od jedenastu lat. Złota polska jesień kojarzy się więc u nas z historią uczoną na żywo, z przyjazną wojskowością i znakomitą zabawą. Impreza ma swoich stałych bywalców, ale co rusz pojawiają się na niej osoby, które wszystko to widzą po raz pierwszy, to szczególnie dla nich krótka charakterystyka Pól Chwały.

Impreza w tym roku trwać będzie od 23 do 25 września. To też tradycja, że pierwsze grupy rekonstrukcyjne pojawiają się w naszym mieście w piątek i zaczynają rozbijać swoje obozowiska. Niektórzy przychodzą pieszo – od lat przez Puszcę Niepołomicką przebijają się do nas oddziały z okresu Księstwa Warszawskiego, większość jednak przyjeżdża, ale są i oddziały, które trzeba specjalnie przetransportować – np. w ubiegłym roku na specjalnym transporcie przyjechał czołg, który potem świetnie sprawował się w rekonstrukcjach bitew z czasu II wojny światowej.

Wszędzie dookoła zamku – obok MCDiS, w Parku Miejskim, przy Izbie Regionalnej, w ogrodach królowej Bony – pojawiają się jakieś niecodzienne zgromadzenia, namioty (te także przeróżne,

bo inne dla każdego oddziału i każdej epoki), a przede wszystkim mundurowi. Obozowiska mają odmienne kształty, bo i zwyczaje wojsk się zmieniały od antyku do współczesności. Grupy rekonstrukcyjne badają wszystkie dostępne (i podobno też te niedostępne) szczegóły dotyczące wybranych przez siebie oddziałów, a następnie starają się wiernie odtworzyć umundurowanie, kształt obozu, sposób walki. Często do samych oddziałów militarnych dołącza towarzystwo, np. lekarze, sanitariusze, sanitariuszki, markietanki itd.

W tym roku przygotowaliśmy szczególnie bogaty i różnorodny program grup antycznych; pokazemy mistrzowskie pokazy szermiercze, w tym tradycyjną szermierkę japońską, wołyżerowie Księstwa Warszawskiego zapoznają nas z tajnikami swojej służby, można też będzie wziąć udział w ćwiczeniach obrony przeciwlotniczej zgodnie z regulaminem z 1939 roku.

Na Polach Chwały wszyscy dodatkowo starają się jak najciekawiej zaprezentować odwiedzającej nas publiczności. Każde obozowisko ma swoje atrakcje, związane z czasami i miejscami, którymi się interesują. Każda grupa ma swój czas na prezentację. Każdy ma swoje pięć minut.

A dodatkowo Pola Chwały to też czas i miejsce do tego, żeby się spotkać i porozmawiać, o pasji, historii, rekonstrukcji, a także świetnie się wspólnie bawić. Tylko u nas oddziały, które – jak wiemy z historii – walczyły przeciwko sobie, czas wolny spędzają razem na rozmowach, spacerach, czy zabawie.

Grupy rekonstrukcyjne to najbardziej widoczna część imprezy, ale nie jedyna atrakcja czekająca na gości. W salach zamkowych, na dziedzińcu, w MCDiS swoimi pasjami dzielą się z publicznością inni hobbisci. Można tu zagrać w gry bitewne, toczone na makietach „wojny małych żołnierzy”, zaopatrzyć się w figury żołnierzy i modele sprzętu wojskowego, wziąć udział w warsztatach modelarskich i obejrzeć wystawy. W innych salach prezentowane są gry planszowe o tematyce historycznej i wojennej, o różnym stopniu trudności, od prostych gier przeznaczonych dla dzieci po wielogodzinne, będące wyzwaniem dla dojrzałych strategów. Polom Chwały towarzyszą koncerty muzyki dawnej i wojskowej, a także otwarta dla gości konferencja naukowa. Co roku przygotowujemy również warsztaty dla najmłodszych rycerzy i dam dworu.

Na tych, którzy chcą dołączyć do barwnej czeredy, na dziedzińcu zamkowym czekają kostiumy do wypożyczenia. Coraz częściej korzystają z nich nie tylko najmłodszy, ale i dorośli uczestnicy imprezy. W takim kostiumie dobrze się także pojawić na wielkim balu, który odbywa się na dziedzińcu w sobotni wieczór. Są też kramy i poczęstunki. A nad wszystkim czuwa niezmierny Robert Kowalski – pomysłodawca i organizator całej imprezy. W jego imieniu, a także w imieniu wszystkich współorganizatorów, serdecznie zapraszamy Państwa do udziału w Polach Chwały. Zabawa, tradycyjnie, gwarantowana!

Strzelając migawką 2016

Przed nami Pola Chwały. Zachęcamy Państwa nie tylko do wzięcia udziału w tym wydarzeniu, ale także robienia zdjęć i przesyłania ich do nas na konkurs.

Na zgłoszenia z tegorocznych Pól Chwały przesłane na adres konkurs@niepolomice.com czekamy do niedzieli 2 października. Później fotografie zostaną oddane do oceny jury konkursowego.

W konkursie mogą wziąć udział zarówno amatorzy jak i zawodowcy. Jeden autor może zgłosić maksymalnie trzy prace.

Fotografie mogą być poprawiane w programach graficznych tylko w zakresie przycinania, palety barw, nasycenia, kontrastu itp. Nie dopuszczalne jest używanie klonowania oraz jakiegokolwiek poprawki zmieniającej kształt przedstawionych obiektów lub osób.

Przed wysłaniem prac prosimy o zapoznanie się z regulaminem konkursu na stronie internetowej www.niepolomice.eu.

Festyn strażacki w Woli Batorskiej

TOMASZ TOMALA
prezes OSP Wola Batorska

W weekend 13-14 sierpnia mieszkańcy Woli Batorskiej i okolic spędzili czas przy OSP Wola Batorska na Regionalnym Festynie Strażackim, gdzie każdy mógł znaleźć odpowiednie dla siebie atrakcje.

Podczas festynu w sobotę została zorganizowana zbiórka krwi. Zbieraliśmy ją z przeznaczeniem dla uszkodzonego w wypadku drogowym Michała Strojka – mieszkańca Niepołomic. Na zaproszenie do uczestnictwa w akcji zgłosiło się 36 osób, zebrano ponad 16 litrów bezcennego leku.

W godzinach popołudniowych rozpoczęła się część artystyczna. Na scenie wystąpiły mażoretki, które zaprezentowały się w ozdobnych strojach, wykonując układy taneczne, następnie niesamowity pokaz sprawności fizycznej dały panie z klubu fitness fit&well. W godzinach wieczornych teren przy OSP zapełnił się po brzegi pasjonatami muzyki disco polo, oczekującymi na koncert zespołu Veegas, podczas którego nie zabrakło doskonałej zabawy.

W niedzielę przygotowaliśmy dla gości m.in. pokazy pojazdów operacyjnych Straży Ochrony Kolei, Inspekcji Transportu Drogowego oraz naszych wozów bojowych, najmłodszy mogli skorzystać ze specjalnie przygotowanych animacji oraz pobawić się na zamku i zjeżdżalni dmuchanej. W godzinach popołudniowych rozpoczęła się część artystyczna, można było obejrzeć występy grup śpiewających Nasza Wola oraz Zabieranie. W godzinach wieczor-

nych odbył się koncert zespołu NAGA-NA, tuż po nim losowanie cegiełek, podczas którego rozlosowaliśmy blisko 90 cennych nagród ufundowanych przez sponsorów. Zwieńczeniem dwudniowego festynu była zabawa taneczna przy dźwiękach zespołu RYTMIX.

Podczas festynu wybraliśmy gospodynię i gospodarza roku 2016. Kandydatki i kandydaci do tych zacnych tytułów w przygotowanych konkursach kulinarnych, pożarniczych i sprawnościowych musieli wykazać się sprawnością manualną i fizyczną.

Serdeczne podziękowania kieruję do druhen i druhów, którzy włączyli się w przygotowanie i przeprowadzenie imprezy.

Słowa uznania za finansowe i rzeczowe wsparcie organizacji Regionalnego Festynu Strażackiego kieruję do wszystkich sponsorów. Serdecznie dziękujemy!

OSP na Świątowych Dniach Młodzieży

PAWEŁ DĄBRÓŚ
naczelnik OSP Niepołomice

Od 29 do 31 lipca 2016 roku w Brzegach odbyły się Świątowe Dni Młodzieży. Było to bardzo duże przedsięwzięcie dla organizatorów oraz służb ratowniczych. Warto jednak przedstawić działania jednostek OSP z terenu gminy Niepołomice, które przez ponad tydzień czuwały nad bezpieczeństwem pielgrzymów przebywających w naszej gminie.

Wszystko przebiegło w miarę spokojnie, jednak nie obyło się bez kilku interwencji. Najwięcej pracy strażacy włożyli w pomoc uszkodzonym pielgrzymom w Węgrzcach Wielkich i Podłężu. Osoby wracające w zatłoczonych wagonach z uroczystości potrzebowały pomocy głównie przy omdleniach oraz zwichnięciach kończyn. Było jednak kilkanaście osób bardziej uszkodzonych, wymagały hospitalizacji, dlatego też karetkami oraz śmigłowcami LPR przetranspor-

towano je do szpitali. W pomoc pielgrzymom zaangażowane były niemal wszystkie jednostki OSP z terenu naszej gminy. Więcej o tych zdarzeniach można przeczytać na portalach społecznościowych jednostek z Niepołomic oraz Podłęża.

Przy Świątowych Dniach Młodzieży wykorzystywano także autobus OSP Niepołomice, po pierwsze do transportu strażaków z Nowego Targu zabezpieczających sektory na Brzegach, po drugie w niedzielne popołudnie po zakończeniu uroczystej mszy świętej do przewozu pielgrzymów z Włoch. Do sztabu PSP w Brzegach zgłosiła się grupa niewidomych z Włoch wraz z opiekunami, którzy poprosili o pomoc w dostaniu się do miejsca zakwaterowania w Krakowie. Strażacy z naszego OSP odwieźli ich bezpiecznie do miejsca noclegu.

Przez dwie noce, kiedy pielgrzymi najtłumniej wędrowali na uroczystości, jednostki OSP z naszej gminy doświetlały im drogi ewakuacyjne. W kilku jednostkach OSP między innymi w Pod-

grabiu, Zagórzcu czy w Podłężu zorganizowano wyżywienie dla wyczerpanych pielgrzymów, którzy przemierzali się przez ich miejscowości. Jednostka z Woli Batorskiej wraz z parafią organizowała zabawy oraz integrację z pielgrzymami na boisku sportowym.

W jednostce OSP Niepołomice został wprowadzony całodobowy dyżur zastępów OSP i PSP. Nasi druhowie stanowili obsady dwóch wozów bojowych oraz drabiny mechanicznej. W czasie dyżurów przebywali cały czas w remizie, by jak najszybciej móc wyjechać w razie potrzeby. Dodatkowo w remizie stacjonowały zastępy z JRG 2 Tarnów oraz JRG Sucha Beskidzka. Podczas pełnionych dyżurów było kilka wyjazdów do zdarzeń, m.in. do pożaru przyłącza elektrycznego w budynku mieszkalnym, pomocy na polu namiotowym po przejściu burzy z silnym wiatrem, wypadku w Igołomi oraz kolizji w Niepołomicach.

Dziękujemy wszystkim, którzy zaangażowali się w utrzymanie najwyższej gotowości podczas ŚDM.

Ptasie wakacje

AGNIESZKA LISOWSKA-WOŚ

Stowarzyszenie Zielony Puszczyk

Natura jest wszędzie, to nie tylko dzicz oddalona o kilkadziesiąt kilometrów od gwarne-go miasta. Okazuje się bowiem, że wystarczy zadrzeć głowę do góry, popatrzeć na niebo, na dachy budynków czy słupy, wyteńczyć nieco słuch, by dostrzec barwny i pełen dźwięków ptasi świat.

Mieliśmy okazję przekonać się o tym w Niepołomicach w niedzielę 21 sierpnia za sprawą Stanisława Łubieńskiego, autora książki *Dwanaście srok za ogon*. Nasz gość z zamiłowaniem obserwuje ptaki i przyrodę w rodzinnej Warszawie, na której przykładzie opowiedział nam wiele ciekawostek i interesujących historii przyrodniczych. Wszystko to poparł zdjęciami, które oglądaliśmy w Laboratorium Aktywności Społecznej przy ulicy Bocheńskiej 26. W kameralnej sali OpenSpace można było nie tylko dowiedzieć się ornitologicznych faktów, ale również zakupić książkę i otrzymać autograf autora.

Spotkanie rozpoczęli przedstawiciele współorganizatorów wydarzenia: Joanna Lebiest – dyrektor Biblioteki Publicznej w Niepołomicach oraz Piotr Woś – przedstawiciel Stowarzyszenia Zielony Puszczyk z Zagórza, którzy przybliżyli uczestnikom postać zaproszonego gościa oraz plan ptasiego spaceru po Niepołomicach.

Stanisław Łubieński podczas swojej opowieści przeniósł nas do stolicy, gdzie wraz z nim prześledziliśmy ptasie warszawskie życie w ciągu kolejnych pór roku. Wydawać by się mogło, że w tak dużym mieście nie jest możliwe odnotowanie wielu ornitologicznych obserwacji. Tymczasem autor opowiedział nam o licznych gatunkach ptaków, które zaobserwował w swoim mieście, a ich liczba nieoczekiwanie dla nas zbliżyła się do stu. Zainteresowaniem cieszyły się opowieści o szpakach, które potrafią doskonale naśladować różne otaczające nas dźwięki czy odgłosy innych zwierząt. Teraz już będziemy wiedzieć, że dźwięk alarmu samochodowego usłyszany w środku parku może okazać się udanym żartem tego zdolnego ptaka. Z kolei gdy zobaczymy wronę siwą, przypatrzmy się jej dobrze, bo może, tak jak pan Łubieński, będziemy mieć okazję zobaczyć, jak ten inteligentny ptak z ciekawością bada zachowanie podrzuca-nej przez siebie piłeczki golfowej, którą znalazł, będąc gdzieś przelotem.

Do miejskiego życia przystosowały się także inne dzikie ptaki. Kto by się spodziewał, że na Pałacu Kultury założą swoje gniazdo sokoły wędrowne? Tak jak na jednym z warszawskich balkonów, gdzie za pośrednictwem kamery internetowej możemy oglądać je on-line. Także mniejszy przedstawiciel rodziny sokołowatych – pustułka zaczęła traktować wieże kościołów i wieżowce jak naturalne skały, w których gnieździła się, zanim powstały współczesne miasta.

Jak się okazało, ptaki umiejętnie radzą sobie jako mieszkańcy miast. Zakładają swoje gniazda w zaskakujących miejscach m.in.: rynnie, szczelnie budynku, w lampie czy elewacji bloku. Autor w swojej książce zadał sobie trud i spróbował spojrzeć na miasto oczami ptaka, co szczególnie i po mistrzowsku opisał w jednym z jej fragmentów. Warto więc sięgnąć po *Dwanaście srok za ogon* i przekonać się osobiście, jak nieszablonowo jest ona napisana.

Ludzie przeważnie nie zauważają, że ptaki to również mieszkańcy miast i dbając o swoje interesy, zupełnie pomijamy te zwierzęta. Jeśli – jak powiedział nasz gość – nie chcemy żyć na suchej pustyni, musimy zacząć dbać o przyrodę. Jest to zadanie dla każdego z nas na tu i teraz.

Po prelekcji przyszedł czas na spacer po Niepołomicach. Wszystkim dzieciom wręczono Kartę Ptaka, o którą w każdym detalu zadbała Paulina Szelerewicz-Gładysz. Karta spotkała się ze sporym uznaniem, była motorem napędowym dla najmłodszych, bo dzieci mogły w niej zapisywać każdy zaobserwowany gatunek. Stanisław Łubieński czujnie spoglądał przez lornetkę w miejskie zakamarki, wypatrując, nasłuchując i lokalizując co trochę kolejny gatunek. Od biblioteki przeszliśmy ulicami miasta w kierunku Zamku Królewskiego, obok Osady Podegrodzie do rzeki Drwinki, następnie nad staw przy ul. Zamkowej, kończąc spacer w parku miejskim. Podczas rozpoznawania gatunków, często słyszeliśmy dodatkowo ciekawostkę ornitologiczną, np.: ptaki śpią tylko połową mózgu, patrząc nawet wtedy jednym okiem, z kolei jerzyk dodatkowo śpi podczas lotu, a poświęca na tę czynność kilka krótkich chwil, co całkowicie mu wystarcza, sójka nie leci za morze, a sroka nie lubi błyskotek.

Na koniec spaceru w kartach dzieci znalazło się ok. 20 gatunków ptaków, co jak na koniec sierpnia jest dobrym wynikiem.

Jak się przekonaliśmy, miasto to ciekawa przyrodniczo alternatywa dla otaczających nas lasów i łąk, niemniej jednak podczas wakacji Zielony Puszczyk zorganizował dla dzieci jeszcze dwie wycieczki na łonie natury, które poprowadził Dariusz Baran – z wykształcenia biolog, członek Małopolskiego Towarzystwa Ornitologicznego, miłośnik przyrody i doświadczony ornitolog. W lipcu mieliśmy okazję pospacerować w pobliskim Chobocie, zwiedzając ścieżki północnej części Puszczy Niepołomiczkiej, a na początku sierpnia poszukiwaliśmy ptaków wodnych pomiędzy stawami w Przylasku Rusieckim. Te dwa całkiem odmienne miejsca pozwoliły młodym przyrodnikom poznać wiele różnych ptasich gatunków. Co jeszcze przed nami? Wygląda na to, że bardzo dużo! Otaczająca nas przyroda wydaje się mieć jeszcze wiele do odkrycia.

Serdecznie zapraszamy do śledzenia naszej strony: zielonypuszczyk.blogspot.com, gdzie na bieżąco będziemy informować o kolejnych naszych wydarzeniach.

Konkurs na klip wideo

MAŁGORZATA JUSZCZYK

nauczyciel w Gimnazjum w Niepołomicach

Lubisz pracować z kamerą? Jesteś aktywny w mediach społecznościowych? Wrzucasz klipy ze smartfona na Facebooka, bloga, Instagrama albo inną platformę? Ten konkurs jest dla Ciebie! Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach zaprasza do udziału w konkursie na klip wideo na temat *Integracja osób niepełnosprawnych umysłowo i psychicznie.*

Możą w nim wziąć udział osoby indywidualne oraz grupy, zarówno formalnie jak i nieformalne (klasa, znajomi itp.), a rywalizacja będzie przeprowadzona w dwóch grupach wiekowych 13-19 i 20-28.

Temat można potraktować bardzo szeroko – od ukazania świata poprzez pryzmat osób

chorych, zaakcentowanie problemów, na jakie napotykają, po pokazanie form czy sposobów wspierania ich.

Można skupić się na jednej osobie i jej działaniach czy przebiegu dnia lub opowiedzieć ogólnie o ludziach borykających się z chorobą psychiczną, czy ich bliskich, którzy dzielą z nimi życie i codzienność. To tylko niektóre przykłady, liczymy na Waszą kreatywność i już nie możemy doczekać się efektów Waszej pracy.

Prace prosimy zgłaszać do końca grudnia 2016 r. – osobiście w Referacie Promocji i Kultury UMiG, ul. Zamkowa 5, parter, pokój nr 3 lub przysłać elektronicznie na adres e-mail: przemyslaw.kocur@niepolomice.com. Wyniki zostaną ogłoszone w lutym 2017 r.

Zwycięzcy w obu kategoriach wiekowych otrzymają sprzęt elektroniczny wartości do 1000 zł. Praca nagrodzona w kategorii 20-28 lat weźmie dodatkowo udział w konkursie na poziomie europejskim. Będzie konkurowała z pracami zgłoszonymi przez uczestników nagrodzonych w krajach, z których wywodzą się partnerzy projektu Easy Towns. Autor (lub przedstawiciel autorów w przypadku grupy) weźmie udział

w międzynarodowej konferencji kończącej projekt Easy Towns, która odbędzie się w Vicenzy we Włoszech jesienią 2017 r.

Projekt Easy Towns jest finansowany ze środków Unii Europejskiej, z programu Europa dla Obywateli.

STOWARZYSZENIE „NIEPOŁOMICIE BIEGAJA” ZAPRASZA NA ORGANIZOWANY PO RAZ DRUGI W PUSZCZY NIEPOŁOMICKEJ

4 BIEG DRUŻYNOWY
REST RUN
4x10, 5 KM

18.09.2016
GODZINA 12.00

PUSZCZA NIEPOŁOMICKA

PARKING LEŚNY PRZY DRODZE Z NIEPOŁOMIC DO SZAROWA (Z AKCESORIAMI GIMNASTYCZNYMI)

LIMIT UCZESTNIKÓW: 150 ZESPOŁÓW.

DO STARTU ZAPRASZAMY ZESPOŁY 4 - OSOBOWE. KAŻDY ZAWODNIK W ZESPOLE PRZEBIEGNIJE 10,5 KM.

KLASYFIKACJA: zespoły kobiece / zespoły męskie / zespoły „mix” / klasyfikacja firm.

ZAPISY NA WWW.4RESTRUN.PL

Kolo Pszczelarzy w Niepołomicach
Fundacja Zamek Królewski w Niepołomicach
pod patronatem Burmistrza M i G Niepołomicach

zapraszają na:

XVI Biesiadę Pszczelarską
11 września 2016r.

PROGRAM BIESIADY:

- Warsztaty rodzinne INSPIRO o pszczołach od godz. 14⁰⁰
- Degustacja i sprzedaż produktów pszczelich
- Wykład dr nauk med. Arkadiusza Kaplińskiego pt. „Miód i inne produkty pszczele w profilaktyce zdrowia” od godz. 16³⁰
- Spotkanie warsztatowe n.t. „Korzystanie z produktów pszczelich w zdrowiu i chorobie” prowadzący dr nauk med. Arkadiusz Kapliński od godz. 18⁰⁰
- Bufet z napojami i bułeczkami prosto z pieca
- Biesiada pszczelarska przy czakramie

MIEJSCE BIESIADY:
Piwnice Zamku Królewskiego
Niepołomice ul. Zamkowa 2
od godz. 14³⁰

www.naszepasieki.pl

Zmiany u Niepołomnych

MARZENA STAWARZ

Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

21 czerwca zmarł Leonard Mazgaj – Lenek, długoletni prezes Klubu Abstynenta Niepołomni. Był bardzo zaangażowany w inicjatywy na rzecz trzeźwości. Dziełem jego życia było przyczynienie się do powołania Klubu Abstynenta, a także wspieranie bliższych i dalszych znajomych w drodze do trzeźwości.

Zawsze potrafił znaleźć czas, aby wysłuchać tych, którzy potrzebowali powiedzieć o swoich trudnościach i rozterkach. Każdemu ofiarował go tyle, ile ta osoba potrzebowała. Nie oceniał, nie wyśmiewał, zachowywał dyskrecję. Swoją postawą budził szacunek i zaufanie. Dla wielu borykających się z chorobą alkoholową stanowił żywy przykład, że można z nią wygrać i żyć godnie. Myśląc o jego odejściu do wiecz-

ności pozostaje mieć nadzieję, że jak powiedział Jan Grzegorzczuk: Pan Bóg zabiera człowieka wtedy, gdy widzi, że zasłużył sobie na niebo.

Wraz ze śmiercią Lenka jego przyjaciele i znajomi musieli nie tylko zmierzyć się z bólem po ostatecznym pożegnaniu, ale też odpowiedzieć na trudne pytanie: co dalej z Klubem? 21 lipca br. odbyło się Walne Zebranie Członków Klubu Niepołomni, na którym zapadły wiążące decyzje i postanowienia. Jednogłośnie uznano, że Klub działać będzie nadal. W czasie Walnego Zebrania Członkowie postanowili uhonorować pracę, zaangażowanie i oddanie Leonarda Mazgaja sprawom Klubu, przyjmując go za patrona Klubu przez zmianę nazwy na: Klub Abstynenta Niepołomni im. Leonarda Mazgaja „LENKA”. Odpowiedzialność za dalsze działania i funkcjonowanie klubu przyjęli powołani do Zarządu: Janusz Majcherczyk – prezes, Antoni Jach – wiceprezes, pełniący również funkcję sekretarza oraz Tomasz Sendor – skarbnik.

Postanowiono, że klub z siedzibą w Niepołomicach ul. Grunwaldzka 11 (biurowiec GS) piętro I - otwarty będzie w poniedziałki i środy w godzinach 16.00-18.00 oraz wtorki i czwartki w godzinach 16.00-20.00. Z Zarządem można kontaktować się mailowo, pisząc na adres: klub-

niepolomni@gmail.com lub dzwoniąc w godzinach dyżurów pod numer: 12 281 24 26.

Członkowie Klubu zapraszają do kontaktu wszystkich, którzy chcą zmienić swoje życie na lepsze przez zerwanie z nałogiem. Klub to miejsce, gdzie spokojnie można porozmawiać o swoich trudnościach. Osoby tu zaangażowane znają problem, wysłuchają i udzielają wsparcia. Podpowiedzą również, jakie działania mogą przynieść poprawę, gdzie pójść, z kim się kontaktować.

Klub jest też miejscem, gdzie nawiązują się przyjaźnie. Służy temu z jednej strony mocny fundament tj. trzeźwość, a z drugiej atrakcyjne formy wspólnego spędzania czasu takie jak organizowane cyklicznie: wyjazdy, ogniska integracyjne, wspólne celebrowanie świąt, rocznic abstynencji, imienin i innych ważnych okoliczności.

Wreszcie na co dzień jest to miejsce, gdzie bez pośpiechu przy kawie, bądź herbacie można przegadać ważne sprawy, oglądnąć wspólnie mecz lub zagrać w karty w zależności od nastroju i potrzeby. Warto skorzystać z tej pomocy i wsparcia. Dla wielu kontakt z grupami samopomocowymi był pierwszym krokiem na drodze do trzeźwości.

Bezpłatne porady prawne

KAROLINA KARASIŃSKA-PIERGIES

adwokat

Od marca bieżącego roku w ramach współpracy z Centrum Bocheńska Niepołomice adwokaci z naszej kancelarii udzielają bezpłatnych porad prawnych dla mieszkańców miasta i gminy Niepołomice. Dyżury adwokatów odbywają się dwa razy w miesiącu w każdy II i IV wtorek w godz. od 16.00 do 18.00.

W celu uzyskania bezpłatnej porady należy wcześniej umówić się telefonicznie. W trakcie krótkiej rozmowy przeprowadzany jest wstępny wywiad, byśmy mogli dowiedzieć się, z jakiego typu sprawą mamy do czynienia, co skraca czas porady i podnosi jej wartość merytoryczną. Wcześniejsze zapoznanie się z typem problemu prawnego pozwala nam w sposób bardziej szczegółowy zgłębić nie tylko obowiązujące przepisy, ale i najnowsze orzecznictwo. Wszystko to, aby pomoc świadczona przez adwokatów była w jak największym stopniu profesjonalna. W ten spo-

sób realizujemy działania o charakterze *Pro Publico Bono* (dla dobra społecznego). Dla naszych adwokatów jest to jeden ze sposobów rozwoju zawodowego. Daje nam to możliwość poznania szerszego spectrum spraw i tym samym podniesienia naszych kwalifikacji zawodowych. W naszej działalności wychodzimy z założenia, że istotą skutecznego działania jest połączenie wiedzy, którą nieustannie poszerzamy i doświadczenia, które zdobywamy w kontakcie z klientem.

Udzielając darmowych porad prawnych, chcemy przełamać stereotyp, że udanie się do adwokata jest ostatecznością. Nasi adwokaci wielokrotnie spotkali się z sytuacją, gdy klient przychodził po poradę, kiedy już było za późno, by podjąć jakiegokolwiek kroki prawne, bo np. jego roszczenie uległo przedawnieniu. W naszej działalności kładziemy nacisk nie tylko na pomoc osobom potrzebującym, ale także chcemy, by porady prawne oraz pomoc i opieka adwokata stały się usługą powszechną, dostępną nie tylko dla osób ze znacznym zapleczem finansowym. Chcemy zmienić sposób postrzegania adwokatów przez społeczeństwo.

Art. 1 ustawy Prawo o adwokaturze (Dz. U. 1982 Nr 16 poz. 124) wprost wskazuje, że *Adwokatūra jest powołana do udzielania pomocy prawnej współdziałania w ochronie praw i wolności obywatelskich oraz w kształtowaniu i stosowaniu*

prawa. Z przepisów ww. ustawy wynika, iż misją adwokata jest pomoc prawna, świadczona na najwyższym poziomie z poszanowaniem zasad staranności zawodowej. Tę właśnie zasadę uczyniliśmy filarem działania naszej kancelarii. Dlatego chętnie wspieramy inicjatywy obywatelskie, których celem jest popularyzacja usług prawnych w społeczeństwie.

W ramach bezpłatnej porady staramy się wyjaśnić klientowi problem prawny, który go interesuje, a także wskazujemy rozwiązania, które może podjąć na drodze zarówno sądowej, jak i pozasądowej. Podnosząc nieustannie nasze kwalifikacje, dbamy o to, aby nasza działalność w ramach porad pro bono realizowanych w gminie Niepołomice była na najwyższym poziomie.

Specjalizujemy się w prawie rodzinnym – sprawy rozwodowe, karnym, gospodarczym oraz szeroko pojętym prawie cywilnym między innymi: spadkowym, dotyczącym nieruchomości oraz odszkodowawczym. Konkretnymi dziedzinami zajmują się poszczególni adwokaci posiadający odpowiednią specjalizację w danej materii.

W ramach naszej działalności będziemy również realizować cykl artykułów o tematyce prawniczej w Gazecie Niepołomickiej, by przybliżyć mieszkańcom różne obszary naszej działalności.

Serdecznie zapraszamy.

PODZIĘKOWANIE

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło nr 3 w Staniątkach przeprasza za opóźnione podziękowanie i z całym serdecznie dziękuje za sponsoring, życzliwość i pomoc w zorganizowaniu uroczystości Jubileuszowej 50-lecia Koła nr 3, która odbyła się 19 maja 2016 r.

- Przewodniczącemu Zarządu Oddziału Rejonowego PZERiI w Niepołomicach, Mikołajowi Jaremu i całemu Zarządowi Oddziału PZERiI w Niepołomicach,
- Wiceprzewodniczącemu Zarządu, Henrykowi Osice,
- Sekretarzowi Zarządu, Marii Kieres,
- Skarbnikowi Zarządu, Annie Burdak.

Jeszcze raz serdecznie dziękujemy
Zarząd Koła nr 3

PODZIĘKOWANIE

Zarząd Koła Nr 2 Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Zabierzowie Bocheńskim składa serdeczne podziękowanie Państwu Leszkowi i Lucynie Wilkom za nieodpłatne udostępnienie miejsca biesiadnego na terenie kąpieliska Bobrowe Rozlewisko w Zabierzowie Bocheńskim oraz za częściowe sponsorowanie spotkania seniorów przy wspólnym biesiadnym ognisku.

Przewodniczący Zarządu Koła Nr 2
Henryk Osika

SZUKASZ PRACY? ZGŁOŚ SIĘ DO OHP!

Serdecznie zapraszamy wszystkie osoby poszukujące pracy, a także uczące się w systemie dziennym albo zaocznym, pragnące podjąć pracę stałą lub dorywczą. Zachęcamy do zarejestrowania się w Młodzieżowym Centrum Kariery w Niepołomicach. Obecnie posiadamy szeroką bazę ofert pracy, a także kursy i szkolenia, które pomogą podnieść Twoje kwalifikacje.

Kontakt:
Młodzieżowe Centrum Kariery
ul. Bocheńska 26
32-005 Niepołomice
Tel. 12 385 82 46
E-mail: mck.niepolomice@ohp.pl

PROJEKT NIEPEŁNOSPRAWNI AKTYWNI NA RYNKU PRACY

Do udziału w projekcie zapraszamy osoby niepełnosprawne w wieku 30+ bezrobotne lub bierne zawodowo.

Uczestnikami projektu mogą być osoby spełniające łącznie poniższe kryteria:

- w wieku 30+;
- niepełnosprawne posiadające oświadczenie o niepełnosprawności: ksero orzeczenia lub innego dokumentu poświadczającego stan zdrowia, wydane przez lekarza (orzeczenie o stanie zdrowia lub opinia);
- mieszkające na terenie województwa małopolskiego;

Oferujemy:

- szkolenie zawodowe indywidualnie dobierane do każdego kandydata,
- płatny staż w wysokości **1750 zł brutto za miesiąc** przez okres 6 miesięcy z gwarancją zatrudnienia u pracodawcy
- Zwrot kosztów dojazdu na warsztaty aktywnego poszukiwania pracy, szkolenia zawodowe i staż zawodowy (ewentualnie transport).

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach programu operacyjnego Wiedza, edukacja, rozwój; priorytet I. Osoby młode na rynku pracy; działanie 1.2 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy; poddziałanie 1.2.2. Wsparcie udzielane z inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

Kontakt: tel. 789 415 153, tel. 506 919 509

ZAPROSZENIE

Środowisko Szczepu Puszcza zaprasza na uroczystości z okazji 40-lecia swojego istnienia, które odbędą się w dniach 17-18 września bieżącego roku.

17 września (sobota) zapraszamy do Ośrodka Harcerskiego od godz. 16.00 na harcerski piknik, o godz. 17.00 odbędzie się spotkanie laureatów odznaki Pomocne Ręce, o godz. 19.00 ognisko, około godz. 21.00 tradycyjna msza polowa.

18 września (niedziela) o godz. 10.00 apel Szczepu na dziedzińcu zamkowym, o godz. 11.30 msza św. w kościele parafialnym w Niepołomicach.

Zapraszamy wszystkich byłych członków Szczepu, rodziców i sympatyków.

Komenda Szczepu i Zarząd KPH

REKRUTACJA TRWA! BEZPŁATNE KWALIFIKACYJNE KURSY ZAWODOWE!

Zapraszamy do Ośrodka Doksztalania i Doskonalenia Zawodowego w Niepołomicach wszystkie chętne osoby zainteresowane kwalifikacyjnymi kursami zawodowymi.

W naszej ofercie znajdują Państwo:

- TECHNIK USŁUG FRYZJERSKICH
- TECHNIK POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH
- TECHNIK ŻYWIENIA I USŁUG GASTRONOMICZNYCH
- TECHNIK URZĄDZEŃ I SYSTEMÓW ENERGETYKI ODNAWIALNEJ

Szczegółowe informacje na temat kwalifikacyjnych kursów zawodowych udzielane są w siedzibie Ośrodka Doksztalania i Doskonalenia Zawodowego przy ul. 3 Maja 2 w Niepołomicach lub pod numerem telefonu: 12 281 00 21, zapraszamy również na naszą stronę internetową: www.odidz-niepolomice.pl

Programuję, więc jestem

AGNIESZKA PUŁA

nauczyciel zajęć komputerowych i opiekun kółka informatycznego w SP w Niepołomicach.

Ministerstwo Edukacji Narodowej wraz z Ministerstwem Cyfryzacji zapowiedziało wprowadzenie nauczania programowania od pierwszej klasy szkoły podstawowej w roku szkolnym 2017/2018. Rok wcześniej we wszystkich chętnych szkołach odbędą się programy pilotażowe.

Szkoła Podstawowa im. Króla Kazimierza Wielkiego w Niepołomicach już od kilku lat wprowadza elementy programowania na lekcjach zajęć komputerowych oraz na zajęciach dodatkowych skierowanych do uczniów klas młodszych i starszych. Mogą oni także sprawdzić swoje umiejętności w konkursach programistycznych o międzynarodowym zasięgu. W tym roku dwóch uczniów: Piotr Nawrocki z 3e i Krzysztof Janeczko z 4g dotarli do etapu krajowego. A jest to spory sukces, ponieważ w pierwszym etapie Międzynarodowego Konkursu Programistycznego Baltie 2016 brało udział prawie 7 tysięcy uczniów, a w etapie krajowym już tylko 300.

Czy programowanie jest proste?

Tak. Wbrew powszechnemu przekonaniu – jego

podstaw może nauczyć się każdy, zarówno „ścisłowiec” jak i humanista. Każdy może nauczyć się prostych języków kodowania i zrozumieć podstawy ich działania. Kolejne etapy muszą być dostosowane do wieku ucznia. Jednym ze środowisk programowania, które daje takie możliwości jest Baltie. To narzędzie do programowania i rysowania dla dzieci od czwartego roku życia. Stworzył go w 1993 r. Bohumír Soukup – czeski programista. Program jest darmowy i można go pobrać ze strony baltie.pl. Podczas etapu krajowego konkursu Baltie 2016 nasi uczniowie mieli okazję poznać osobiście pana Soukupa.

Do czego przydaje się umiejętność programowania?

Nasi najmłodszy mistrzowie programowania tak odpowiedzieli na to pytanie:

Umiejętność programowania przydaje mi się, gdy muszę sobie poradzić z nowymi sytuacjami. Gdy programuję, stawiam sobie coraz trudniejsze zadania. Zdobynam ważne informacje i odkrywam nowy świat, który pomaga mi np. krok po kroku stworzyć gry. Programowanie daje mi dużo radości – Piotr Nawrocki.

Umiejętność programowania przydaje się w życiu. Po pierwsze jest to fajna zabawa. Nie muszą być to literki i cyferki, ale na przykład Baltie, Scratch itp. Po drugie można być programistą, a programista dużo zarabia. Po trzecie są konkursy w programowaniu, w których mogę się sprawdzić. Bardzo lubię programować – Krzysztof Janeczko.

Nauka programowania rozwija także: czytanie ze zrozumieniem, myślenie logiczne, myślenie analityczne, myślenie algorytmiczne, myślenie

matematyczne, umiejętność pracy zespołowej, umiejętność łączenia różnych dziedzin i wiele innych umiejętności.

Czy warto zostać programistą?

Polscy programiści są cenieni na arenie międzynarodowej. Tradycje naszych uczelni technologicznych, zaangażowanie w realizację projektów i konkurencyjne koszty pracy to zalety, które zdążyły już wyrobić programistom z naszego kraju światową markę.

Podsumowując – **umiejętność programowania to jedna z podstawowych kompetencji XXI wieku.** Nauka programowania pomaga lepiej rozumieć współczesną rzeczywistość oraz budować przyszłość. Nie jesteśmy w stanie przewidzieć jakie zawody/specjalności będą poszukiwane na rynku pracy za 10-20 lat. Jedno jest pewne – zawsze będą potrzebni młodzi, kreatywni ludzie, logicznie myślący i potrafiący rozwiązywać problemy. A tego właśnie uczy programowanie.

Wakacje w Słonecznej Krainie

MONIKA MICHALIK

nauczyciel w przedszkolu Słoneczna Kraina

Dziecko znajdując się w przedszkolu, w domu, na placu zabaw czy poza terenem zamieszkania, niejednokrotnie narażone jest na wypadek czy inne grożące mu niebezpieczeństwo.

Czy dzieci znają podstawowe zasady bezpieczeństwa? Czy potrafią zachować się w sytuacjach niebezpiecznych? Aby dzieci nauczyć odpowiednich zasad i zachowań, nauczyciele z przedszkola Słoneczna Kraina zaprosili policjantów z Komisariatu Policji w Niepołomicach. Wizyta odbyła się na początku lipca, a tematem przewodnim było bezpieczeństwo dzieci na ulicy, w domu i podczas wakacji.

Funkcjonariusze przypomnieli, jak prawidłowo przechodzić przez jezdnię, jak zachować się w przypadku zgubienia, wypadku, czy spotkania z obcą osobą. Dużą wiedzę wykazały się również

dzieci, które chętnie udzielały odpowiedzi na postawione pytania, a jednocześnie same domagały się wyjaśnień i szczegółów ze służby policyjnej.

Po krótkiej pogadance wszystkie dzieci udały się na podwórko, gdzie czekał na nich policyjny radiowóz. Przedszkolaki mogły usłyszeć sygnał alarmowy, obejrzeć samochód oraz podsta-

wowy sprzęt policyjny. Dużym zainteresowaniem cieszyły się kajdanki, które dzieci mogły przymierzyć i tym samym „poudawać” aresztowanych. Później policjanci zaprosili kolejno ochotników do wnętrza samochodu. Dzieci mogły posiedzieć za kierownicą wozu, jak również w miejscu, gdzie przewożeni są zatrzymani.

Wizyta przyniosła oczekiwane efekty, za co serdecznie dziękujemy obecnym funkcjonariuszom, a wszystkim dzieciom życzymy udanych i bezpiecznych wakacji.

BEZPIECZNIE DO SZKOŁY!

IRENA KARCZ

dyrektor Szkoły Podstawowej w Niepołomicach-Podgrabiu

Rozpoczął się nowy rok szkolny, kolejny rok wyzwań w zakresie edukacji i wychowania. A wychowanie to również dbanie o bezpieczeństwo dzieci na drogach. W naszej szkole trwają wszechstronne działania mające na celu zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa w drodze do i ze szkoły.

Po wakacyjnej beztroście na łąkach i plażach czas przypomnieć, czym jest jezdni i jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach. Taką pierwszą lekcję w plenerze odbyli wszyscy uczniowie przed szkołą przy ul. Krakowskiej. Dzieci przypomniły sobie nie tylko to, że ulica nie jest placem zabaw, ale i odświeżyły wiedzę dotyczącą znaków drogowych, obiecały nosić przez cały rok

odblaski i nie zapominać o kamizelce, gdy nadejdzie jesienią szaruga. To pierwsze działanie w ramach kolejnej edycji małopolskiej akcji Odblaskowa Szkoła, organizowanej w tym roku już po raz siódmy.

Już dziś zapewniamy, że nasze działania obejmą zarówno dzieci, jak i dorosłych, bo tylko świadomość wszystkich użytkowników dróg zapewni bezpieczeństwo pieszym. Pełni nowych pomysłów, wspólnie z wszystkimi uczniami, rodzicami i aktywnie współpracującymi ze szkołą organizacjami, przystępujemy do działań na rzecz zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa na drogach. Hasłem tegorocznej akcji w naszej szkole jest „Zaprzyjajnij się z odblaskiem”.

BEZPIECZNA NAWIERZCHNIA NA PRZEDSZKOLNYM PODWÓRKU

ANNA HYRC

nauczycielka Przedszkola Samorządowego nr 1 w Niepołomicach

Napisany w marcu 2015 r. projekt w ramach Budżetu Obywatelskiego pt. Bezpieczna nawierzchnia, który zyskał poparcie mieszkańców gminy, został zrealizowany przez Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach na terenie Przedszkola Samorządowego nr 1. Głównym celem projektu było wyłożenie części placu zabaw dla dzieci bezpieczną

nawierzchnią, aby zapewnić naszym podopiecznym jak najlepsze i bezpieczne warunki do aktywnego spędzania czasu podczas zabaw na świeżym powietrzu. Wyłożony odpowiednimi matami plac będzie służył naszym dzieciom przez wiele lat. Serdecznie dziękujemy wszystkim mieszkańcom gminy, którzy poparli nasz projekt.

Tatrzańskie impresje

EDYTA KRYJOMSKA, BARBARA SOŁKOWSKA

wychowawczynie klasy IIa, nauczycielka języka polskiego

17-19 czerwca 2016 roku, tuż przed zakończeniem roku szkolnego, klasa IIa Liceum Ogólnokształcącego wyruszyła na wycieczkę krajoznawczo-turystyczną do Zakopanego.

Zgodnie z programem (również szkolnym) rozpoczęliśmy wyjazd od wizyty w Muzeum Jana Kasprowicza na Harendzie. Ciekawa prelekcja wprowadziła nas w klimaty młodopolskie, Zakopane bowiem w tym czasie to szczególnie ważne miejsce dla artystów (ówczesne Zakopane było na tzw. końcu świata). Opowieści przewodnika, wiele nieznanych historii o życiu i twórczości Kasprowicza wzbogaciły wiedzę uczestników niezbędną do lekcji języka polskiego, a także przydatną do egzaminu maturalnego.

Kolejnym punktem wycieczki była zakopiańska nekropolia – Cmentarz na Pęksowym Brzyzku. Chwila refleksji nad tymi, którzy odeszli... Ci, którzy tu spoczywają, tworzyli historię Zakopanego, m.in. ks. Józef Stolarczyk – pierwszy proboszcz parafii pod Tatrami, przewodnicy górscy,

ratownicy, a także ludzie nauki i artyści.

Nie sposób wymienić wszystkich miejsc, w których byliśmy. Nocowaliśmy w Gliczarowie Górnym, skąd można było zobaczyć niezwykłą panoramę Tatr. W drugim dniu wyruszyliśmy na górski szlak – przez Dolinę Roztoki do Doliny Pięciu Stawów Polskich. Dzięki pięknej pogodzie i ciekawym relacjom przewodnika można było podziwiać uroki tatrzańskiej przyrody. Pod

Wielką Siklawą – potężnym wodospadem nie zabrakło czasu na zdjęcia, aby zatrzymać czas i uwiecznić tatrzańskie obrazy.

Ostatnim punktem naszej wycieczki była niedzielna msza święta w kościele parafialnym w Gliczarowie Górnym.

Te trzy dni w górach okazały się niezapomnianą przygodą, podczas której nie tylko spędziliśmy czas w miłej atmosferze, podziwiając uroki Tatr, ale były także dla nas ciekawą lekcją, którą na pewno zapamiętamy na długo. Zyskałyśmy sporo wiedzy na temat epoki Młodej Polski oraz historii Zakopanego – podsumowała wycieczkę jej uczestniczka, Wiktoria Piekarcz.

NAJDŁUŻSZE POLSKIE WAHADŁO

jest w Krakowie

GRZEGORZ SĘK
nauczyciel astronomii w MOA

Eksperyment ze swobodnie zawieszonym wahadłem, wymyślony w połowie dziewiętnastego wieku przez Jeana Bernarda Foucault, został zaliczony do dziesięciu najważniejszych doświadczeń w dziejach nauki.

Pokaz uderza swoją prostotą i naocznością – bez żadnych pomiarów, ot tylko posługując się wzrokiem, można bez trudu stwierdzić, że w trakcie upływu czasu wahający się na długiej nici ciężarek zmienia powoli płaszczyznę drgań względem na przykład podłogi, czy też ścian budowli, w której jest zawieszony.

Jedyna sensowna interpretacja brzmi następująco – kula ziemiska, rotując, zmienia położenie budynku względem wahadła, które zachowuje pierwotną orientację płaszczyzny wahań w przestrzeni. Oczywiście kąt obrotu tej płaszczyzny na jednostkę czasu musi zależeć od jego położenia na kuli ziemskiej, a ściślej od jego szerokości geograficznej. Na biegunie wahadło wykona jeden obrót na 24 godziny – łatwo to sobie wyobrazić jako obrót Ziemi pod wahadłem. Na szerokości geograficznej Krakowa czas pełnego obrotu wynosi już ponad 31 godzin, czyli po pięciu minutach od uruchomienia odstępstwo płaszczyzny wahań od pierwotnego położenia jest już łatwo dostrzegalne, kąt obrotu wynosi bowiem wtedy prawie jeden stopień. Oczywiście wahadło Foucaulta zawieszona na równiku nie wykona żadnego obrotu – uzasadnienie zostawiam czytelnikom.

Sam Foucault był utalentowanym eksperymentatorem i choć nie ukończył regularnych studiów ścisłych, to jednak bardzo szybko zaśląnął swoimi dokonaniem na niwie fizyki doświadczałnej. Sam pomysł z wahadłem został pierwotnie zrealizowany w piwnicy jego domu, a długość linki wynosiła tylko trzy metry, co jednak już wystarczyło do wyciągnięcia opisanych wniosków. Oznacza to, że w każdej szkole taki pokaz można z powodzeniem przeprowadzić, należy tylko zapewnić swobodny ruch dość masywnego ciężarka na nierozciągliwej linie czy drucie.

Profesjonalnie prowadzone pokazy, dostępne do dziś, rozpoczęto w roku 1851 na polecenie

cesarza Napoleona III w Panteonie paryskim. Żeby współcześnie zobaczyć efektowny pokaz stowarzyszony z prelekcją, nie trzeba jechać aż do Paryża, ponieważ w każdy czwartek w kościele Piotra i Pawła na ulicy Grodzkiej odbywają się trzy uruchomienia najdłuższego wahadła w Polsce. Zapoczątkował je Kazimierz Kordylewski w roku 1949, ściągając w trakcie czerwcowych Dni Krakowa tłumy widzów, wśród których było немало uczniów i harcerzy. Ponownie cykl pokazów odbył się w roku 1991 dla uczczenia pięćsetnej rocznicy przybycia do Krakowa na studia Mikołaja Kopernika. Jednak dopiero w roku 2000 pracownik Obserwatorium Astronomicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, doktor Adam Michalec rozpoczął trwającą nieprzerwanie do dziś serię cyklicznych pokazów, gromadząc za każdym razem liczne grono słuchaczy – zarówno mieszkańców Krakowa, jak i turystów wędrujących Drogą Królewską.

Sama technika jest bardzo prosta – drut o długości 46 i pół metra został zawieszony u szczytu tak zwanej latarni, znajdującej się w miejscu skrzyżowania nawy głównej z transeptem. Zawieszenie umożliwia swobodny ruch wahadła obciążonego masą 25 kilogramów. Po odciążeniu ciężaru o kąt około 10 stopni należy go ustabilizować przy pomocy nici przytwierdzonej do nieruchomego elementu tak, aby wygasły drgania spowodowane przypadkowymi czynnikami. Wtedy też należy przepalić nitkę, dba-

jąc o to, by nie spowodować zakłóceń w ruchu wahadła. Śledzenie odchylenia płaszczyzny ruchu ułatwia wskaźnik laserowy, kreszący ślad na specjalnie przygotowanej planszy. Już po kilku minutach, w trakcie których amplituda wahań maleje wskutek oporu powietrza, da się zauważyć, iż ślad wędruje inną trasą, aniżeli na początku. W trakcie pokazu prowadzący, czyli Adam Michalec, zajmując opowiada historię eksperymentu, a także wraca aż do czasów Kopernika, który w dziele *De revolutionibus* postulował istnienie wirowego ruchu Ziemi, jako czynnika powodującego pory doby i źródła widomego dobowego ruchu sfery niebieskiej.

Cotygodniowe publiczne pokazy wahadła Foucaulta w polskim Panteonie to unikatowa w skali kraju oferta edukacyjna, skierowana do osób w różnym wieku i o różnym wykształceniu. Dzięki znakomitemu prowadzeniu przez Adama Michalca tezy tam wyłożone trafiają do przekonania widzów, bo choć dziś już nie trzeba nikogo (no może z małymi wyjątkami) przekonywać o realności wirowego ruchu Ziemi, to jednak zobaczenie na własne oczy doświadczenia ten ruch bezpośrednio potwierdzającego, stanowi wielką atrakcję w mieście, w którym przecież atrakcji nie brakuje. Inicjatywa Adama Michalca tym bardziej zasługuje na podziw, że jego działania są prowadzone bezinteresownie – po prostu naukowiec dzieli się ze społeczeństwem swoją wiedzą i doświadczeniem.

Małopolska Noc Naukowców

30 września 2016

Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne w Niepołomicach

Zapraszamy na kolejną Małopolską Noc Naukowców do Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego w Niepołomicach. (www.moa.edu.pl)

Startujemy o 18.00, atrakcji nie zabraknie aż do północy! Program Małopolskiej Nocy Naukowców w Niepołomicach 30 września 2016 r. W laboratorium nie tylko astronomicznym

18.00 – rozpoczęcie Małopolskiej Nocy Naukowców 2016 w Niepołomicach, mgr Monika Maślaniec nauczyciel MOA – koordynator MNN w Niepołomicach

Prezentacje

Sala wykładowa MOA

- 18.15 – **ESO – European Southern Observatory** – Janusz Nicewicz
- 19.30 – **Domowe laboratorium fotografii** – Tymon Kretschmer
- 20.30 – **Radioteleskop – radiowe obserwacje Drogi Mlecznej** – Sebastian Kurowski
- 21.30 – **Popov, Marconi i Tesla, czyli jak powstało radio** – Michał Matusik SQ9ZAY

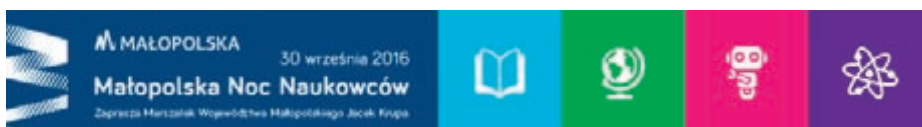
Warsztaty

MULTIMEDIALNE – Wszyscy mamy aparaty fotograficzne, ale czy umiemy z nich korzystać.
Pracownia komputerowa MOA – Tymon Kretschmer
Godzina: 20.00, 20.30, 21.00, 21.30

FIZYKA – Drgający fizyk

Domek nr 1 MOA – Łukasz Maślaniec, dr Paweł Szczeszek, uczniowie ZS
Godzina: 19.00, 19.30, 20.00, 20.30, 21.00, 21.30

ASTRONOMIA dla najmłodszych – Moja mapa nieba
Domek nr 2 MOA – Justyna Put, uczniowie MOA

Godzina: 19.00, 19.30, 20.00, 20.30, 21.00, 21.30

BIOLOGIA – Tajemnice mikroskopu

Domek nr 4 MOA – mgr Ewa Fijał, uczniowie ZS
Godzina: 20.00, 20.30, 21.00, 21.30

FIZYKA dla najmłodszych – Zabawy w laboratorium

Domek nr 5 MOA – Tomasz Paliński, uczniowie Gimnazjum w Niepołomicach
Godzina: 19.00, 19.30, 20.00, 20.30, 21.00, 21.30

CHEMIA – Zaplecze chemiczne

Pawilon przy sali wykładowej MOA – dr hab. Witold Piskorz UJ w Krakowie
Godzina: 19.00, 19.30, 20.00, 20.30, 21.00, 21.30

Planetarium

Planetarium MOA

- **Piekę, piekę chlebusie** (18.30, 19.00) – dla najmłodszych
- **Tryk** (19.30)
- **Niepołomickie niebo** (20.30, 21.30)
- **A jednak się kręci** (22.30)

Dodatkowe atrakcje

Herbaciarnia naukowa 18.00-24.00

Namiet informacyjny MOA

Quiz 18.00-22.00

Sala wykładowa MOA – po zakończeniu każdej z prezentacji

Wystawa Szklanym okiem widziane

18.00-24.00
Sala wykładowa MOA

Wystawa – Niepołomicki Klub Krótkofalowców 18.00-24.00

Namiet wystawienniczy przy MOA
Wystawa zabytkowych odbiorników radiowych ze zbiorów dra Ryszarda Dulskiego oraz okolicznościowa stacja SP9MOA

Pokazy nieba 19.00-24.00 (uzależnione od warunków pogodowych)

Teren MOA – KW MOA Niepołomice

Pokazy wahadła Foucaulta w Krakowie

Kościół św. Piotra i Pawła w Krakowie – dr Adam Michalec
Godzina: 19.00, 20.00, 21.00

Koordynatorem Małopolskiej Nocy Naukowców jest Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego (www.nocnaukowcow.malopolska.pl).

Spacerkiem po nieboskłonie Wrześniowo

ADAM MICHAŁEC

Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne w Niepołomicach

Wakacje i sezon urlopowy w zasadzie już za nami, ale na spojrzenie w niebo może i we wrześniu znajdziemy czas, szczególnie że w pierwszym i ostatnim tygodniu wieczory i noce do obserwacji nieba będą dogodne, bo bez Księżyca.

Na wrześniowym niebie zachodzą kolejne zmiany i powoli zbliżamy się do zrównania długości dnia z nocą. Gdy tylko zapadnie zmierzch, gdzieś około godz. 21, poświata jako tako przestaje przeszkadzać w obserwacjach nieba i możemy to wykorzystać.

Na zachodnim niebie króluje wciąż gwiazdozbiór Herkulesa, a na południowo-zachodnim niebie dostrzeżemy, poznany jeszcze w poprzednim spacerku, tzw. *trójkąt letni*. Tworzą go trzy jasne gwiazdy pierwszej wielkości: *Deneb*, *Wega* i *Altair*. Należą one, w kolejności, do gwiazdozbiorów: *Łabędzia*, *Lutni* i *Orla*. Przez te trzy gwiazdozbiory przebiega *Droga Mleczna*, czyli nasza Galaktyka. Tę delikatną poświatę, ciągnącą się przez cały nieboskłon od północy na południe, z całą pewnością mogliśmy dostrzec w czasie wakacji, spędzając urlop z dala od miejskich świateł.

Jeśli skierujemy wzrok na wschód, dostrzeżemy gwiazdozbiór Pegaza, a powyżej gwiazdozbiór Andromedy i Kasjopei. Trzy najjaśniejsze gwiazdy Pegaza oraz najjaśniejsza Andromedy, tworzą na niebie łatwy do wyłowienia, duży czworokąt. Nazwa gwiazdozbioru – Pegaz – pochodzi od mitologicznego śnieżnobiałego skrzydlatego konia, który powstał z krwi najstraszniejszej Gorgony – Meduzy, pokonanej przez Perseusza. Koń ten, w chwilę po urodzeniu, pofrunął – jak utrzymywali starożytni Grecy – na świętą górę Helikon, siedzibę Muz. Tam uderzywszy kopytem o skałę, wyzwolił źródło wody zwane Hippokrene. Od tego czasu Pegaz stanowi symbol natchnienia poetyckiego. Natomiast do obserwacji, oprócz gwiazd w tym rejonie, niezmiernie ciekawa jest grupa pięciu galaktyk – Kwintet Stephana – oddziaływających na siebie grawitacyjnie, odkryta w 1877 roku. Aby je dostrzec, potrzeba jednak dużej lunety.

Gwiazdozbiór Andromedy położony jest pomiędzy Kasjopeją a Pegazem. Część tej konstelacji leży na tle Drogi Mlecznej. Najciekawszym obiektem do obserwacji w tym gwiazdozbiorze jest bliźniaczko podobna do naszej Galaktyki – Wielka Mgławica Andromedy, jedyny obiekt leżący poza układem Drogi Mlecznej widoczny u nas gołym okiem. Jest to duża galaktyka spiralna, czyli ma jasne jądro i dobrze widoczną strukturę. Oznaczona jest w katalogach jako M31. Jej odległość od nas wynosi około 2,5 miliona lat świetlnych. Nazwa tego gwiazdozbioru wywodzi się od mitologicznej córki Kasjopei i Cefeusza. Perseusz wybawił księżniczkę Andromedę

od śmierci, a następnie pojął za żonę.

Kasjopeja zaś jest gwiazdozbiorem okołobiegunowym i w naszych szerokościach geograficznych możemy ją obserwować przez cały rok. Łatwo ją odszukać po charakterystycznym układzie gwiazd przypominającym literę W. Położona jest na tle Drogi Mlecznej, zatem wystarczy przez lornetkę zobaczyć, jak wiele słabo świecących gwiazd tam się znajduje. W tym gwiazdozbiorze znajduje się pozostałość po gwieździe supernowej, która wybuchła około roku 1660, oznaczona symbolem Cas A – bardzo silne radioźródło. A w Mitologii Kasjopeja była egipską królową, która zarozumiała chełpiła się swoją urodą, przez co wzbudziła gniew morskich nimf Nereid. One zaś wzniesząc wielkie sztormy, spowodowały powódzie pustoszące kraj. Na dodatek z morskich głębin wyszedł żarłoczny potwór Ketos, który niechybnie zniszczyłby cały Egipt, gdyby nie złożono ofiary z córki Kasjopei – Andromedy. Została ona przykuta do skały i oczekiwała na pojawienie się bestii. Księżniczkę uratował Perseusz, który pokazał Ketonowi odciętą głowę Meduzy, przez co monstrum zamieniło się w skałę. I tak te wydarzenia przekalkowane zostały na nieboskłon.

Jeśli dotrąmy w obserwacjach nieba do północy lub później, to daleko na wschodzie dostrzeżemy konstelacje Barana i Perseusza, które są zwiastunem zbliżającej się nieuchronnie nowej pory roku, Jesieni. Zatem do następnego spacerku po sferze niebieskiej, w atmosferze październikowej aury, z wizytą w gwiazdozbiorach, też związanych w znacznej mierze z Mitologią.

Domowe Laboratorium

Lewitująca piłeczka

SZYMON PITEK

opiekun Klubu Młodego Odkrywcy przy MOA w Niepołomicach

Do przeprowadzenia doświadczenia będziemy potrzebować:

- suszarkę, im mocniejsza, tym lepiej,
- kilka piłeczek do ping-ponga,
- kilka innych, lekkich i niewielkich przedmiotów.

PRZYGOTOWANIE I WYKONANIE EKSPERYMENTU:

Włącz suszarkę, ustaw na niej maksymalną moc i gorące powietrze, a następnie w strumieniu powietrza umieść piłeczkę do ping-ponga; najpierw kieruj powietrze pionowo w górę, by później lekko odchylać je w boki.
Co dzieje się z piłeczką?

Zmieniając ustawienia suszarki (moc i temperaturę powietrza) i sprawdź, jak wpływa to na wysokość, na jakiej lewituje piłeczka.
W jednym strumieniu powietrza spróbuj umieścić więcej piłeczek. Czy da się to zrobić? Ile piłeczek jednocześnie da się tak unosić?

Powtórz doświadczenia z innymi przedmiotami. Które się unoszą, a które nie?
Od czego to zależy?

OMÓWIENIE EKSPERYMENTU:

Dokładna obserwacja piłeczki, w trakcie jej unoszenia się w strumieniu powietrza, pozwoli zauważyć, że pozostaje ona w ruchu – obraca się dookoła. Dlaczego nie spada? Ma przecież jakąś masę, więc działa na nią siła grawitacji; jest ona

jednak równoważona przez siłę oporu powietrza, którą wywołuje suszarka, wypychając jego strumień. Lecz czemu piłeczka utrzymuje się w środku strumienia powietrza, tam gdzie jego prędkość jest największa, co powinno piłeczkę wyrzucić?

Można to opisać w oparciu o prawo Bernoulliego – zgodnie z nim, im większa prędkość przepływu płynu (cieczy lub gazu), tym niższe ciśnienie, co pozwala na lewitowanie różnym lekkim przedmiotom.

Te i inne doświadczenia można samodzielnie realizować na bezpłatnych zajęciach niepołomickiego Klubu Młodego Odkrywcy – więcej informacji na stronie www.kmo.moa.edu.pl

ISLANDIA

mistyczna kraina lodu i ognia

ASIA PAŁKA

koło multimedialne MOA w Niepołomicach

Wśród bezkresu północnego Atlantyku leży wyspa, na której pośród lodu i śniegu zobaczyć można jedno z najwyższych gejzerów na świecie i rzeki gotującej się wody. Dwie skrajności przyciągają co roku turystów jak magnes.

Grupa multimedialna MOA z Niepołomic zdecydowała się na wyjazd na Islandię latem. W lipcu to zielona kraina, gdzie wśród równin wyrastają nagle wulkany, a wybrzeże usiane jest różnorodnymi formami skalnymi, na których można spotkać jeden z symboli tego kraju, małego, kolorowego ptaka – maskonura. Odwiedziliśmy miejsce, w którym gniazduje. Nasza grupa była pod ogromnym wrażeniem, z jakimi warunkami atmosferycznymi ten ptak musi sobie radzić.

Islandia to też wodospady, a każdy z nich jest

inny i warto się nim szczególnie zainteresować. Najbardziej w pamięci zapadł nam Gulfoss, gdzie ogromne ilości wody spadające do kanionu tworzą kipieli, nad którą w słoneczny dzień widać tęczę. Natura pokazuje tu swoją potęgę.

Przemierzając bezkresy wyspy, tu i ówdzie na wzgórzach dało się zauważyć wyziewy spod ziemi – parę wodną o specyficznym zapachu siarkowodoru wydostającą się niekiedy z głębokości 2000 m. Woda o temperaturze 80-100 stopni Celsjusza musi być specjalnie schłodzona, aby można było w niej zażyć kąpeli. Ta energia wykorzystywana jest także do ogrzewania domów oraz w przydomowych jacuzzi.

Zobaczyliśmy już bardzo dużo, ale jeszcze wiele pozostało do odkrycia na tej niezwykłej wyspie. Mamy nadzieję, że wrócimy na nią zimą obserwować zorzę polarną.

Składamy serdeczne podziękowania burmistrzowi Miasta i Gminy Niepołomic, Małopolskiemu Bankowi Spółdzielczemu w Wieliczce, Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Niepołomicach oraz Stowarzyszeniu Galaktyka za dofinansowanie naszej wyprawy i pleneru fotograficznego.

Spojrzenie na WRZEŚNIOWE NIEBO

ADAM MICHALEC

Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne w Niepołomicach

Gdy wrzesień bez deszczów będzie, w zimie wiatrów pełno wszędzie – mówi przysłowie, dlatego oby po niezbyt pogodnym lecie przyszła złota polska jesień, bo ta zwiastować będzie przyjemniejszą zimę.

Wrzesień, poza wydarzeniami historycznymi, związany jest z powrotem dzieci i młodzieży do szkół, na niebie zaś to okres równowagi między długością dnia i nocy. Te ostatnie są coraz dłuższe i często bezchmurne, co sprzyja obserwacjom astronomicznym. A wiele ciekawych zjawisk będziemy mogli zaobserwować na wrześniowym niebie. Postarajmy się w tym celu koniecznie wykorzystać, z dala od miejskich świateł, jakiś wolny wieczór lub wczesny rano, aby chociaż przez chwilę spojrzeć w rozgwieżdżone niebo, aby podziwiać, nawet gołym okiem, Drogę Mleczną, czyli naszą **Galaktykę**.

Korzystalismy, jak bardzo to było tylko możliwe, z uroków tegorocznego lata, a tymczasem – ani nie spostrzeżliśmy się, kiedy – **Słońce** w swej wędrówce po *Ekliptyce* systematycznie podążało ku równikowi niebieskiemu, przez co jego deklinacja – czyli wysokość nad równikiem – malała, a w związku z tym dni stawały się nieubłagane coraz krótsze. Po południu 22 września o godz. 16.21 **Słońce** znajdzie się na równiku niebieskim – w punkcie *Wagi* – przejdzie z półkuli północnej nieba na południową i rozpocznie się astronomiczna *Jesień*.

Niezależnie od tego w Niepołomicach 1 września **Słońce** wschodzi o godz. 5.55, a zachodzi o godz. 19.23, natomiast 30 września wschodzi o godz. 6.39, a zachodzi o 18.20, zatem w ciągu tego miesiąca ubędzie nam dnia w Małopolsce aż o 107 minut! Skutkiem istnienia zjawiska refrakcji w atmosferze ziemskiej – wszystkie obiekty na niebie widzimy wyżej, niż są one w rzeczywistości – faktyczne zrównanie długości dnia z nocą będzie dopiero 24/25 września. Ponadto w piątek 30 września, planowana jest *Małopolska Noc Naukowców* – będą m.in.: drzwi otwarte w MOA w Niepołomicach, OA UJ na Bielanych czy pokazy uruchomienia wahadła Foucaulta ilustrujące rotację Ziemi, w polskim *Panteonie*, czyli w kościele św. św. Piotra i Pawła, przy ul. Grodzkiej w Krakowie (początki prelekcji o godz. 19, 20 i 21). Oby tylko dopisały nam wtedy humory, a przede wszystkim pogoda obserwacyjna.

Jeśli chodzi o stan aktywności magnetycznej naszej gwiazdy, to w tym miesiącu, podobnie jak to było w sierpniu, możemy się spodziewać nieco większej ilości plam, pochodni, protuberancji, rozbłysków rentgenowskich i wyrzutów plazmy ze **Słońca** w przestrzeń międzyplanetarną, szczególnie w drugim i ostatnim tygodniu września. Ponadto 1 IX wystąpi obrączkowe zaćmienie **Słońca** widoczne w Afryce, na Madagaskarze i w części Antarktyki.

Ciemne, bezksiężycowe noce, dogodne do obserwacji astronomicznych, wystąpią w pierwszym i ostatnim tygodniu września, **Księżyc** rozpocznie bowiem ten miesiąc w nowiu, który przypadnie 1 września o godz. 11.03, pierwsza kwadra 9 IX o godz. 13.41, pełnia 16 IX o godz. 21.05 i ostatnia Ziemi kwadra 23 IX o godz. 11.56. **Księżyc** będzie w apogeum (najdalej od **Ziemi**) 6 IX o godz. 21, a w perygeum (najbliższej nas) znajdzie

się **Srebrny Glob** 18 IX o godz. 19. Ponadto 18 IX wystąpi półcieniowe zaćmienie **Księżyc** – u nas to zjawisko nie będzie widoczne.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** możemy obserwować bardzo nisko nad horyzontem wieczornego nieba tylko do 6 IX, potem skryje się w promieniach **Słońca**. Następnie po 20 IX pojawi się nisko nad wschodnim horyzontem, poprzedzając wschód naszej gwiazdy. Warunki do jego obserwacji we wrześniu będą zatem trudne. **Wenus**, jako *Gwiazda Wieczorna*, króluje nisko na zachodnim niebie, a z upływem dni będzie dostępna coraz wyżej nad horyzontem. Czerwonawego **Marsa** też możemy obserwować na wieczornym niebie, a znajdziemy go w gwiazdozbiorze *Wężownika*. **Jowisz** gości w gwiazdozbiorze *Panny*, ale dostrzeżemy go nisko nad zachodnim horyzontem tylko do połowy września, potem skryje się w promieniach **Słońca**, by pojawić się o świcie, w połowie października, na wschodnim niebie. Natomiast **Saturn**, przystrojony w pierścienie, świeci na tle gwiazdozbioru *Wężownika*, a dostrzeżemy go wieczorem na zachodnim niebie. **Uran** będzie widoczny prawie przez całą noc w gwiazdozbiorze *Ryb*, w dniu 15 X będzie bowiem w opozycji do **Słońca**. Natomiast w gwiazdozbiorze *Wodnika*, przez całą noc można obserwować **Neptuna**, który 2 IX będzie w opozycji, ale do jego obserwacji trzeba się już posłużyć chociażby małą lunetką. Ponadto 15 września o godz. 22 **Księżyc** zakryje planetę, a zjawisko to będzie widoczne w całej Europie.

...w Niepołomicach 1 września Słońce wschodzi o godz. 5.55, a zachodzi o godz. 19.23, natomiast 30 września wschodzi o godz. 6.39, a zachodzi o 18.20, zatem w ciągu tego miesiąca ubędzie nam dnia w Małopolsce aż o 107 minut!

Aby obserwować **Księżyc**, czy też planety, najłatwiej będzie skorzystać z lunet Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego w Niepołomicach, mieszczącego się przy ul. Mikołaja Kopernika 2 (tel. 12 281 15 61) – szczególnie polecam *Małopolską astronomiczną noc* 30 września, wtedy bowiem znajdziemy się szczęśliwie u progu października, okresu – miejmy nadzieję – prawdziwie *Babiego Lata* i rozpoczynającego się nowego roku akademickiego. Na zakończenie zaś staropolskie przysłowie: *Jesień tego nie zrodzi, czego wiosna nie zasiała*.

ZAJĘCIA
Młodzieżowego Obserwatorium Astronomicznego
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017 dla uczniów i przedszkolaków*

WSZECHŚWIAT I TY! Koło ASTRONOMICZNE	FOTOGRAFIA, FILM, KOMPUTER! Koło MULTIMEDIAŁNE
PRZYGOTUJ STRONĘ WWW! Koło INTERNETOWE	POBAW SIĘ NAUKĄ! Klub MŁODEGO ODKRYWCY

INFORMACJE | ZAPISY | ZAJĘCIA
Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne
ul. Mikołaja Kopernika 2, 32-005 Niepołomiche
telefon: (12) 281-15-61
moa.edu.pl | moa@moa.edu.pl

MAŁE GRUPY, DOSTOSOWANE DO WIEKU I UMIEJĘTNOŚCI NASZYCH UCZNIÓW!
*Przedszkolaki: zajęcia astronomiczne, wtorki od godziny 15:30 do 17:00.

40 lat działalności SZCZEPU PUSZCZA

POCZĄTKI I ZAŁOŻYCIELE

SZCZEP ZOSTAŁ ZAŁOŻONY W 1976 ROKU PRZEZ WOJCIECHA WRÓBLEWSKIEGO, 19-LETNIEGO WÓWCZAS ABSOLWENTA NIEPOŁOMICKIEGO LICEUM. IMPULSEM DO STWORZENIA ŚRODOWISKA STAŁ SIĘ OBÓZ HUFCZA NIEPOŁOMICE W JASIEŃCZYKU KOŁO MUSZYNY.

Rozkaz powołujący Szczep nosi datę 23 sierpnia 1976 roku. Pierwszym kwatermistrzem Szczepu został pwd. Wojciech Wróblewski, kwatermistrzem pwd. Aleksander Musiał, a magazynierem org. Leszek Węgrzyn. Pierwszymi drużynowymi byli: pwd. Janusz Łapaj – drużyna Watra i org. Mariola Wróblewska – drużyna Leśni Ludzie. Pierwsze drużyny zuchowe organizowali: hm. Marta Borkowska – Niepołomickie Zuchy i org. Grzegorz Augustynek – Słoneczne Promyki. Kolejną drużynę zuchową Wesole Misie stworzyły Katarzyna Wójtowicz i Wioletta Matura. Pwd. Andrzej Polak podjął się zadania tworzenia podstaw Kręgu Instruktorskiego. Pierwsze karty kroniki Szczepu zapewniała Danuta Duda. Powstał również klub fotograficzny, którym kierował org. Ludwik Benedy-

czak. W następnych miesiącach funkcje instruktorskie w Szczepie podjęli: Marek Lisiecki, Marek Zając, Anna Szywała, Mariola Gębicka, Justyna Gaudyn, Dorota Iwulska, Lidia Iwulska, Ewa Kluzik, Anna Szewczyk, Bogusława Misiorowska, Małgorzata Mazur, Dorota Heliasz i Paweł Mirochna. Tak więc grono wymienionych wyżej osób można uznać za założycieli Szczepu.

Od samego początku wsparcia tworzonemu środowisku udzielili: Józef Heliasz – dyrektor Zbiorczej Szkoły Gminnej w Niepołomicach oraz Władysław Ptak – ówczesny Inspektor Oświaty i Wychowania w Niepołomicach. Pierwsze zbiórki odbywały się na szkolnym korytarzu i szkolnym boisku. W 1977 roku Szczep zagospodarował na pierwszą harcówkę dawny gabinet dentystyczny w bramie

Zamku. Pierwsze zimowisko Początek Szlaku odbyło się w Stróży koło Myślenic, a jego opiekunem z ramienia szkoły był Tadeusz Jasonek. Pierwszy obóz letni mógł się odbyć dzięki zakupowi sprzętu przez gminę, którą kierował wówczas – jako naczelnik – Józef Dziadoń. Była to Słowiańska Osada zorganizowana w Śnietnicy koło Grybowa. Szczep wystąpił wówczas po raz pierwszy w zielonych chustach i zielonych getrach. Natomiast we wrześniu 1977 roku na święcie Chorągwi Krakowskiej nasi harcerze wystąpili po raz pierwszy z symbolem żubra na mundurach. Plakietka Szczepu została zaprojektowana przez Wojciecha Wróblewskiego i Ludwika Benedyczaka.

KOMENDANCI SZCZEPU

Przez minione 40 lat losy środowiska związane były również z przemianami społeczno-politycznymi, jakich doświadczyliśmy w naszym kraju. Środowisko rozpoczęło pracę w ramach ZHP, w latach 80. włączyło się aktywnie w nurt harcerskiej opozycji i wypowiedziało postuszeństwo władzom ZHP, aby następnie wstąpić w struktury nowo powstałej organizacji ZHR.

Szczepem kolejno kierowali: Wojciech Wróblewski (1976-1986), Małgorzata

Mazur (1986-1988) i Iwona Karolczyk (1988-1990). W październiku 1990 roku Rada Szczepu podjęła decyzję o rozwiązaniu struktury Szczepu. Pion męski przejął Ryszard Zielonka (1990-1992), a po nim Grzegorz Dudzik (1992-1993). Pion żeński przejęła Celina Gucwa (1990-1992). Od października 1994 roku przy wsparciu KPH podjęto próby ponownego reaktywowania struktury Szczepu: Norbert Dziadur (1994-1995) i Jakub Porąbka (1995-1996). Ostatecz-

nie Szczep powrócił do pracy w tradycyjnej strukturze w 1997 roku po objęciu funkcji komendantki przez Martę Górską (1997-2003). Kolejnymi komendantami byli: Maciej Klima (2003-2005), Krzysztof Bulka (2005-2007), Laura Górecka (2007-2009) i Paweł Rabiej (2009-2013). Od 2014 roku Szczepem kieruje Ewa Rychtarczyk. W ciągu tych lat funkcje instruktorskie pełniło ponad 100 osób, z których prawie 80 zdobyło stopnie instruktorskie.

DRUŻYNY HARCERSKIE I ZUCHOWE

Pierwszą drużyną harcerską była koedukacyjna 1 NDH Wątra. Drużynowi: Janusz Łapaj, Ewa Kluzik, Anna Szywała i Małgorzata Dygas. W 1985 roku drużyna ta została przekształcona w drużynę wędrowniczą i działała z przerwą w latach 1993-1995 do 2012 roku. Drużynowi: Leszek Wojas, Bogdan Horowitz, Tomasz Porąbka, Leszek Komajda, Norbert Dziadur, Maciej Klima i Karol Ślusarczyk. 2 NDH Leśni

Ludzie działała w latach 1976-1981, jako drużyna koedukacyjna. Drużynowi: Mariola Wróblewska, Dorota Heliasz, Marek Ślusarczyk i Zbigniew Dyjach. W 1990 roku reaktywowano drużynę jako drużynę męską, która działała do 1996 roku. Drużynowi: Grzegorz Dudzik, Norbert Dziadur, Krystian Kokoszka, Michał Kracik. 3 NDH Niepołomni powstała w 1977 roku i działała do 1981 roku jako drużyna koedukacyjna. Drużynowi: Ma-

rek Lisiecki i Małgorzata Mazur. W 1981 roku przekształcona została w drużynę męską. I w tym kształcie z przerwą w latach 1993-1997 działa do dziś. Drużynowi: Wojciech Wróblewski, Ryszard Zielonka, Piotr Gucwa, Leszek Wojas, Krzysztof Bulka, Marek Sekuła, Maciej Korabik, Tomasz Oracz, Wojciech Korabik i Michał Gancarczyk.

5 NDH Gawra powstała w 1983 roku i działa do dziś. Drużynowe: Anna Duda, Beata Mazur, Celina Gucwa, Dorota Klima, Dorota Oleksiak, Paulina Habas, Nina Tkaczyk, Katarzyna Żarnik, Małgorzata Maciejasz, Kinga Lipowska, Agata Biernat, Ewa Gucwa, Nina Wojda i Magdalena Gancarczyk. Drugą drużyną żeńską jest 7 NDW Szatra, która powstała w 1992 roku jako drużyna wędrownicza. Drużynowe: Sylwia Bednarczyk i Monika Horowitz. W 1997 roku drużyna została przekształcona w drużynę

młodszo-harcerską. Drużynowe: Monika Horowitz, Kinga Lipowska, Karolina Rabej, Laura Górecka, Aleksandra Banach, Gabriela Zielonka i Joanna Korabik. W latach 2004-2010 działała drużyna wędrownicza Nomada z drużynową Esterą Ponikiewiczyk. Na przestrzeni lat w Szczepie działało 20 drużyn zucho- wych, które ulegały fuzjom i przekształ- ceniom: Niepołomickie Zuchy, Słoneczne Promyki, Wesołe Misie, Żywe Iskierki, Polne Kwiatki, Muchomorki, Krasnale, Wyrwidęby z Bajkowa, Leśne Ludki, Mró-

weczki, Słoneczna Gromada, Stokrotki, Misiaczki, Leśne Skrzaty, Zielone Iskierki, Calineczki, Białe Wilczki, Puszczańska Gromada, Podróżnicy i Strażniczki Lasu. Zapraszamy do zapoznania się z nazwi- skami drużynowych i przybocznych w monografii Szczepu Puszcza. Z zucha- mi pracowało kilkudziesięciu instrukto- rów i harcerzy starszych. Na przestrzeni lat przez Szczep przewinęło się zapewne około 2000 dzieci i młodzieży, z których ponad 400 osób złożyło przyrzeczenie harcerskie.

KWATERMISTRZOSTWO

Aby praca metodyczna drużyn i za- stępów była możliwa, potrzebne jest zaplecze logistyczne: pomieszczenia, sprzęt obozowy oraz środki finansowe. Jak wspomnieliśmy, pierwsza harcówka mieściła się w bramie zamku, potem wyposażono kolejne pomieszczenia, tak że w końcu 1996 roku Szczep dyspono- wał pięcioma dużymi salami (magazyny, harcówki i izby zuchove). Od ponad 20 lat, na mocy umowy dzierżawy pomię- dzy gminą a Stowarzyszeniem KPH, środowisko korzysta z unikalnego w skali całego kraju Ośrodka Harcerskiego przy ul. Partyzantów. Zakupy pierwszego sprzętu obozowego sfinansowała gmina i Inspektorat Oświaty i Wychowania.

Zdobywaliśmy skutecznie darowizny od wojska i policji (namioty, sprzęt kwa- termistrzowski, samochody terenowe). Przejęliśmy też znaczne ilości sprzętu po likwidowanych Nadwiślańskich Jednostkach MSW. Każdy kolejny obóz uzupełnia również na bieżąco nasz stan posiadania. W latach 1976-1990 funkcje kwatermistrzów pełnili: Alek- sander Musiał, Paweł Mirochna, Mariola Wróblewska, Wojciech Wróblewski, Anna Szywała, Ewa Węgrzyn, Krzysztof Łysek, Iwona Karolczyk, Celina Gucwa i Krzysztof Czwartkiewicz. W 1990 roku opiekę nad majątkiem Szczepu przejęło KPH, w którym funkcje kwatermistrzów pełnili: Zygmunt Rabecki, Mariusz Kluzik,

Krzysztof Klima, Włodzimierz Szreniawa, Ryszard Zielonka, Józef Trzos, Andrzej Augustynek, Grzegorz Dudzik i aktualny wiceprzewodniczący KPH i kwatermistrz Szczepu Tomasz Gancarczyk. Dzięki tej bazie i zaangażowanej kadrze instruk- torskiej oraz wspierającym sympatykom środowisko zorganizowało prawie 100 obozów stałych i wędrownych, zimowisk, kolonii zuchowych i zuchowych stanic. W ten sposób Szczep spędził na obozo- wych akcjach prawie 3 lata.

NASZ SZTANDAR

W 1986 roku, po trwającej rok kampanii sztandarowej, przedstawiciele rodziców: Janusz Biernat, Andrzej Klima i Mirosław Kudelski wręczyli Szczepowi sztandar. Do uroczystego apelu na dziedzińcu zamkowym stanę- ło wówczas 149 osób z 3 drużyn harcerskich i 2 drużyn zuchowych.

SZCZEP W NIEPOŁOMICKIM ŚRODOWISKU I W RUCHU HARCERSKIM W POLSCE

POCZĄTKI TO ŚCISŁE WSPÓŁDZIAŁANIE ZE ZBIORCZĄ SZKOŁĄ GMINNĄ I WŁADZAMI OŚWIATOWYMI. W LATACH 80. SZCZEP PRZEKSZTAŁCIŁ SIĘ W STRUKTURĘ ŚRODOWISKOWĄ, NIEZWIĄZANĄ BEZPOŚREDNIO Z ŻADNĄ Z NIEPOŁOMICKICH SZKÓŁ.

Włączenie się środowiska w nurt harcerskiej opozycji oraz udział w wizytach papieskich i aktywne zaangażowanie w harcerskie duszpasterstwo stało się przyczyną napięć i represji ze strony władz partyjnych i służby bezpieczeństwa. Mimo to mieliśmy silne oparcie w rodzicach, którym jako pierwszy przewodniczący KPH przewodził Janusz Biernat. Wspierał nas swym autorytetem przedwojenny harcerz i zasłużony dla Niepołomic pedagog – Tadeusz Biernat. Pomagali przedstawiciele nauczycielskiego środowiska: Tadeusz Jasek i Maria Sondel. Wspierały nas komentantki hufca: Maria Końska i Maria Sarka. Ówczesny Zakład Transportu Przemysłu Drobiarskiego, kierowany przez niezujących już Mariana Ferstera i Wiesława Bieniasza, był od 1979 roku zakładem opiekuńczym szczepu. Przez lata blisko współpracowaliśmy z nadleśnictwem, organizując sprzątania lasu i pomagając w nasadzeniach. Pod opieką leśniczego Henryka Arleta, od 1979 roku na Hysnem rozpoczęły się szczepowe Złazy

Zastępów. Systematycznie porządkowaliśmy wojenne mogiły w Puszczy Niepołomickiej, a na kwaterze wojskowej cmentarza komunalnego, co roku w dniu Wszystkich Świętych, wystawiane są harcerskie warty. Od 1982 roku Szczep włączył się w organizację wart przy Grobie Pańskim. W 1988 roku na procesji Bożego Ciała po raz pierwszy pojawił się harcerski ołtarz, co stało się już tradycją. Instruktorzy, starsi harcerze oraz grono naszych sympatyków powołali do życia w 1989 roku Komitet Obywatelski, wydawali gazetę Komitetu, a później rozpoczęli redagowanie Gazety Niepołomickiej (Mariola Rabiej i Ewa Węgrzyn). Brali aktywny udział w organizacji pierwszych wolnych wyborów do Sejmu i Senatu (1989) oraz wyborów do odrodzonego samorządu (1990). Funkcję przewodniczącego Rady Miejskiej w latach 1990-1994 pełnił Wojciech Wróblewski, a burmistrzem został Stanisław Kracik. Szczep uczestniczył w ważnych dla ruchu harcerskiego wydarzeniach w Polsce: Kręgi Małkowskie-

go, Złot Krakowski, konspiracja lat 80., organizacja patriotycznych uroczystości na Wykusie w Górach Świętokrzyskich, założenie ZHR oraz Białe Służby, czyli spotkania z Ojcem Świętym od 1983 po ostatnie Światowe Dni Młodzieży. W ten sposób Szczep stał się istotnym elementem lokalnej społeczności, bo dla niepołomiczan harcerze to zielone chusty i getry oraz plakietka z żubrem na rękawie zielonego czy szarego munduru.

TEKST ZOSTAŁ OPRACOWANY PRZEZ DOMINIKĘ WRÓBLEWSKĄ NA PODSTAWIE MONOGRAFII ŚRODOWISKA SZCZEPowe DZIEDZICTWO. ŚRODOWISKO SZCZEPu PUSZCZA IM. KRÓLA KAZIMIERZA WIELKIEGO W NIEPOŁOMICACH W LATACH 1976-2011. WYDANE NAKŁADEM KPH W 2013 ROKU. MONOGRAFIA JEST DOSTĘPNA W NIEPOŁOMICKIEJ KSIĘGARNI.

ZACHĘCAMY DO LEKTURY TEGO WYDAWNICTWA, W KTÓRYM ZNAJDZIECIE NA 360 STRONACH ILUSTROWANYCH PONAD 600 FOTOGRAFIAMI PEŁNĄ CHARAKTERYSTYKĘ ŚRODOWISKA.

ZAPASOWA SIĘĆ

łączności kryzysowej

MARIUSZ CIELUCH SP9HSQ
sekretarz Niepołomickiego Klubu Krótkofalowców

Krótkofalarstwo to również służba. Radioamatorzy dzięki posiadanym umiejętnościom oraz wyposażeniu mogą pomagać w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych.

Niedawno pisaliśmy o roli krótkofalowców podczas akcji ratunkowej w Nepalu. Dzięki miejscowym radioamatorom świat dowiedział się o zaistniałej tragedii. Ich radiostacje były jedynym środkiem łączności w pierwszych dniach akcji ratunkowej. Nawet po przybyciu profesjonalnych ratowników wyposażonych w łączność satelitarną, krótkofalowcy nadal pracowali, koordynując dostawy żywności, wody i leków oraz uczestnicząc w poszukiwaniu zaginionych osób.

Trzęsienie ziemi, jakie zniszczyło Nepal, raczej nam nie grozi. W naszej okolicy jesteśmy narażeni na inne niebezpieczeństwa, takie jak powódź, silny wiatr (trąba powietrzna) czy pożar kompleksów leśnych. Każdy z tych żywiołów może zniszczyć linie telekomunikacyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej czy sieć energetyczną. Utrudni to lub wręcz uniemożliwi łączność pomiędzy służbami ratunkowymi i centrami zarządzania kryzysowego. Na taką ewentualność powinniśmy się przygotować przez budowę zapasowej sieci łączności kryzysowej opartej na lokalnych krótkofalowcach.

Niepołomicki Klub Krótkofalowców już w 2015 roku rozpoczął działania mające na celu stworzenie takiej sieci. Pierwsze testy przeprowadzone na wałach wiślanych pokazały, że z większości miejsc wzdłuż linii Wisły możemy ręcznym radiotelefonem przekazywać meldunki do stacji klubowej i stacji domowych krótkofalowców. Są jednak takie obszary, gdzie łączność musi być prowadzona przez stacje pośredniczące lub ze względu na cechy terenu i odległość, zupełnie nie można jej nawiązać.

Dlatego nasz klub przygotował projekt w obszarze Ratownictwa i Ochrony Ludności pod tytułem Budowa Zapasowej Sieci Łączności Kryzysowej, który otrzymał dofinansowanie Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice. Zgodnie z jego założeniami stacja klubowa została już wyposażona w antenę o wysokim zysku, awaryjne zasilanie oraz nowoczesną radiostację dużej mocy, umożliwiającą nawiązywanie łączności na falach krótkich i ultrakrótkich również w warunkach terenowych. Kolejnym krokiem było zamontowanie naszej anteny na budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Niepołomicach. Takie anteny chcemy również umieścić na budynkach UMiG Niepołomice, posterunku Policji oraz Wydziale Zarządzania Kryzysowego w Wieliczce. W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej i konieczności wsparcia lub zastąpienia łączności profesjonalnej

krótkofalowcy pojawią się w tych miejscach i będą przekazywać komunikaty za pomocą własnych radiostacji.

Wszyscy mamy nadzieję, że sytuacje kryzysowe nigdy nie wystąpią i nasz sprzęt będzie służył tylko do ćwiczeń. Jednak wydarzenia z drugiej połowy lipca br. pokazały, że wcale tak nie musi być.

Bezpośrednio przed Światowymi Dniami Młodzieży Nadleśnictwo Niepołomice zwróciło się do klubu z propozycją współpracy w zakresie wsparcia technicznego oraz radiowego. Naszym zadaniem było przygotowanie tymczasowej stacji nadawczo-odbiorczej przy obozowisku strażników leśnych, znajdującym się w środku Puszczy Niepołomickiej. Stację wyposażyliśmy w anteny i radia do łączności z patrolami leśników, pilnującymi wjazdów do Puszczy oraz do awaryjnej łączności ze służbami profesjonalnym (np. Pogotowie Lotnicze, Straż Pożarna) i krótkofalowcami. Służyliśmy pomocą również przy montażu i konfiguracji przewoźnego sprzętu radiowego. Na mocy podpisanego porozumienia w trakcie trwania Światowych Dni Młodzieży prowadziliśmy nasłuch pasm radiowych używanych przez Nadleśnictwo, w każdej chwili mogąc przejąć korespondencję i przekazać ją naszymi kanałami. Należy podkreślić, że kompleks leśny jest „radiowo” bardzo trudnym terenem, nie działają prawidłowo także telefony komórkowe (w obozowisku dawała sobie radę tylko stara Nokia 6310i).

Testem naszych umiejętności stał się 31 lipca, gdy kilkudziesięcna grupa pielgrzymów dotarła w okolice dworca PKP w Podłężu. Na miejscu znajdował się kolega Andrzej Czuma SQ9MUP, który za pomocą ręcznego radiotelefonu poinformował o konieczności ściągnięcia służb medycznych oraz zapasów wody pitnej. Naszymi kanałami wezwanie o pomoc dotarło do odpowiednich osób.

Na miejscu wraz ze strażakami było kilku strażników leśnych, wezwanych wcześniej do pomocy przy zabezpieczeniu stacji PKP. Ich dowódca zdecydował o ściągnięciu z obozowiska znajdującego się w Puszczy ponad czterdziestu dodatkowych osób oraz całego dostępnego zapasu wody. Z powodu niedziałającej komórki (wyładowana bateria), również ta informacja dotarła do obozowiska drogą radiową za pośrednictwem kolegi Andrzeja oraz stacji pośredniczących autora tego artykułu i Jana Kusia SP9BCH. Od tego momentu łączność pomiędzy obozowiskiem, nadleśnictwem, konwojami i stacją w Podłężu zapewniali krótkofalowcy. Wkrótce pojawiły się kolejne oddziały straży pożarnej, wojsko z zapasem wody oraz punktem medycznym, leśnicy z wodą pitną, karetki pogotowia oraz śmigłowiec. Po kilku godzinach udało się opanować sytuację i pielgrzymi mogli bezpiecznie odjechać podstawianymi pociągami.

Akcja ratunkowa w Podłężu była pierwszym takim doświadczeniem dla członków naszego klubu. Pokazała, że posiadany sprzęt i umiejętności pozwalają na skuteczne wezwanie pomocy oraz zapewnienie łączności zapasowej z miejscem prowadzenia akcji ratunkowej.

Wszystkich zainteresowanych naszym hobby zapraszamy w każdy czwartek od godziny 18.00 do budynku Planetarium w Niepołomicach przy ul. Kopernika 2.

73!

Letnia wymiana znów rekordowa

MARTA PIOTROWSKA

Biblioteka Publiczna w Niepołomicach

7 sierpnia Biblioteka Publiczna w Niepołomicach zaprosiła wszystkich miłośników czytania do Parku Miejskiego. Już po raz ósmy odbyła się w Niepołomicach wymiana książek.

Zainteresowanie akcją było tak duże, że pierwsi uczestnicy pojawili się już na godzinę wcześniej przed oficjalnym otwarciem książkowej wymiany! Na ten dzień czekali z niecierpliwością wszyscy tropiciele książkowych okazji. Akcja wakacyjnej wymiany książek zgromadziła nie tylko tłumy zagorzałych czytelników, ale stała się okazją do literackich „polowań” na książkę ulubionego autora, pretekstem do uporządkowania prywatnych księgozbiorów oraz niecodziennego spotkania się z innymi książkomaniakami. A wtedy można było wymienić kilka zdań na temat własnych upodobań czytelniczych, rozemnać się w tym, co inni czytają, polecić sobie nawzajem

książki, które warto koniecznie przeczytać.

Akcja zakończyła się ogromnym, rekordowym sukcesem. Nowych właścicieli znalazło aż 1802 książki!

Pulę książek do wymiany przygotowała niepołomska biblioteka, ale oczywiście czytelnicy wciąż przynosili, to co już przeczytali i co zdecydowali się oddać. Na stolikach znalazła się nie tylko klasyka literatury, ale i ostatnio wydane nowości i bestsellery książkowe!

Imprezie głównej towarzyszyły atrakcje przygotowane dla najmłodszych przez Stację Event. Miejski Park w Niepołomicach na ten wyjątkowy czas przemienił się w Krainę Czarów, którą najmłodszy przemierzali wraz z Alicją. W trakcie tej niezapomnianej podróży mali czytelnicy zagrali w krykieta z Królową Kier, uczestniczyli w pokazie wielkich baniek mydlanych, otrzymali balonowe zwierzaki od Białego Królika, samodzielnie stworzyli kukielki z bajkowymi postaciami oraz

własnoręcznie wykonali zakładki do książek.

Oczywiście nie mogło również zabraknąć kota z Cheshire, który dla odmiany - zamiast teleportacji i znikania, malował dzieciom twarze i ciało, dzięki czemu najmłodszy czytelnicy mogli się wcielać w swoich książkowych bohaterów.

Jednak to jeszcze nie wszystkie atrakcje, jakie czekały na dzieciaki tego wyjątkowego dnia! Najmłodszy brali też udział w grze terenowej, zaczarowanych kalamburach, tańcach animacyjnych, chemicznych eksperymentach z Szalonym Kapelusznikiem, warsztatach herbacianych i ciasteczkowych.

Niedzielną impreza promująca czytelnictwo została entuzjastycznie przyjęta przez wszystkich uczestników. Miłośnicy literatury pytali bibliotekarzy o kolejny termin książkowej wymiany, a to utwierdziło nas, że warto organizować tego typu akcje!

Patrząc na te tłumy, aż trudno uwierzyć, że Polska zmaga się z kryzysem czytelnictwa...

Biblioteczne wakacje

ANETA KURAK

Biblioteka Publiczna w Niepołomicach

„Czy słonecznie czy deszczowo w bibliotece jest fajowo” – pod takim hasłem odbyły się tegoroczne wakacje organizowane przez Bibliotekę Publiczną w Niepołomicach.

Wakacyjna aura faktycznie okazała się karprijska, lecz pomimo chłodniejszych dni, nie mogliśmy narzekać na frekwencję. Przez dwa tygodnie, od 4 do 15 lipca, w bibliotece wśród książek bawiło się 349 dzieci. Na naszych czasowiczów czekało wiele zróżnicowanych i ciekawych zajęć.

W poniedziałki przenosiliśmy się w świat teatru. Bawiliśmy się i śpiewaliśmy wspólnie z aktorami z krakowskiej grupy Art-Re, którzy zaprezentowali

dwie spektakle pt. Kot w butach oraz Skrzat Titeliry. Oba spotkania miały charakter interaktywny, toteż zawsze była okazja do występów na scenie. Dla wszystkich miłośników prac plastyczno-manualnych najlepsze były wtorki. W czasie zajęć pn. Zrób to sam uczestnicy mogli zmierzyć się z różnymi technikami plastycznymi. Powstały piękne wydzierane pejzaże wakacyjne, sowy papierowe, lizaki plastelinowe oraz letnie wachlarze. Natomiast w środy odbywaliśmy podróże prosto do gwiazd. W planetarium czekały na nas prelekcje, które zbliżyły nas do układu słonecznego i gwiazdozbiorów. Seanse zaprezentowane przez astronomów poszerzyły naszą wiedzę o kosmosie. Myślę, że każdy uczestnik „nieziemskich wycieczek” będzie częściej spoglądał w letnie niebo. Czwartkowe Biblioteczne warsztaty smaku okazały się strzałem w dziesiątkę. Dzieci były zachwycone możliwością samodzielnego pichcenia. Z rąk małych kuchcików wyszły niezwykle zdrowe i kolorowe dania. Oczywiście nie zabrakło słodkich dodatków i przekąsek ulubionych przez dzieci. Dlatego po letnich kanapecz-

kach, owocowych szaszłykach, zapiekankach czy wafelowych orderach i naleśnikach smarowanych nutellą nie został ani jeden okruszek. Piątki były przepełnione przednią zabawą oraz konkursami, w których dzieci mogły wykazać się swoją szybkością, zręcznością i uwagą.

Podczas wakacji w bibliotece przeprowadziliśmy wiele zabaw ruchowych, zagadek czy rozgrywek w planszówki. Na pamiętkę wspólnych dni, które niestety szybko dobiegły końca, wszystkie dzieci otrzymały dyplomy i małe niespodzianki. Wakacje organizowane w bibliotece zawsze cieszą się powodzeniem. My również cieszymy się, że dzieci mają ochotę spędzać swój letni czas wśród książek.

Anielska Aniela gwiazda projektu Być kobietą, być kobietą

MAŁGORZATA KLIMA

twórczyni warsztatów artystycznych

Przekonacie się, że możliwe jest stworzenie pięknej, oryginalnej rzeźby w jeden dzień.

Pytają Państwo, kim jestem i skąd przybywam? Jestem Aniela-Anioł – główna bohaterka części rękodzielniczej programu Być kobietą, być kobietą, finansowanego z budżetu obywatelskiego w 2016 roku w naszej gminie. Mam twarz każdego z was, skromną suknię z koronek, bawełny i lnu, włosy opadające na ramiona wykonane z bawełnianych nici, mam aureolę drucianą, jak na anioła przystało. Czasem ją gubię, zapominam lub mi się nudzi. Ogromnymi skrzydłami otoczyłam opieką nasz projekt i przez to zostałam doceniona i pokochana przez wszystkich, którzy mnie widzieli.

Co takiego we mnie jest? Prawie 12 godzin pracy twórczej, mnóstwo serca i kreatywności wspańiałych pań, które mnie stworzyły. Jestem tak skromna, jak moje twórczynie, lecz dumna ze swego jestestwa, że pragnę się Państwu dokładnie przedstawić. Podam sekret mojego powstania, abyście i Wy mogli mnie podziwiać i móc spróbować mnie stworzyć własnymi rękami.

Zostałam wykonana bardzo popularną w ostatnim czasie techniką utwardzania tkanin naturalnych. U nas Anielic, jak u prawdziwych kobiet, występuje nietolerancja plastiku, więc wszystko co sztuczne, jest nam obce. Lubimy bawełnę, len, koronkę, nici. Zgodnie z najnowszymi modyowymi trendami uprawiamy recykling. Mamy sukienki z ciasnych, niepotrzebnych T-shirtów, czy starych zapomnianych koronek. Spróbujcie Państwo mnie wykonać. Przekonacie się, iż możliwe jest stworzenie pięknej, oryginalnej rzeźby w jeden dzień czego jestem dowodem.

Na naszym rynku pojawiło się wiele utwardzaczy do tkanin. Do stworzenia mnie użyto około 250 ml preparatu do utwardzania POWERTEX. Jest to preparat na bazie wody i akrylu, odporny na warunki atmosferyczne, szybko schnący, można go mieszać z gliną, piaskiem, kamieniem.

Do wyprofilowania moich kształtów potrzeba kawałka miękkiego drutu, folię aluminiową, taśmę malarską oraz cząłki. Autorskim pomysłem było użycie stelaża, na którym jestem osadzona – butelek szklanych po napojach, którym w ten sposób dano szansę na drugie życie.

Skrzydła moje to nic innego jak kawał drutu, owinięty zgrabnie taśmą malarską, a głowa i tułów zostały wypełnione folią aluminiową. Można

też kupić gotową, gipsową główkę. Moje twórczynie zrobiły mi głowę samodzielnie, tworząc całą postać od A do Z.

Skórę stanowią pocięte kawałki T-shirtów, przecieradeł, koronek, bandaży; włosy – bawełniane nici. Pamiętajcie, tkaniny, którymi mnie chcecie ubrać, muszą być naturalne, żeby preparat do utwardzenia się dobrze wchłonął.

Strojąc mnie, możecie dać się ponieść fantazji. Pań na warsztatach pocięły lekko moją bawełnianą skórę preparatem POWERTEX-IVORY i gdzieś niedługo postarzyły starym złotem w preparacie.

Życzę udanych eksperymentów artystyczno-rzeźbiarskich ze mną w roli głównej.

Czytaliśmy Quo vadis

JOANNA KOCOT

Referat Promocji i Kultury

Tradycyjnie w pierwszy weekend września jest czas na Narodowe Czytanie. Inicjatywę ustanowioną przez prezydenta Bronisława Komorowskiego i kontynuowaną przez Andrzeja Dudę.

Narodowe Czytanie odbywało się już po raz piąty, ale pierwszy raz inicjatywę podjęła także Biblioteka Publiczna w Niepołomicach zapraszając

dzieci, młodzież i dorosłych do swojej siedziby przy ul. Bocheńskiej 26. Lekturą obowiązkową w tym roku było Quo Vadis Henryka Sienkiewicza. Nic dziwnego, w końcu rok 2016 ogłoszono rokiem tego pisarza, a Trylogię w Narodowym Czytaniu już przerabialiśmy.

Wydarzenie w naszej bibliotece zaczęło się od wspólnego głośnego czytania fragmentów Quo vadis. Czytali zaproszeni goście, fragmenty pochodziły z różnych części książki, prezentowały zarówno bohaterów, jak i najważniejsze wątki

powieści. Fragmenty nie były krótkie, a i Sienkiewicz nie jest łatwy do głośnej lektury, pewnie dlatego czytający zostali nagrodzeni dyplomami i jesiennymi ozdobnymi dyniami. Po czytaniu przyszedł czas na warsztaty dla dzieci i młodzieży oraz na specjalnie przygotowaną wystawę prezentującą publikacje Henryka Sienkiewicza, jakie w swoich zbiorach ma nasza biblioteka.

Kolejne Narodowe Czytanie pewnie już za rok. Warto jednak śledzić, co dzieje się w temacie tego wydarzenia, bowiem tegoroczną lekturę wybierali internauci, być może w przyszłym roku będzie podobnie i każdy będzie mógł zagłosować. A czytać warto nie tylko z tej okazji, dlatego serdecznie zapraszamy do biblioteki!

Niepołomice. Miasto, czas i ludzie o wystawie z za kurtyny

MARZENA WILCZYŃSKA, MICHAŁ GAJDOSZ

Muzeum Niepołomickie

Przygotowanie wystawy to wysiłek nie tylko dla realizatorów, ale także osób, którym poruszana tematyka jest bliska. Po zagrzeniu za przysłowiową kurtynę widać znacznie więcej niż na pierwszym planie.

Wystawa historyczna jest pod tym względem trochę podobna do przedstawienia teatralnego. Postacie z przeszłości odgrywają swoją rolę, niczym aktorzy z minionej epoki, a obiekty stanowią scenografię. Materiały do stworzenia scenografii zbierane są miesiącami, zespół aktorów ćwiczy swoje role tygodniami. Wystawa historyczna podobnie buduje swoje istnienie, a za jej realizacją, stoi cały sztab ludzi. Właśnie dla tych pasjonatów Muzeum Niepołomickie zdecydowało się opisać tworzenie wystawy pt. Niepołomice. Miasto, Czas i Ludzie.

Źródła historii naszego miasta to słowa z kroniki Kazimierza Bisztygi, świadka wydarzeń końca XIX wieku, a fotografie, pocztówki i listy są naj-

ważniejszym dopełnieniem treści.

Materiał zebrany do wystawy pozwolił na stworzenie muzealnego archiwum historii naszego miasta od połowy XVIII do lat 30. XX wieku. Realizacja zamierzeń nigdy nie mogłaby stać się faktem, gdyby nie wsparcie wielu niepołomickich rodzin oraz lokalnych i państwowych instytucji.

Pozyskiwanie nieocenionej wiedzy rozpoczęliśmy od spotkań z historykiem Tadeuszem Jansonkiem. Badania, które realizował przez lata, po wielu godzinach spędzonych w archiwach są podstawą do zrozumienia historii miasta. Z kolei zbiory Marty Korabik pozwoliły między innymi na zobrazowanie treści wystawy. Z sukcesem udało nam się porozmawiać o przeszłości z rodzinami: Franciszka Ziemy, Aleksandra Kasperowskiego, Władysława, Tadeusza i Józefa Wimmerów, Jana de Bytno Flackiewiczza, Kazimierza Bisztygi, Waleriana, Władysława i Józefa Czumów czy ks. prof. Andrzeja Krześcińskiego. Za tymi znakomitymi niepołomickimi nazwiskami kryją się współcześni potomkowie aktywnie uczestniczący w życiu miasta.

Dopełnieniem wiedzy o życiu ludzi w dawnych Niepołomicach była próba przełożenia osób prywatnych na grunt zawodowy. Na wystawie poznamy bliżej naczelników gminy Niepołomice, członków Ochotniczej Straży Pożarnej oraz

Towarzystwa Gimnastycznego Sokół, poczmistrza, profesora, generała i wielu innych. Przy porządkowaniu osób do zawodów otworzyło możliwość skorzystania z zasobu archiwalnego instytucji: OSP, PTG Sokół, biblioteki publicznej, bibliotek szkolnych, archiwum parafialnego, UMiG oraz z zasobu zgromadzonego przez Mięczysława Janusza Jagłę prezesa Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Niepołomickiej.

Uzupełnieniem do tych zbiorów są dokumenty oraz mapy pozyskane dzięki olbrzymiemu zaangażowaniu pracowników Archiwum Narodowego w Krakowie ze szczególnie przyjaznym podejściem i zaangażowaniem zespołu oddziału bocheńskiego.

Efektom wspólnej pracy stał się spektakl obrazów, obiektów i ludzi minionej epoki. Opowieść o ewolucji społeczeństwa i miasta nie byłaby możliwa do zrealizowania bez tak licznych wsparcia. Zachowanie i pokazanie obiektywnej historii Niepołomic oraz ludzi z tym miastem związanych jest najwyższym dobrem Muzeum Niepołomickiego. Pragniemy podziękować za chęć współpracy oraz zaangażowanie w uchronieniu historii miasta przed zapomnieniem i zaprosić do dalszej pomocy. Obejrzeć wystawę, która jest próbą i początkiem dla stworzenia historycznego archiwum Niepołomic, będzie można już niebawem.

Sandomierz znany i nieznan

SYLWIA OSTROWSKA

KGW w Woli Zabierzowskiej

Wczesnym rankiem 8 lipca członkowie KGW i koła emerytów z Woli Zabierzowskiej wyruszyli do Sandomierza.

Zwiedzanie rozpoczęli od bazyliki katedralnej Narodzenia Najświętszej Marii Panny. Jak podają zapiski, świątynia ta powstała około 1120 r., a jej fundatorem był Bolesław Krzywousty. W 1360 r.

kościół został rozbudowany w stylu gotyckim, natomiast w XVIII wieku wnętrze kościoła nabrało barokowego stylu. Przepiękne wyposażenie świątyni późnobarokowe i rokokowe, a także polichromie w stylu bizantyjsko-ruskim, spójnie łączą wiele wieków i nurtów w sztuce. Kunszt artystyczny zachwyca niemal w każdym elemencie bazyliki.

Kolejnym miejscem, które zwiedzała wycieczka, był Dom Długosza, XV wieczny budynek, który przez wiele lat służył księżom misjonarzom.

W połowie XX wieku zostało tu utworzone Muzeum Diecezjalne. Zgromadzone tu zbiory sztuki sakralnej, bogato zdobione ornaty wykonane ze szlacheckich pasów, jak również kielichy zdobyte w walkach z najeźdźcami pokazują, jak ofiarnie ówcześni mieszkańcy walczyli o swoją pozycję i miejsce w Sandomierzu.

Poznając historię miasta, nie sposób było nie zwiedzić podziemnych lochów sandomierskich. Piwnice, które powstały pod koniec XIV i XV wieku, służyły niegdyś kupcom do składowania towaru. Trasa zwiedzania jest usytuowana pod 8 kamienicami i płytą rynku, częściowo zachowane pierwotne części obmurowań, owiane mnóstwem legend wprowadzają zwiedzających w odległe historycznie czasy.

Podziwiając rynek i przyległe uliczki zapamiętane z telewizyjnego serialu „Ojciec Mateusz”, czuliśmy się jak na planie filmowym. Sandomierskie wzgórze opuszczaliśmy, udając się trasą, którą pokonywali zakonnicy, przechodząc przez Furtę Dominikańską zwaną Uchem Igielnym. Dalej pokonując Wąwóz św. Jakuba, podziwialiśmy przepiękne winnice i klasztor dominikanów.

Na podsumowanie wycieczki dla wytrwałych odbył się rejs statkiem po Wiśle, gdzie mogliśmy podziwiać z odległości sandomierskie wzgórce.

FELIETYONY ŻYCIEM PISANE (79)

O ASERTYWNOŚCI

MARCIN URBAN

Dzieci często słyszą od rodziców i wychowawców, że mają być miłe i dobre dla innych oraz że powinny postępować w taki sposób, aby każdy je lubił, bo wtedy łatwiej będzie z wszystkimi współpracować. Co do zasady – jest to oczywiście najzupełniej słuszne i zrozumiałe. Życie dowodzi jednak, że dążenie do zadowolenia innych osób może prowadzić do rezygnacji z własnych ambicji i potrzeb. W skrajnym przypadku może dojść do tego, że grzeczne i potulne dziecko staje się ofiarą innych dzieci, które wiedzą, że łatwo mogą od niego „pożyczyć” kredki albo „wyprosić” drugie śniadanie lub jakąkolwiek inną rzecz. Życie niesie z sobą różnego rodzaju konflikty, a przy tym lubi być niesprawiedliwe i dlatego niekiedy trzeba „walczyć o swoje”. Tylko w bajkach druga strona domyśla się, w jaki sposób może się odwdziżyć za otrzymane dobro. W prawdziwym życiu poświęcenie siebie dla innych może zrodzić poczucie głębokiej krzywdy lub doprowadzić do utraty szacunku we własnych oczach.

Psychologowie wiedzą, że budowanie poczucia własnej wartości w oparciu o to, w jakim stopniu udaje się zadowolić innych i spełnić ich oczekiwania – jest w rozwoju osobistym człowieka ślepią uliczką. Bywa nawet niebezpieczne, bo oznacza zgodę na naruszanie osobistego „terytorium” oraz ułatwia sprytnym i bezwzględny ludziom manipulowanie ofiarą poprzez stawianie coraz większych wymagań i wyrażanie niezadowolenia z dowolnych przyczyn.

Powyżej przedstawiony problem dotyczy oczywiście nie tylko dzieci, lecz także ludzi w każdym wieku. Jedynym sposobem na uniknięcie pułapki „nadmiernej dobroci” jest stanowcze dążenie do stanu równowagi w każdym aspekcie funkcjonowania społecznego. Jednym z elementów pozwalającym na znalezienie i utrzymanie wspomnia-

nej równowagi jest asertywność. Asertywność ma na celu ochronę naszych praw i wyrażanie swoich opinii, a w tym również naszego niezadowolania w taki sposób, który jest stanowczy, ale równocześnie nie narusza praw innych ludzi. Jest formą samoobrony potwierdzającą, że nie chcemy być ranieni, ale również nie zamierzamy ranić innych. Jest oczywiste, że każdy człowiek ma prawo do własnych poglądów oraz do dążenia do wybranych przez siebie celów. Zachowując się w sposób asertywny, czynimy tym samym starania o godność własną i cudzą.

„Równowaga w postępowaniu asertywnym polega na tym, że zachowując prawo do wyrażania własnego zdania, dajemy innym prawo do ich poglądów, a odmawiając spełniania cudzych życzeń, równocześnie mamy świadomość tego, że inni nie muszą spełniać naszych.”

Równowaga w postępowaniu asertywnym polega na tym, że zachowując prawo do wyrażania własnego zdania, dajemy innym prawo do ich poglądów, a odmawiając spełniania cudzych życzeń, równocześnie mamy świadomość tego, że inni nie muszą spełniać naszych. Krótko mówiąc: „Każdy ma prawo do własnych marzeń, ale każdy musi sam zadbać o ich spełnienie”.

Asertywność wymaga wbudowania w swoją osobowość kilku ważnych zasad. Poniżej wymieniam niektóre z nich:

– mam prawo do swoich poglądów, a także do ich wyrażania oraz do ich zmiany;

– różnice poglądów są sprawą naturalną, a umiejętnie uwzględniane mogą być konstruktywne;

– mam prawo powiedzieć „nie” oraz wyrazić swoje niezadowolenie;

– mam prawo powiedzieć „tak” oraz wyrazić wdzięczność;

– mam prawo przerwać rozmowę, jeśli ktoś mnie źle traktuje;

– wiem, że tak jak każdy człowiek mam wady, ale mam też zalety;

– chcę mieć prawo do mówienia o tym, co czuję, lecz nie chcę mówić, co czują inni;

– krytyka nie jest „dowodem winy”, lecz tylko „informacją zwrotną”;

– uwzględniam i szanuję to, że inni ludzie mają takie same prawo do asertywności jak ja.

Skoro już wiemy, że każdy z nas ma prawo powiedzieć „nie”, to wyjaśnijmy dodatkowo, że słowo „nie” wcale musi być końcem komunikacji. Wciąż istnieją jakieś możliwości współdziałania. Wyobraźmy sobie na przykład, że jakiś tata mówi do syna: „Chodź ze mną i z Maćkiem pograć w piłkę na boisku”. Jeśli syn powie „nie”, to ojciec przecież może jeszcze zapytać: „Czy mówisz to dlatego, że nie chcesz iść grać w piłkę, czy nie odpowiada ci miejsce, a może pogniwałeś się na Maćka?” w zależności od kolejnych otrzymanych informacji można zmodyfikować swoją propozycję i w końcu tata z synem pójdą razem zagrać w tenisa lub pojedają na wspólną wycieczkę rowerową.

Na zakończenie tradycyjnie polecam myśl ukrytą we fraszce:

Fraszka o dobrym życiu

*Sekret dobrego życia
w krótkiej fraszce zdradzę:
to, co ważne mieć trzeba
zawsze w równowadze.*

Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice **Roman Ptak** zaprasza na

Salon Czwartkowy
Akademię Dobrych Manier
prowadzony przez prof. nadzw. dr hab. Teresę Olearczyk
Gościem Salonu będzie **Włodzimierz Cimoszewicz**

29 września 2016 r. o godz. 18.00
w sali akustycznej Zamku Królewskiego w Niepołomicach

Z FILMAMI DOOKOŁA ŚWIATA

MICHAŁ SURÓWKA

filmoznawca, koordynator projektu Dookoła Świata z MCDiS

Cztery lata temu w Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa w Niepołomicach stworzyliśmy całkowicie autorski projekt okołofilmowy o nazwie *Dookoła Świata z MCDiS*. Naszym marzeniem były spotkania, na których – poza możliwością zobaczenia wybitnego kina – fascynaci będą mogli swobodnie porozmawiać o miłości do X muzy.

Tworząc Klub Filmowy, chcieliśmy, aby spotkania były przyjazne każdemu z widzów, zarówno temu, kto fascynuje się kinem, jak i tym, którzy mają ochotę przemierzyć szlak „ambitniejszych” produkcji, jakich na co dzień nie zobaczą w przepastnych salach multipleksów. Chcieliśmy, by spotkania rozwijały wiedzę o tym, co dzieje się we współczesnym kinie, ale również przemyślały w filmach ciekawe treści społeczne, obyczajowe, czy kulturowe, które mogą stać się przystawką do burzliwych dyskusji po seansach.

Punktem wyjścia dla całej koncepcji Klubu Filmowego była nazwa *Dookoła Świata z MCDiS*. Zaplanowaliśmy spotkania dwa razy w miesiącu, a każdy następujący miesiąc w ramach filmowych podróży przedstawiał – w telegraficznym skrócie

– kino z bardzo egzotycznych części świata.

Czasami nie wiedzieliśmy, gdzie poprowadzi nas droga naszych podróży i choć zawsze szkielet kolejnych edycji był wcześniej dokładnie zaplanowany, to zostawiliśmy pewien margines szaleństwa, by uatrakcyjnić Klub Filmowy i by widzowie mogli z czasem decydować, jakie rejon świata chcą przemierzać.

Zazwyczaj początki bywają trudne, nie inaczej było również u nas. Trzeba było trochę czasu, by przekonać publiczność, że naszą misją nie jest „faszzerowanie” hermetycznym kinem festiwalowym, a znalezienie złotego środka pomiędzy tym, co ambitne, ale również atrakcyjne dla widza.

Pierwszy sezon był dla mnie, jako prowadzącego spotkania, prawdziwym poligonem doświadczalnym. Wsłuchując się w reakcję osób uczestniczących, starałem się wyczuć ich predyspozycję filmowe. Poczuc się poniekąd w ich skórze, by moje wybory filmowe – w jak największym stopniu – satysfakcjonowały publiczność odwiedzającą klub filmowy.

II sezon to stały rozwój klubu. Coraz więcej osób zaczęło odwiedzać spotkania i uczestniczyć czynnie w ich formie. Zawiązały się przyjaźnie i stworzyła rodzinna atmosfera, która obecnie towarzy-

szy nam stale podczas kolejnych spotkań.

Ostatni trzeci sezon był przełomowy pod wieloma względami, poza stałymi pokazami udało nam się na zakończenie zaprezentować również krótkometrażowy film, będący dziełem osób blisko związanych z naszym klubem.

Jeśli chodzi o tendencje filmowe, zarysowały się one wyraźnie po dwóch ostatnich sezonach, gdzie wiadome dla mnie jest, że nie mogę w tegorocznej podróży pominąć takich krajów jak Czechy, Kanada, czy Korea Południowa, które swoimi produkcjami porwały publiczność. Zresztą same nazwiska powiedzą więcej o prezentowanych filmach niż tysiąc słów, są to: Petr Zelenka, Park Chan-Wook, Stanley Kubrick, Dennis Villeneuve, Nicholas Winding Refn, Hayao Miyazaki i naszych rodzimych twórców jak Roman Polański czy Jerzy Skolimowski.

Punktem wyjścia dla IV edycji Klubu Filmowego *Dookoła Świata z MCDiS* będzie *The Best Of*, więc jak muzyczne składanki o takim podtytułie prezentują nam najlepsze utwory, tak i tutaj będziemy pokazywać wybitne kino z całego świata. Tym razem nie będą ograniczać nas lata powstania danego dzieła (poprzednia edycja prezentowała tylko filmy wyprodukowane po 2000 roku), a jedynym kryterium, jakie będzie kierować naszymi wyborami to jakość tego, co zobaczymy na ekranie. Zapowiada się intrygująco? Z pewnością tak, ponieważ pierwsze wrześniowe spotkania zaczniemy z wysokiego C kinematografią kanadyjską i jednym z najgłośniejszych filmów ostatnich lat. A jakim, tego dowiecie się już na miejscu, przychodząc na nasze spotkanie. Mam nadzieję, że uda nam się oczarować was zarówno propozycjami filmowymi, jak i wyjątkową atmosferą, która towarzyszy klubowi filmowemu.

Zapraszam na spotkania i pozostanie z nami dłużej, by stać się częścią tego projektu, który nie może się rozwijać bez Was, bo wraz z prezentowanymi obrazami jesteście najważniejszą częścią tej filmowej układanki.

Zapraszam serdecznie na IV sezon.

pokaz specjalny 1 września godz. 18:00		KINO w Niepołomicach Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa		REPERTUAR WRZESIEŃ	
Miasto 44		dla DOROSŁYCH		dla DZIECI	
Planeta Singli	2 września godz. 17:00 4 września godz. 18:00	Mały Książę 4 września godz. 14:00			
Drogówka	9 września godz. 17:00 11 września godz. 18:00	Misiek w Nowym Jorku 11 września godz. 14:00			
Moje córki krowy	16 września godz. 17:00 18 września godz. 18:00	Hugo i łowcy duchów 18 września godz. 14:00			
Jak dogonić szczęście	23 września godz. 17:00 25 września godz. 18:00	Rabusie fistaszków 25 września godz. 14:00			
Niepołomice, ul. Zamkowa 4, wejście B		repertuar na mcdiS.pl		bilety: 5zł	

O OPÓŹNIONYM rozwoju mowy

HALINA KLISZ
logopeda
Centrum Medyczne RH+, Niepołomice

Rozwój mowy małego dziecka przebiega etapami, które mają swój charakterystyczny czas pojawiania się i wtedy mówimy o prawidłowym rozwoju. Etapy rozwoju mowy przedstawiłam w poprzednim artykule (patrz *Gazeta Niepołomska*, maj 2016, str. 33), gdzie posługiwałam się metodologią opracowaną przez profesora Leona Kaczmarskiego¹.

Opóźniony rozwój mowy to termin stosowany nie tylko przez logopedów, ale również psychologów oraz lekarzy. Jednak jest to powód, z którym rodzice najczęściej przychodzą do mojego gabinetu. Nie ma jednoznacznej definicji tego terminu i nastrocza on wiele trudności diagnostycznych. Według profesora Stanisława Grabiasa² opóźniony rozwój mowy to istotnie niższa sprawność językowa, powstała w okresie kształtowania się mowy dziecka, wywołana wieloma czynnikami, przy czym opóźnienie musi to wynosić przynajmniej sześć miesięcy.

Mówiąc o opóźnieniach w rozwoju mowy, należy mieć na myśli dzieci, które zaczęły mówić znacznie później niż ich rówieśnicy, albo zaczęły mówić we właściwym czasie, ale ich mowa jest nieprawidłowa lub też zaczęły mówić późno i do tego w sposób nieprawidłowy.

A zatem możemy postawić pytanie, co wpływa na opóźnienie rozwoju mowy dziecka i jakie są jego przyczyny? Niestety istnieje wiele przyczyn i czasami ciężko jest wskazać jedną, konkretną. Literatura specjalistyczna dzieli je na zewnątrzpochodne (egzogenne, środowiskowe), w których nie stwierdza się defektów anatomicznych oraz przyczyny wewnątrzpochodne (endogenne).

Do przyczyn zewnątrzpochodnych zaliczamy: brak stymulacji rozwoju mowy ze strony środowiska, brak prawidłowej reakcji rodziców na pierwsze sposoby komunikowania się dziecka, niewłaściwe warunki społeczno-wychowawcze, nadmierny stres, pojawienie się rodzeństwa, ciąża bliźniacza czy wielojęzyczne otoczenie. Do przyczyn wewnątrzpochodnych zaliczamy: uszkodzenia obwodowego i ośrodkowego układu nerwowego, uszkodzenia aparatu słuchu, aparatu mowy (m.in. wady zgryzu), upośledzenia umysłowe, uszkodzenia mięśniowo-rdze-

niowe, autyzm, zespół Aspergera czy choroby genetyczne.

Logopedzi wyróżniają dwa najczęściej spotykane rodzaje opóźnień mowy: samoistny opóźniony rozwój mowy (SORM) oraz niesamoistny opóźniony rozwój mowy (NORM). Poniżej omówię w skrócie obydwa zaburzenia.

Samoistny opóźniony rozwój mowy (SORM) może mieć podłoże genetyczne, może również powstać w wyniku zaniedbań wychowawczych, czy niewłaściwego organizowania czasu wolnego dziecka (np. zbyt długie oglądanie telewizji). SORM może być również wynikiem trudności poznawczych i emocjonalnych malucha np. poprzez pojawianie się młodszego rodzeństwa. Bardzo istotne jest to, że pod koniec okresu nabywania mowy³ mowa dziecka powinna osiągnąć swój prawidłowy poziom. U dzieci z SORM zaobserwować można m.in. ubogi słownik, liczne zaburzenia artykulacyjne oraz uproszczenia wyrazów wielosylabowych.

Niesamoistny opóźniony rozwój mowy (NORM) jest wynikiem poważnych chorób takich jak: głuchota, niedosłuch, upośledzenie umysłowe, mózgowo porażenie dziecięce, dysfajza czy zaburzenia wzroku. O NORM mówimy również, gdy mamy do czynienia z upośledzeniem umysłowym. U dzieci z NORM zaobserwować można m.in. całkowity brak rozwoju mowy, brak posługiwania się gestami, brak wykorzystania mimiki twarzy. Dziecko nie ma intencji komunikacji i używa języka w sposób charakterystyczny dla siebie. Ważnym sygnałem świadczącym, że mamy do czynienia z NORM jest zabawa: obserwujemy brak zabaw symbolicznych, brak zabaw polegających na naśladownictwie, nie ma zabawy w grupie, małe się izoluje.

Po krótkiej analizie przyczyn powstawania opóźnionego rozwoju mowy chciałabym podkreślić, że na jej rozwój istotny wpływ ma środowisko, w jakim maluch przebywa.

Człowiek rodzi się z predyspozycją do mówienia bez umiejętności wypowiedziania się. Uczy się mówić, słuchając otoczenia. Istnieje środowiska korzystnie i niekorzystnie wpływające na rozwój mowy. Wychowując swoje dziecko, musimy stworzyć takie warunki, aby zainteresowało się ono otaczającym światem (środowisko korzystne). Małe musi słyszeć w swoim otoczeniu dużo dobrej mowy, mam na myśli tzw. kąpiel słowną. Ważne jest, aby mu opowiadać, co się wokół niego dzieje, co robi mama, co robi tata, co będzie

jadło na obiad itp. Istnieją jednak środowiska, w których rodzice mówią mało, szybko i niewyraźnie lub czasami zbyt górnolotnie (środowisko niekorzystne).

Na opóźnienia wpływa również uszkodzenie aparatu mowy, w tym wady zgryzu. Należy jednak pamiętać, że nie wszystkie wady zgryzu powodują zaburzenia mowy. Szczególną uwagę rodziców zwracam na podawanie dziecku smoczka. Być może jest to najprostszy sposób uspokojenia niemowlęcia, niestety wpływa niekorzystnie na rozwój mowy. Zbyt długie używanie smoczka oraz często pojawiający się nawyk ssania palca jest powodem powstania zgryzu otwartego i nieprawidłowości w wyżynaniu się zębów.

Podsumowując, mogę stwierdzić, że opóźnienia dotyczące mowy mogą zaburzać prawidłowy rozwój dziecka na wszystkich płaszczyznach poznawczych. Dlatego tak ważne jest podjęcie odpowiednich działań diagnostycznych oraz stymulujących.

W procesie diagnostycznym logopeda powinien podjąć konsultację z innymi specjalistami np. psychologiem lub lekarzem pediatrą. Tylko tak szeroka, interdyscyplinarna współpraca przyniesie korzyści przy postawieniu odpowiedniej diagnozy, a następnie opracowaniu właściwej terapii.

Rodzicu, obserwuj swoje dziecko, słuchaj, jak do ciebie mówi, a jeżeli masz wątpliwości, skonsultuj się ze specjalistą. Więcej informacji znajdą Państwo na stronie internetowej: <http://www.logopeda-krakow.com.pl>.

¹ Leon Kaczmarski (1911-1996), językoznawca i profesor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej (UMCS) w Lublinie

² Stanisław Grabias (ur. 1942), językoznawca, profesor UMCS, od 2014 roku przewodniczący Polskiego Towarzystwa Logopedycznego (PTL)

³ Okres nabywania mowy – okres od urodzenia do trzeciego roku życia (za prof. Leonem Kaczmarskim)

PLASTROWANIE DYNAMICZNE

cudowny wynalazek terapeutyczny czy chwyt marketingowy?

KATARZYNA WĄS

Centrum Rehabilitacyjno-Sportowe
Fizjopunkt

Taping, plastrowanie dynamiczne, kinesiotalping, oklejanie taśmami – te wszystkie nazwy używane naprzemiennie określają jedną z często stosowanych metod terapii. Powstała ona na początku lat 80. i z roku na rok zyskuje szersze grono zwolenników. Czy kolorowe plastry, coraz częściej widoczne nie tylko u sportowców, to zwykły chwyt marketingowy, czy genialna metoda terapeutyczna?

Twórcą plastrowania dynamicznego jest Japończyk, dr Kenzo Kase. Pracując ze sportowcami, dr Kase chciał udoskonalić metodę standardowego oklejania zwykłymi plasterami. Zauważył bowiem, że tradycyjne, białe przyklepki nie dość, że zmniejszają ruchomość w stawie i hamują naturalną elastyczność mięśni, to także często negatywnie wpływają na proces gojenia się tkanek po urazie. Dzięki temu, po wielu latach badań, w 1988 roku podczas Światowych Igrzysk Olimpijskich w Seulu pierwszy raz szerokiej widowni zaprezentowano taśmy do kinesiotalpingu. Od tego czasu kolorowe plastry cieszą się niegasnącą popularnością. Aktualnie kinesiotalping ma szerokie zastosowanie w rehabilitacji sportowej, ortopedycznej, limfatycznej, okołoooperacyjnej, neurologicznej i wielu innych. Warto więc poznać specyfikę działania, tych „magicznych” pasków.

Tapy to szerokie na ok. 5 centymetrów, elastyczne plastry przypominające grubością i ciężarem parametry skóry, które nakleja się bezpośrednio na ciało w celu osiągnięcia konkretnego rezultatu. Wbrew panującej opinii nie wpływają na temperaturę ciała, niezależnie czy naklejony plaster ma barwę niebieską czy różową. Szeroka gama kolorystyczna ma tylko efekt wizualno-marketingowy, poza tym plastry niczym nie różnią się od siebie. Jedna ze stron taśmy pokryta jest klejem, niemającym w składzie żadnego leku czy maści. Terapeutyczna siła tej techniki tkwi bowiem nie w samych plasterach, ale sposobie przyklejania. Nie wystarczy umieścić je w miejscu występowania bólu, aby problem magicznie zniknął.

W zależności od dolegliwości istnieje kilka wersji aplikacji taśmy. Odpowiednio przyklejona może pomóc przy zmniejszeniu obrzęków po stłuczeniu, w rozluźnieniu mięśni karku, czy przy likwidowaniu przykurczy, a także blizn. Spektrum działania jest szerokie a plaster jeden, dlatego odpowiednie dobranie techniki klejenia jest niezwykle istotne. Źłe dobrana aplikacja może nie tylko nie pomóc, ale zaszkodzić, dlatego lepiej w tej kwestii zawierzyć osobie, która ma wiedzę na ten temat.

Podstawową istotą działania plasterów jest stymulacja powięzi, czyli błony łącznotkankowej otaczającej mięśnie i podskórną okalającą ciało. Ponieważ powięź łączy się z każdym elementem organizmu, jej napięcie przenosi się na napięcie mięśni i pozostałych tkanek. Naklejone plastry odciągają powięź od skóry, tworząc przestrzeń, dzięki której możliwe jest lepsze odżywienie i ukrwienie, czyli warunki idealne do regeneracji. Mimo wielu zalet plastrowania dynamicznego nie jest jedyne lekarstwo na wszelkie dolegliwości. To doskonała metoda wspomagająca, jednak

nie zastępuje ona profesjonalnej terapii.

Czy warto więc rozpocząć zabawę z kolorowymi taśmami dr. Kenzo?

Według mnie tapy znakomicie sprawdzają się przy terapii przeciwobrzękowej, tu ich skuteczność jest bezsporna. W każdym przypadku, jaki miałam okazję obserwować, zmniejszenie obrzęku po zastosowaniu oklejania limfatycznego widoczne jest gołym okiem, co potwierdzają testy wykonane za pomocą pomiarów. Jeśli chodzi o działanie przeciwbólowe, tu sytuacja jest bardziej skomplikowana, odczucie bólu jest bowiem subiektywne dla każdego człowieka. Pozwolę więc w ocenie plastrowania podeprzeć się opiniami moich pacjentów. Zdecydowana większość z nich odczuła poprawę po zastosowaniu plasterów, niektórzy nie widzieli większej różnicy, znikomy procent pacjentów ma alergię na klej zastosowany w plasterach, który może wówczas podrażnić skórę. Sama również, na własnej skórze, sprawdziłam skuteczność tapingu i mimo początkowej sceptyczności przekonałam się o ich pozytywnym działaniu.

Niewątpliwym plusem jest to, że działają 24 godziny na dobę, utrzymują się nawet do 7 dni, są odporne na działanie wody i jednocześnie umożliwiają oddychanie skórze, nie przeszkadzając w normalnym funkcjonowaniu. Umożliwia to na podtrzymanie działania terapeutycznego po wyjściu z gabinetu. Aplikacje plasterów należą do nieinwazyjnych metod leczenia, a skutki uboczne są znikome, co wpływa na ich dużą popularność. A jeśli z jakichś powodów będzie się je chciało ściągnąć – nic prostszego, można zrobić to samodzielnie, bez pomocy terapeuty.

JADWIGA PITEK
Ziołowo

15 sierpnia wypada święto Matki Bożej Zielnej i właśnie wtedy odbyła się Ziołomania. Imprezie towarzyszyły warsztaty, wykłady, konkursy i kiermasz, a wszystko na terenie Osady Podegrodzie u podnóża Zamku Królewskiego w Niepołomicach.

Na szczęście dopisała nam i pogoda, i Państwa zainteresowanie. Pierwsi goście pojawiali się licznie jeszcze przed rozpoczęciem pierwszego warsztatu dotyczącego porządkowania domu bez chemii, który poprowadziła Katarzyna Rudek. Kolejne warsztaty także miały ogromną frekwencję. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia dotyczące robienia zielników, mydełek glicerynowych, warsztaty plenerowe, czyli poszukiwanie roślin leczniczych na łące, a także te, na których robiliśmy oleje ziołowe i woreczki zapachowe.

Wiele osób zawitało na Podegrodzie, żeby wziąć

Ziołomania ogarnęła wszystkich

udział w wykładach najpierw Renaty Więclaw, która poruszała temat boreliozy, a potem na tym wygłoszonym przez Ewę Schmidt, która opowiadała nam o ziołach w ayurvedzie.

Na samym końcu odbyły się warsztaty nalewkowe z degustacją. Tutaj uczniów, którzy chcieli spróbować swoich sił albo udoskonalić technikę nastawiania nalewek, było najwięcej.

Dodatkowo imprezę urozmaicali wystawcy. Na stoisku Kozie Frykasy odbywały się warsztaty robienia bundzu koziego, które trwały z przerwami od godziny 13.00 do 16.30, a zakończyły się także degustacją. Były też pokazy wycinania napisów w drewnie oraz rozmowy o pszczołach i miodzie, a także próby samodzielnego robienia pierogów z kaszą gryczaną i pokrzywami, czy świec z prawdziwego wosku pszczelego.

Interesujący byli także nasi goście, którzy nie tylko przyszli dowiedzieć się czegoś o ziołach i zdrowiej żywności, ale także już stawiający pierwsze kroki w tych dziedzinach np. w tłoczeniu olejów na zimno, hodowaniu ziół. Wszyscy chętnie rozmawiali i dzielili się swoimi spostrzeżeniami i doświadczeniami.

15 sierpnia to dzień, w którym zgodnie z tradycją wierni niosą do kościoła bukiety ziół. Data zobowiązywała, dlatego też na imprezie odbywającej się tego dnia nie mogło zabraknąć konkursu na

najpiękniejszy ziołowy bukiet. I tutaj nasi goście świetnie się spisali. Przynieśli wspaniałe bukiety, z których wybraliśmy trzy nie tylko piękne, ale też – i to kryterium było najważniejsze – najbogatsze w rośliny lecznicze.

Kolejnym konkursem, w którym można było wykazać się wiedzą, był turniej rozpoznawania ziół. Nie był może bardzo łatwy, ale i tak uczestnicy dobrze sobie z nim radzili.

To był niezapomniany dzień. Dowiedzieliśmy się, jak wiele osób, w każdym właściwie wieku, zainteresowanych jest ziołami, zdrową żywnością i wspólnym spędzaniem czasu. Cieszymy się, że było z nami tylu mieszkańców gminy Niepołomicze ale też z tego, że na imprezę przyjechali ludzie z tak odległych od nas miejsc. Mamy nadzieję, że spotkamy się jeszcze wiele razy, a Ziołomania będzie odbywała się cyklicznie.

Dziękujemy Marcinowi Krysiakowi, który robił piękne zdjęcia. Specjalne podziękowania kierujemy także dla: Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach oraz Fundacji Zamek Królewski, które przyczyniły się do tego, aby Ziołomania mogła się odbyć.

Zainteresowanych zapraszamy do obejrzenia fotorelacji z Ziołomanii w galerii na stronie www.ziołomania.pl

ŚWIETNY START SEZONU

MAREK BARTOSZEK
Referat Promocji i Kultury

Miejsce w czołowej trójce ligowej tabeli i historyczne zwycięstwo nad ekstraklasową Koroną Kielce, tak Puszcza Niepołomicze rozpoczęła rywalizację w nowym sezonie rozgrywkowym.

Do pierwszych meczów w Pucharze Polski z niżej notowanymi rywalami: Garbarnią Kraków i Wdą Świecie sztab szkoleniowy niepołomiczkiego klubu podchodził bardzo spokojnie. *Priorytetem naszych przygotowań jest II liga. Na niej skupiamy się przede wszystkim, a Puchar jest tylko dodatkiem do meczów kontrolnych* – mówił jeszcze w lipcu trener Tomasz Tułacz. Puszcza zarówno z Krakowa, jak i ze Świecia wracała jednak z tarczą i choć w meczu z Wdą do rozstrzygnięcia potrzebna była dogrywka, to Żubry zakwalifikowały się do 1/16 finału, gdzie do grona 16 zespołów z niższych lig dołączyło 16 przedstawicieli Lotto Ekstraklasy. Los skojarzył niepołomiczą drużynę z Koroną Kielce, która pierwszy raz w swojej historii miała przyjechać do Niepołomic. Nim jednak doszło do spotkania Puszczy i Korony, 9 sierpnia ruszyły priorytetowe dla zespołu rozgrywki II ligi.

Pierwszy gwizdek na drugoligowych boiskach zabrzmiał w Rybniku w piątek 29 lipca, gdzie na wyjazdowy mecz wyjechała właśnie Puszcza. Dotąd obiekt ROW-u był szczęśliwy dla piłkarzy Puszczy, którzy nigdy tam nie przegrali. Tak było i tym razem. Mecz zakończył się bezbramkowym remisem, a Puszcza udanie obroniła jeden punkt, grając w osłabieniu po kontrowersyjnej czerwonej kartce, którą ukarany został Marcel Kotwica.

Inauguracja nowego sezonu w Niepołomicach

była już popisem w wykonaniu podopiecznych trenera Tułacza. Puszcza zrewanżowała się Sierce Tarnobrzeg za ubiegłoroczną porażkę przy Kusocińskiego i wygrała pewnie 3-0. Strzelanie rozpoczął nowy napastnik Puszczy Marcin Orłowski, a dzieło zniszczenia kontynuowali Maciej Domański i Filip Wójcik.

Trzy dni po wysokim zwycięstwie z Siarką piłkarze Puszczy mieli okazję zmierzyć się z drużyną z najwyższej klasy rozgrywkowej. Goście z Kielc napotkali w Niepołomicach bardzo trudne warunki i przez 90 minut nie potrafili zdobyć bramki. Po regulaminowych 90 minutach mieliśmy remis 0-0 i konieczna była dogrywka, w Pucharze Polski bowiem o awansie decyduje jeden mecz rozgrywany na terenie niżej notowanego rywala. W dogrywce pierwsza do siatki trafiła Korona. W setnej minucie meczu Andrzeja Sobieszczyka pokonał Vanja Marković. Pięć minut później stadion Puszczy za sprawą Kamila Łączka „eksplodował” po raz pierwszy. Losy rywalizacji zostały wyrównane i żadna ze stron nie przechyliła już w dogrywce szali zwycięstwa na swoją korzyść. O awansie do 1/8 finału, w którym Puszcza nigdy nie grała, miały zdecydować rzuty karne. Te fatalnie rozpoczęli gracze Korony, którzy chybili pierwsze dwie próby. Strzelający, jako pierwszy w drużynie Puszczy, trafił pewnie i wyprowadził drugoligowca na prowadzenie. Po trzeciej serii „jedenastek” piłkarze Korony doprowadzili jednak do wyrównania, bramkę zdobył Marković, a dwa strzały Marcela Kotwicy i Damiana Lepiarza obronił strzegący bramki kielczan, Maciej Gostomski. Wtedy jednak impuls dla swoich kolegów dał Sobieszczyk, który obronił uderzenie Rymaniaka. W ekipie Puszczy nie pomylił się Gajewski i przed ostatnią decydującą serią Puszcza prowadziła 2-1. Na 2-2 wyrównał jeszcze Palanca, ale ostatnie słowo należało do Michała Czarnego, który nie dał szans Gostomskiemu, a piłkarze wraz z kibicami mogli się cieszyć z historycznego awansu do 1/8 finału Pucharu Polski. Puszcza swojego rywala miała jednak poznać dopiero trzy tygodnie później, na kiedy to zaplanowano mecz wicemistrza Polski Piasta Gliwice z liderem Lotto Ekstraklasy Lechią Gdańsk.

W międzyczasie piłkarze Puszczy zdążyli po-

kończyć w wyjazdowym meczu 0-1 Radomiaka Radom oraz u siebie 2-1 Rozwój Katowice. Na uwagę zasługuje fakt, że wszystkie trzy bramki w tych meczach zdobył dla Puszczy jeden zawodnik, Maciej Domański. Ofensywny pomocnik po piątej kolejce ligowej był – czterema trafieniami – najlepszym strzelcem całej ligi.

Tuż po wygranej z Rozwojem Katowice piłkarze Puszczy oczekiwali na zakończenie meczu w Gliwicach, gdzie Piast rywalizował z Lechią. W końcu o zwycięstwie Lechii zdecydowały rzuty karne. I to właśnie piłkarze z Gdańska drugi rok z rzędu zjawiają się w Niepołomicach. W ubiegłym roku na oczach selekcjonera reprezentacji Polski Adama Nalawki, Lechia pokonała Puszcza 5-1. Od tego czasu sporo w jednej i drugiej drużynie się zmieniło. Oba zespoły zmieniły szkoleniowców i mają o wiele wyższe aspiracje. Lechia za cel stawia sobie walkę o Mistrzostwo Polski i zdobycie... Pucharu Polski, a Puszcza chce w końcu włączyć się w walkę o I ligę. **Mecz pomiędzy Puszcza a Lechią zostanie rozegrany w Niepołomicach w środę 21 września. Spotkanie rozpocznie się o godzinie 15:45.** Informację dotyczącą sprzedaży biletów można znaleźć internetowej klubu: www.puszcza-niepolomice.pl. Warto przypomnieć, że w ubiegłym roku mecz z Lechią obejrzała rekordowa liczba przeszło tysiąca siedmiuset kibiców. Biorąc pod uwagę tegoroczną formę piłkarzy Puszczy, możliwy jest komplet dwóch tysięcy osób na Stadionie Miejskim w Niepołomicach. Zwycięzca meczu rozegranego w Niepołomicach w ćwierćfinale podejmie lepszy zespół w parze Pogoń Szczecin – Jagiellonia Białystok. Od tej rundy rozgrywek rywalizacja toczona jest systemem mecz i rewanż. W przypadku awansu spotkanie rewanżowe zostanie rozegrane w Niepołomicach pod koniec listopada.

Przed nami pamiętny, piłkarski wrzesień w Niepołomicach. Prócz meczu z Lechią kibice na brak emocji nie będą mogli narzekać. We wrześniu Puszcza rozegra dwa mecze ligowe na swoim terenie. W niedzielę 4 września o godzinie 17.00 podejmie Olimpię Zambrów, a w sobotę 17 września również o 17:00 w hicie kolejki trzecia aktualnie Puszcza podejmie wicelidera rozgrywek, drużynę Rakowa Częstochowa.

Obóz szkoleniowy nad morzem

JOANNA MUSIAŁ
AKT Niepołomice-Kraków

Blisko 100 karateków Akademii Karate Tradycyjnego Niepołomice-Kraków spędziło 10 aktywnych dni (9-19 lipca) nad morzem w Sianożętach.

Podobnie jak w tamtym roku towarzyszyli im zaprzyjaźnieni karatecy z Zielonej Góry i Opola. Na wspólnych treningach spotykało się niemal 200 osób.

Dzień rozpoczynał się porannym rozruchem na plaży. Zwykle był to bieg z interwałami dla starszych, młodszy w tym czasie mieli ćwiczenia wzmacniająco-rozciągające. Potem w ciągu dnia były jeszcze dwa treningi. Zajęcia prowadzili nie tylko instruktorzy AKT, ale też senseiowie z Zielonej Góry i Opola. Trenowaliśmy pod kątem zbliżających się mistrzostw świata. Część osób

przygotowywała się też do egzaminów, które odbyły się w ostatni dzień obozu.

Poza ćwiczeniami był czas na gry, zabawy na plaży, przeciąganie liny, kąpiele w morzu, a nawet dyskotekę na piasku. Pogoda sprzyjała przez większość pobytu. Nie zabrakło tradycyjnego grilla obozowego z pieczonymi kiełbaskami. Obozowicze przygotowali skecze, było więc śmiesznie i zabawnie.

Mistrzowie ołówka i kredek mogli się wykazać na konkursie plastycznym, a miłośnicy dwóch kółek pojechali na wycieczkę rowerową do Kołobrzegu. Były też wycieczki po Sianożętach i Ustroniu Morskim.

Emocji na obozie nie brakowało. Niespodzianek również. Jednego dnia senseiowie obudzili wszystkich o 4. rano na trening na plaży przy wschodzie słońca. Wiele wrażeń dostarczył chrzest, jaki przeszli wszyscy, którzy po raz

pierwszy z nami pojechali.

To był drugi wakacyjny obóz zorganizowany w tym roku przez AKT Niepołomice-Kraków. Karatecy mieli szansę trenować także na dwóch półkoloniach w sierpniu.

Szlifowali formę w Starej Wsi

JOANNA MUSIAŁ
AKT Niepołomice-Kraków

Początek sierpnia karatecy z Akademii Karate Tradycyjnego Niepołomice-Kraków spędzili bardzo intensywnie. Od 8 do 14 sierpnia przebywali na zgrupowaniu kadry narodowej w Dojo Stara Wieś. Po zaledwie dwóch dniach przerwy ekipa AKT wróciła na Starą Wieś, by wziąć udział w corocznym, międzynarodowym zgrupowaniu Gasshuku.

Na zgrupowanie kadry powołano 9 karateków AKT. Byli to: Paweł Janusz, Katrin Kargbo, Anna Mleko, Joanna Musiał, Gabriela Nowak, Filip Dębowski, Wiktor Staszak, Paweł Tomasik i Konrad Irzyk. Przed nimi szansa startu w najważniejszej imprezie roku – mistrzostwach świata, które w połowie października odbędą się w Krakowie. Ostateczny skład reprezentacji Polski poznamy pod koniec września.

Sierpień to jak co roku czas Gasshuku, międzynarodowego zgrupowania karate tradycyjnego. W Dojo Stara Wieś spotkało się 320 karateków z 15 państw. Nie mogło tam zabraknąć ekipy AKT. Gasshuku odbywa się nieprzerwanie od 26 lat (od 1990 roku). Od wielu lat w szkoleniu uczestniczą niepołomiccy karatecy. Tegoroczny program zgrupowania wypełniły treningi odbywające się w dwóch sesjach, porannej i popołudniowej – w sumie 6 godzin dziennie. Dodatkowo zawodnicy kadry narodowej PZKT uczestniczyli w treningach przygotowujących do mistrzostw świata w Krakowie.

Pod koniec zgrupowania odbyły się egzaminy na stopnie mistrzowskie Dan. Przystąpiło do nich troje karateków AKT: Jerzy Lubarda, Iga Dumieńska i Jan Bednarz. Wszyscy przeszli egzaminy pomyślnie i w niepołomickiej Akademii przybyło kolejnych czarnych pasów.

Prowadzącymi Gasshuku byli znakomici instruktorzy: sensei Albert Cheah (USA) – założyciel

i główny instruktor najstarszego dojo karate tradycyjnego w Orange County (Kalifornia) – Orange County Japan Karate Association, sensei Mahmoud Tabassi (USA) – wiceprezydent Światowej Federacji Karate Tradycyjnego (WTKF), sensei Nelson Carrion (Urugwaj) – członek Zarządu WTKF (Sekretarz Generalny) oraz Włodzimierz Kwieciński – prezes Polskiego Związku Karate Tradycyjnego.

Półkolonia karate z AKT

JOANNA MUSIAŁ
AKT Niepołomice-Kraków

Muzeum Lotnictwa, park trampolin, laserowy paintball, ścianka wspinaczkowa, kino, kręgle, gry, zabawy i oczywiście treningi karate wypełniły program Półkolonii karate tradycyjnego w Dojo Kraków-Plaza.

Akademia Karate Tradycyjnego Niepołomice-Kraków zorganizowała dwie edycje półkolonii. Obie odbyły się w sierpniu (1-5 sierpnia i 22-26 sierpnia). Uczestnicy spotykali się codziennie o 8 rano w Dojo Kraków-Plaza i do godz. 17.00 uczestniczyli w licznych atrakcjach.

Każdego dnia na karateków czekała inna wy-

cieczka. Aktywnie czas spędzili w parku trampolin i na ściance wspinaczkowej. Dużo wrażeń dostarczył laserowy paintball. Obozowicze wybrali się też do Muzeum Lotnictwa, zagraли w kręgle i obejrzeli film w kinie.

Dwa razy dziennie odbywały się treningi karate, w czasie których było też wiele ćwiczeń sprawnościowych. Nie brakowało także gier i zabaw. Energię potrzebną do wszystkich tych aktywności karatecy uzupełniali, jedząc pyszne posiłki.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom i zapraszamy do udziału w przyszłym roku!

Grad medali!

JUSTYNA KROSTA

Niepołomicki Klub Karate Kyokushin

W sobotę 11 czerwca w Olkuszu odbył się Ogólnopolski Turniej Karate Kyokushin. W zawodach wystartowało ponad 100 zawodników i zawodniczek.

Turniej odbywał się w trzech konkurencjach: kata, kumite oraz 5 ulubionych technik dla dzieci od 2009 do 2007 r. Mimo małej ilości zawodników z Naszego Klubu zawody były jednym z bardziej udanych turniejów.

Niepołomicki Klub Karate Kyokushin wywalczył **18 medali: 10 złotych, 4 srebrne i 4 brązowe**. Prawie każdy reprezentant niepołomickiego klubu zdobył medal, a niektórzy wywalczyli nawet po dwa. Klub reprezentowało 13 zawodników i zawodniczek: Łukasz Fryca, Mateusz Cenda, Julia Cenda, Agnieszka Treła, Kacper Krawczyk, Aleksandra Pieprzycza, Karol Basak, Dominika Krawczyk, Kamil Ostrowski, Julia Stanecka, Kacper Walczak, Malwina Gajoszek i Justyna Krosta.

Pierwsze miejsce zdobyło 7 zawodników: **Łukasz Fryca** w kategorii kumite rocznik 2004-2003 do

45 kg swoje wszystkie walki stoczył w pięknym stylu, wygrywając przez Waza-ari (pół punktu). **Agnieszka Treła** zdobyła dwa pierwsze miejsca w kata rocznik 2005-2006 i w kumite rocznik 2005-2006 – 40 kg. Również dwa razy na najwyższym stopniu podium stanęła **Aleksandra Pieprzycza** w kategorii kata rocznik 2004-2003 i w kumite rocznik 2004-2003 – 45 kg. **Kacper Krawczyk** w kategorii kumite rocznik 2005-2006 – 45 kg. Dla Kacpra były to jedne z lepszych zawodów, gdyż wszystkie walki wygrał przez Ippon (cały punkt). Jego walki trwały nie więcej niż jedną minutę. **Julia Stanecka** w kategorii 5 ulubionych technik rocznik 2008 po raz drugi na zawodach zdobyła I miejsce – od wszystkich sędziów otrzymała najwyższe noty ze swojej kategorii wiekowej. **Malwina Gajoszek** w kategorii 5 ulubionych technik rocznik 2009 zdobyła tym razem najwyższe podium. Tym samym poprawiła swój wynik z ostatnich zawodów, gdzie była druga. **Justyna Krosta** zdobyła dwa pierwsze miejsca w kategorii kata rocznik 2002-2001 i kumite rocznik 2002-2001 – 50 kg.

Drugie miejsce zdobyli: **Julia Cenda** – dwa drugie miejsca w kategorii kata rocznik 2004-2003 oraz w kategorii kumite 2004-2003 – 45 kg. Pierwszą walkę wygrała bez żadnych wątpliwości, lecz w finale po wyrównanej walce z zawodniczką z naszego klubu przegrała; **Dominika Krawczyk** w kategorii 5 ulubionych technik rocznik 2009; **Kacper Walczak** w kategorii 5 ulu-

bionych technik rocznik 2007.

Trzecie miejsce zdobyli: **Łukasz Fryca** w kategorii kata rocznik 2004-2003; **Mateusz Cenda** w kategorii 5 ulubionych technik rocznik 2007; **Kacper Krawczyk** w kategorii kata rocznik 2005-2006; **Karol Basak** w kategorii kumite do 60 kg rocznik 2002-2001. Był najłżejszy w swojej kategorii wiekowej i pokazał znakomitego ducha walki – pierwszą walkę wygrał z bardzo dużą przewagą z zawodnikiem cięższym o około 15 kg!

Niepołomicki Klub Karate Kyokushin ostatecznie zdobył 1. miejsce drużynowo. Tak jak na początku wspomniałam, był to dla nas znakomity turniej i zarazem ostatni w tym sezonie. Do zawodów przygotowaliśmy się pod okiem senseia Wiesława Krosty, który na zawodach pełnił funkcję sędziego. Wszystkim zawodnikom gratulujemy udanego udziału i medali. Podziękowania dla fotografa Macieja Krawczyka.

Wakacje z medalami

WIEŚLAW KROSTA

trener Niepołomickiego Klubu Karate Kyokushin

Od 25 czerwca do 3 lipca karatecy z Niepołomickiego Klubu Karate Kyokushin wyjechali na obóz sportowo-rekreacyjny do Okuninki nad Jezioro Białe.

Uczestnicy, poza opalaniem, pływaniem w malowniczo położonym Jeziorze Białym oraz licznymi gramami, codziennie poddawali się treningom karate z elementami samoobrony, zapasów czy sumo. Dzięki podzieleniu obozowiczów na trzy grupy: początkującą, średniozaawansowaną i zaawansowaną mogliśmy jeszcze lepiej doskonalic techniki i uczyć się czegoś nowego.

Optymalizowanie techniki i kata przydało się na koniec obozu, ponieważ w ostatnim dniu odbył się egzamin na stopnie kyu. Jedną z obozowych atrakcji był turniej sumo, w którym uczestnicy rywalizowali w konkurencjach wiekowych, ale w kategoriach open, czyli bez podziału na wagę.

Dla startujących z mniejszą wagą było to duże utrudnienie. Na zawodach sumo zdobyliśmy 4 medale: 2 srebrne, 2 brązowe.

Srebrne medale wywalczyli: **Justyna Krosta** w kategorii 2002-2001 open i **Julia Cenda** w kategorii 2003-2004 open, a brązowe: **Anna Klim** w kategorii 2002-2001 open i **Łukasz Fryca** w kategorii 2003-2004 open. Dobrze wypadła także **Oliwia Cieślik** w kategorii 2002-2001 open, która zajęła 4. miejsce.

W zawodach Karate Kyokushin zdobyliśmy w sumie 10 medali: 2 złote, 4 srebrne i 4 brązowe. Złoto przypadło dla **Agnieszki Treli** w kategorii 2005-2006 open i **Kacpra Krawczyka** w kategorii 2005-2006 open, który swoje wszystkie walki wygrał przez Waza-ari (pół punktu), pieczętując tym pewne zwycięstwo. Srebro w kategorii 2007-2008 open dla **Mateusza Cendy**, który był najłżejszy w swojej kategorii i mimo to swoją pierwszą walkę wygrał bez żadnych wątpliwości. Dzięki tak wojowniczej postawie Mateusz od sędziów uzyskał nagrodę: *Ducha walki*, co nie było żadnym zaskoczeniem, gdyż wykazał się sprytem oraz umiejętnościami. Ponadto srebro dla: **Aleksandry Pieprzycy** w kategorii 2003-2004 open, **Bartłomieja Gładysza** w kategorii 2003-2004

open oraz **Justyny Krosty** w kategorii 2002-2001 open, która była najłżejsza w swojej kategorii, ale mimo to pierwszą walkę wygrała przez Ippon, drugą zaś przegrała, ponieważ różnica w wadze okazała się zbyt duża. Postawa Justyny została doceniona. W imię tego otrzymała wyróżnienie: *Najlepszego technika turnieju*. Brąz, podobnie jak srebro, dla czterech zawodników i zawodniczek: **Oliver Dobrzeński** w kategorii 2009 open (były to jego pierwsze zawody, a niewiele zabrakło do wyższego stopnia podium), **Łukasz Fryca** w kategorii 2003-2004 open, **Weronika Sender** w kategorii 2002-2001 open oraz **Oliwia Dobrzeńska** w kategorii 2003-2004 open.

W zawodach gier zespołowych również spisaliśmy się najwyraźniej dobrze. Pierwsze miejsce w *Turnieju piłki nożnej* zdobyły dzieci do lat 13 z wynikiem 2:1. Natomiast starsi w tej dyscyplinie, w kategorii młodzież i dorośli, zajęli drugie miejsce. Także drugie miejsce zdobyliśmy w *Turnieju piłki chińskiej* w kategorii dzieci do lat 13, a trzecie w *Turnieju piłki siatkowej* w kategorii dorośli i młodzież powyżej 13 lat.

Podsumowując wydarzenia na obozie w Okunicy, okazało się, że nasza ekipa spisuje się wyśmienicie w sportowej rywalizacji, tak indywidualnej, jak i zespołowej.

Więcej informacji:

- www.kyokushin-niepolomice.pl
- Facebook: Niepołomice Klub Karate Kyokushin

Letni Obóz Sportowy

SYLWIA WILCZEK
sekretarz SL Salos Staniątki

Od 2 do 11 sierpnia 2016 r. 22-osobowa ekipa Salosu Staniątki udała się do Ustrzyk Dolnych na Obóz Sportowy. W programie był m.in. poranny rozruch, treningi, turnieje, a także wiele innych atrakcji.

Oprócz wielu godzin spędzonych na hali był także czas na plac zabaw, wyjazd nad Solinę i rejs statkiem. Kilkakrotnie wybraliśmy się także na basen, gdzie mogliśmy wyszaleć się na jezdzalniach. Zwiedziliśmy także Ogród Biblijny oraz Park Miniatur Sakralnych w Myczkowcach. Wykorzystując piękną pogodę, wyruszyliśmy na wycieczkę w góry. Celem naszej wędrowki była Tarnica – najwyższy szczyt polskich Bieszczadów. Wyczerpujące podejście zostało wynagrodzone pięknymi widokami roztaczającymi się ze szczytu. Po zakończonej wyprawie pojechaliliśmy do Polany, gdzie korzystając z gościnności księżki salezjanów, grillowaliśmy. Pogoda dopisywała, więc nie mogło zabraknąć kolejnej pieszej wy-

cieczki. Tym razem na górski spacer wybraliśmy szlak z Ustrzyk Dolnych na Kamienną Lawortę.

Organizowane były także turnieje w piłkę siatkową, piłkę nożną, a także zostały przeprowadzone kalambury, podczas których śmiechu było co niemiara. W niedzielę ks. Ireneusz Macioł odprawił mszę św., modliliśmy się o bezpieczny przebieg wyjazdu i dziękowaliśmy za przeżyty już miesiąc. W trakcie obozu mogliśmy wspólnie kibicować polskiemu drużynom siatkarzy i szczytowiornistów w ramach trwającej olimpiady w Rio. Każdy uczestnik obozu otrzymał pamiątkową koszulkę, w której zaprezentował się na Tarnicy. Na zakończenie obozu wszyscy dostali dyplomy oraz pamiątkowe medale. Rozdano także nagrody za poszczególne turnieje, konkursy, w tym także za czystość pokoi. Podczas obozu były również dyżury na stołówce oraz modlitwy przy posiłkach.

Kadra: ks. Ireneusz Macioł, Karolina Wilczek, Sylwia Wilczek, Magdalena Nowak

Dziękujemy kadrze za poświęcony czas i okazane serce naszym najmłodszym pociechom.

Szczególne podziękowania kierujemy na ręce burmistrza Romana Ptaka za wsparcie obozu w postaci transportu oraz Fundacji Lotto Milion Marzeń za wsparcie finansowe wyjazdu.

Kącik szachisty

STANISŁAW TURECKI
UKS Goniec Staniątki

Bogatsi o wiedzę, wrażenia i doświadczenia

Kolejne wakacje, kolejne wyjazdy, kolejne zmagania. Na tegoroczne wakacje szachiści z UKS Goniec Staniątki wybrali się do Jastrzębiej Góry, do Gościńca Ori. Przebywali tam od 2 do 18 sierpnia. Wśród zajęć dominowały spotkania z trenerami szachowymi, mistrzem międzynarodowym Marianem Twardoniem, arcymistrzem Arturem Jakubcem, Jackiem Wolakiem i Stanisławem Tureckim.

Uczestnicy obozu w zależności od poziomu umiejętności szachowych i posiadanych kategorii zostali zakwalifikowani do 4- i 6-godzinnych zajęć szkoleniowych. Rozegrali też kilka turniejów klasyfikacyjnych w szachach klasycznych, szybkich i błyskawicznych, przygotowujących do sierpniowych Mistrzostw Polski w Koszalinie. Dużą atrakcją dla uczestników była tematyczna symultana szachowa z prezesem MZSzach Janem Kusiną.

Dla równowagi psychicznej i zdrowia fizycznego

obozowicze mieli organizowane liczne zajęcia ruchowe, począwszy od porannego rozruchu, a skończywszy na długich nadmorskich spacerach. W czasie zajęć ruchowych rozegrali turniej piłkarski, turniej tenisa stołowego, walczyli o tytuł Sportowiec na medal w różnych dyscyplinach.

Dużą atrakcją wyjazdu była wizyta w Sea Parku w Sarbsku i kibicowanie medalistom olimpijskim na stadionie lekkoatletycznym w Cetniewie – Ośrodku Przygotowań Olimpijskich w czasie trwającego tam Festiwalu Rzutów im. Kamili Skolimowskiej. Kadrowicze mieli wyjątkową okazję spotkać się osobiście z Pawłem Fajdkiem, Pawłem Małachowskim i kończącym w Cetniewie karierę Tomaszem Majewskim. Obserwując zmagania najlepszych przed ich startem na olimpiadzie w Rio de Janeiro, szachiści mobilizowali się do ambitnej walki na szachownicach i w czasie zgrupowania wielu z nich podniosło swoje kategorie szachowe, a także poziom gry i umiejętności.

Grupa najlepszych zawodników brała następnie udział w Mistrzostwach Polski w szachach szybkich, które odbywały się w dniach 3-8 sierpnia w Koszalinie. Dobrze spisały się niżej wymienione dziewczęta, zajmując następujące miejsca: do lat 10 Julia Gaczoł z Podłęża – 14 miejsce

w grze półgodzinnej i 6 miejsce w grze dziesięciominutowej, do lat 14 Magdalena Budkiewicz ze Staniątek – 15 miejsce w grze półgodzinnej i 9 miejsce w grze dziesięciominutowej, do lat 8 debiutantka Wiktoria Boćwińska ze Staniątek – 16 miejsce w grze półgodzinnej i 15 miejsce w grze dziesięciominutowej. Pozostali zawodnicy zajmowali miejsca od 16 (Piotr Wnuk z Niepołomic w grze dziesięciominutowej do lat 8) do 99.

Zapraszamy na wrześniowe turnieje w Staniątkach

Od 9 do 11 września odbędzie się kilka turniejów szachowych dla dzieci w ramach projektu: Szachy – ruch w stronę intelektu wspieranego finansowo przez Powiat Wielicki. I tak: w piątek 9 września w budynku szkoły podstawowej rywalizować będą dzieci nieposiadające jeszcze żadnej kategorii szachowej, urodzone w roku 2008 i młodszy; w sobotę i niedzielę 10-11 września odbędą się turnieje klasyfikacyjne dla tych grup dzieci, w których można uzyskać normy na wyższe kategorie szachowe; z kolei starsze dzieci z wyższymi kategoriami szachowymi rywalizować będą w turniejach trzydniowych (od piątku do niedzieli 9-11 września).

Szczegóły można znaleźć na chessarbiter.com. Zgłoszenia przyjmuje Stanisław Turecki – e-mail: sturecki@onet.eu.

Trzymamy kciuki za naszego olimpijczyka

Szymon Sowiński mieszkaniec Staniątek, już wkrótce będzie reprezentował Polskę w strzelctwie na paraolimpiadzie w Rio.

Igrzyska paraolimpijskie w Rio de Janeiro rozpoczynają się 7 września. Wkrótce potem, bo już 9 września, Szymon stoczy pierwszy pojedynek, będą to eliminacje do konkurencji P1 – pistolet pneumatyczny 60 strzałów. Zmagania polegają na oddaniu 60 strzałów ocenianych do tarcz, których czarne pole ma średnicę 59,5 mm, a dziesiątka, znajdująca się w środku tarczy, ma średnicę 11,5 mm. Odległość strzelania – 10 m.

Kolejny ważny dzień dla naszego sportowca to

11 września. Pistolet sportowy 60 strzałów (P3). Te zmagania, a więc i eliminacje do nich składają się z dwóch części: dokładnej (30 strzałów) i szybkiej (30 strzałów). Część dokładna: 6 serii po 5 strzałów do tarczy, której czarne pole ma średnicę 200 mm. Dziesiątka znajdująca się w środku tarczy ma średnicę 50 mm. Odległość strzelania – 25 m. Pistolet lub rewolwer ładuje się 5 nabojami bocznego zapłonu, kal. 5,6 mm. Zawodnik w ciągu 5 minut oddaje 5 strzałów ocenianych do jednej tarczy. Po części dokładnej, po kilkugodzinnej przerwie, rozpoczyna się część szybka, polegająca na oddaniu 6 serii po 5 strzałów do tarczy obracającej się wzdłuż osi pionowej. Czarne pole tarczy ma średnicę 500 mm, a dziesiątka 100 mm. Tarcza odwraca się płaszczyzną do zawodnika na 3 sekundy, w tym

czasie należy oddać jeden strzał. Następnie tarcza zamyka się na 7 sekund – widoczna jest tylko krawędź tarczy. W części szybkiej zawodnik oddaje w tym rytmie 30 strzałów ocenianych.

Z kolei 14 września Szymon Sowiński wystartuje w konkurencji pistolet dowolny 60 strzałów (P4). Tym razem odda 60 strzałów ocenianych do tarcz, których czarne pole ma średnicę 200 mm. Dziesiątka w środku tarczy ma średnicę 50 mm. Odległość strzelania – 50 m.

I chociaż czas zmagani wypadł dla Polaków w nocy, serdecznie namawiamy do oglądania i kibicowania całej polskiej ekipie, a zwłaszcza – oczywiście – Szymonowi.

na podstawie materiałów nadesłanych przez Marcina Pilcha

Żeńska w nowym sezonie

TOMASZ SŁABOŃ

trener żeńskiej drużyny Puszczy Niepołomicze

Piłkarki Puszczy zaczęły swój drugi sezon w rozgrywkach ligowych i pucharowych. Nasze dziewczyny rozpoczęły okres przygotowawczy już 9 lipca grą wewnętrzną. Na testach pojawiło się sześć nowych piłkarek i wszystkie zostały zaproszone na dalsze treningi.

Z nowych dziewczyn do drużyny trafiły Karolina Sikora z drugoligowej Bronowianki Kraków, Klaudia Tańcula z Wandy Kraków, Ewa Kozub z Błyskawicy Wyciąże, Klaudia Nosal z Dębu Zabierzów Bocheński oraz Martyna Świdarska i Olga Gruszecka z Targowianki. W drużynie rozpoczęła również treningi bramkarka Kamila Piechnik.

W trakcie przygotowań do sezonu Puszcza rozegrała dwie gry wewnętrzne oraz dwa sparingi. Na stadionie w Ochmanowie niepołomiczanki wygrały z pierwszoligową Wandą Kraków 2:1 oraz przegrały z trzecioligową Prądniczanką Kraków 0:2.

Poważne granie żeńska Puszcza rozpoczęła 15 sierpnia w rozgrywkach Pucharu Polski z trzecioligowym Podgórzem Kraków. Na Stadionie Miej-

skim w Niepołomicach w obecności ponad 200 kibiców oraz ze specjalnym udziałem piłkarek Mistrzyń Polski Medyka POLOmarket Konin, po rzutach karnych nasze dziewczyny uległy krakowiankom 2:3. W regulaminowym czasie gry było 3:3.

28 sierpnia startują rozgrywki IV ligi, gdzie po reorganizacji trafiła drużyna Puszczy. Pierwszym przeciwnikiem zespołu z Kusocińskiego będzie drużyna Szreniawy Nowy Wiśnicz. Bardzo serdecznie zapraszamy wszystkich sympatyków naszej drużyny na mecze żeńskiej Puszczy w Niepołomicach i na wyjazdach. Szczególnie już dziś zapraszamy na mecz derbowy z Dębem Zabierzów Bocheński, który rozegramy na koniec września, a o szczegółach poinformujemy na plakatach i profilu Facebookowym.

ŻEŃSKA DRUŻYNA PUSZCZY NIEPOŁOMICZE

jesień 2016

Bramkarki:

Joanna Olszewska (wychowanka)
Weronika Siwek (wychowanka)
Anna Wełna (Gwarek Wieliczka)

Obronczynie:

Olga Gruszecka (Targowianka Targowisko)
Sabina Kwiecińska (wychowanka)
Weronika Motyka (Batory Wola Batorska)
Patrycja Pokorniak (Bronowianka Kraków)
Katarzyna Rajczyk (Gwiazda Brzegi)
Karolina Sikora (Bronowianka Kraków)
Daria Skibowska (Granica Bogatynia)
Maria Skoczek (wychowanka)
Wiktoria Szłosek (Iskra Zakrzów)

Pomocniczki:

Natalia Bania (Iskra Zakrzów)
Natalia Jędrzejczyk (wychowanka)
Julia Korbut (Naprzód Sobolów)

Patrycja Kowalik (wychowanka)

Patrycja Maniek (wychowanka)

Justyna Pilarska (wychowanka)

Patrycja Rogowska (Błyskawica Wyciąże)

Angelika Szczęśniak (wychowanka)

Napastniczki:

Weronika Dudziak (wychowanka)

Klaudia Nosal (Dąb Zabierzów Bocheński)

Natalia Przeniosło (wychowanka)

W odwodzie zostają:

Eliza Hyrc (wychowanka)

Emilia Kuzaj (wychowanka)

Wiktoria Rasińska (wychowanka)

Klaudia Tańcula (Wanda Kraków)

Katarzyna Lenda (wychowanka)

Martyna Świdarska (Targowianka Targowisko)

Kamila Piechnik (wychowanka)

Ewa Kozub (Błyskawica Wyciąże)

Przyszły:

Karolina Sikora (Bronowianka Kraków)

Olga Gruszecka (Targowianka Targowisko)

Martyna Świdarska (Targowianka Targowisko)

Klaudia Nosal (Dąb Zabierzów Bocheński)

Ewa Kozub (Błyskawica Wyciąże)

Kamila Piechnik

Odeszły:

Dominika Sienko (Prądniczanka Kraków)

Karolina Lisowska (Górnik Wieliczka)

Paulina Grochot (nie wznowiła treningów)

Karolina Rożek (nie wznowiła treningów)

Kamila Gąsłowska (nie wznowiła treningów)

Kadra:

Tomasz Słaboń – I trener

Paweł Kozub – kierownik drużyny

Natalia Bania – kapitan drużyny

Systemy treningowe - część 1

BOŻENA GRYZŁO

instruktor w Siłownia & Fitness, Kryta Pływalnia w Niepołomicach

Jak rozpiścić swój cykl treningowy aby nasze działania były jeszcze bardziej skuteczne? Warto zastosować przykładowe systemy treningowe. Są to połączenia ćwiczeń, serii i powtórzeń, których celem jest zwiększenie intensywności swoich treningów.

Jednym z najbardziej popularnych systemów jest trening Full Body Workout (FBW). Trenujemy 3-4 razy w tygodniu z obowiązkowym dniem przerwy pomiędzy poszczególnymi sesjami treningowymi. Optymalnym rozkładem zajęć, zwłaszcza dla osób początkujących, jest poniedziałek, środa i piątek. Bardziej zaawansowani mogą ćwiczyć co drugi dzień.

Podczas zajęć skupiamy się głównie na ćwiczeniach wielostawowych – złożonych, umożliwiają

one przetrenowanie wielu grup mięśniowych. Najlepsze ćwiczenia to między innymi różnego rodzaju przysiady, ciągi, wiosła, wyciskania, pompki czy podciągania.

W treningu FBW bardzo ważny jest progres siłowy, to znaczy, że z treningu na trening zwiększamy ciężar, do granic swoich możliwości oczywiście wykonując ćwiczenie dobrze technicznie. Owe stałe progresowanie umożliwi nam przyrost masy mięśniowej i redukcję tkanki tłuszczowej.

Na samym początku proponuję zacząć od 3 ćwiczeń na treningu – po 1 na największą partię ciała, czyli (nogi, klatka i plecy). Pamiętajmy, żeby przed seriami zasadniczymi (4-5 serii) wykonać 2-3 serie rozgrzewkowe, co pozwoli dobrze ukrwić i rozgrzać mięśnie oraz zmniejszy ryzyko wystąpienia kontuzji. W powyższym schemacie zalecam niską ilość powtórzeń mieszczących się w granicach (5-8). Następnie po około 3 miesiącach można dołożyć ćwiczenia dodatkowe z mniejszym ciężarem i większą ilością powtórzeń (12-15). Wszystko w granicach rozsądku, gdyż mocno może ograniczyć to nasze zdolności regeneracyjne.

Przykładowy plan:

Poniedziałek:

- Przysiady klasyczne 5 serii 5 powtórzeń
- Wyciskanie sztangi na ławce płaskiej 5 serii 5 powtórzeń
- Wiosłowanie nachwytem ze sztangą 5 serii 5 powtórzeń

Środa:

- Martwy ciąg 5 serii 5 powtórzeń
- Wyciskanie sztangi na ławce skośnej 5 serii 5 powtórzeń
- Pompki na poręczach 5 serii 5 powtórzeń

Piątek:

- Przysiady frontalne 5 serii 5 powtórzeń
- Wyciskanie żołnierskie 5 serii 5 powtórzeń
- Podciąganie na drążku 5 serii 5 powtórzeń

Nie myślcie, że trening FBW to trening obwodowy, gdzie chodzi o zwiększenie wytrzymałości siłowej i wydolności, a stosowany ciężar to sprawa drugorzędna. Trening FBW to trening naprawdę ciężki, powodujący duży wyrzut hormonów, dzięki któremu możemy zbudować wymarzoną sylwetkę oczywiście w połączeniu z odpowiednio zbilansowaną dietą i suplementacją.

Powodzenia i do zobaczenia na treningach!

Zaproszenie

Szkoła Futbolu Staniątki
zaprasza na
Ogólnopolski Turniej Piłki Nożnej „Bądź Następny”
w roczniku 2007, który odbędzie się w dniach **11.09.2016r.**

W turnieju zagrają **24 zespoły**
na Stadionie Sportowym im. Tadeusza Szybińskiego w Staniątkach.

Atrakcyjna formuła turnieju:

CZTERY LIGI

DWIE FAZY PUCHAROWE

JEDEN MECZ O SUPERPUCHAR

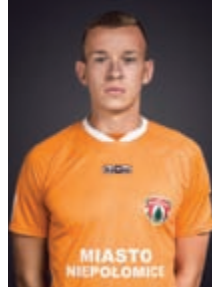
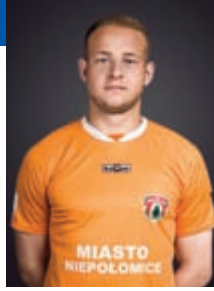

KADRA PUSZCZY NIEPOŁOMICE NA

12. MARCIN STANISZEWSKI (BRAMKARZ)

Marcin wygrał rywalizację z Andrzejem Sobieszczykiem o miejsce w bramce Puszczy. W rozpoczętym już sezonie jest pierwszym bramkarzem drużyny w meczach ligowych. Posiada status młodzieżowca, co jeszcze skraca jego drogę do wyjściowego składu. Jest w orbicie zainteresowań trenera Młodzieżowej Reprezentacji Polski.

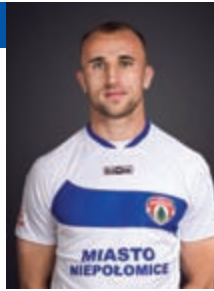

22. ANDRZEJ SOBIESZCZYK (BRAMKARZ)

W ubiegłym sezonie przegrał głównie z problemami zdrowotnymi. Długo czekał na swoją szansę, po której w kolejnych pięciu meczach nie dał się pokonać. Łącznie w 11 występach puścił tylko 4 bramki. Ten sezon rozpoczął z pozycji rezerwowego, wystąpił za to w spotkaniu pucharowym z Koroną Kielce, w którym obronił rzut karny.

3. MICHAŁ CZARNY (OBROŃCA)

To drugi sezon Czarnego w drużynie. W ubiegłym tworzył zaporę nie do przejścia z Arkadiuszem Garzełem. Teraz jego współpraca z Piotrem Stawarczykiem wygląda równie znakomicie. Po sześciu ligowych kolejkach Puszcza straciła tylko dwie bramki (najmniej w całej lidze).

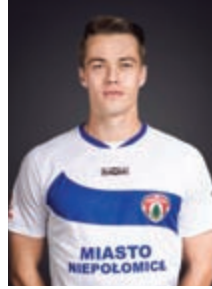
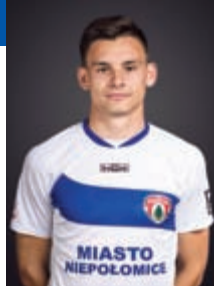

4. ŁUKASZ FURTAK (OBROŃCA)

Od debiutu w pierwszej drużynie 23 sierpnia 2014 roku praktycznie nie do zastąpienia. Jest przykładem zawodnika, który z juniorskich zespołów Puszczy przebił się do pierwszego składu. To jego pierwszy sezon w klubie bez statusu młodzieżowca.

14. KAMIL ŁĄCZEK (OBROŃCA/POMOCNIK)

Uniwersalność Kamila pozwala mu występować zarówno na lewej obronie jak i na lewej pomocy. Zaliczył premierowe trafienie w barwach Puszczy w meczu z Koroną Kielce. Jego bramka dała impuls zespołowi do udanej walki o awans do kolejnej rundy rozgrywek pucharowych.

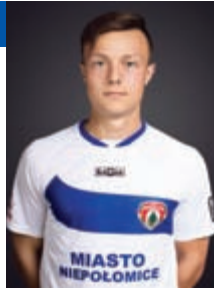

18. DAMIAN LEPIARZ (OBROŃCA/POMOCNIK)

Dla Damiana to trzeci sezon w klubie. Wychowanek krakowskiej Wisty w dwóch poprzednich latach udowodnił, że może grać zarówno na środku obrony jak i na pozycji defensywnego pomocnika. W trwającym sezonie to właśnie na tej drugiej pozycji pojawia się częściej na boisku.

21. JAKUB ZAGÓRSKI (OBROŃCA)

Nowa twarz w zespole. Do drużyny dołączył z zespołu juniorów Lecha Poznań. Ma za sobą również obóz przygotowawczy i zajęcia z pierwszą drużyną Lecha. W Niepołomicach będzie walczył o miejsce w składzie z Łukaszem Furtakiem. 19-latek zadebiutował 24 sierpnia w wygranym meczu z Rozwojem Katowice.

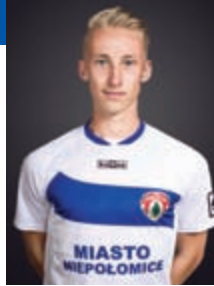

23. PIOTR STAWARCZYK (OBROŃCA)

Przyjście Stawarczyka do Puszczy to jeden z najciekawszych transferów w całej II lidze. Środkowy obrońca przez wiele lat był filarem defensywy Ruchu Chorzów. Ostatni rok spędził w pierwszoligowej Zawiszy Bydgoszcz. Jego doświadczenie będzie nieocenione na poziomie drugoligowym.

25. PATRYK KURA (OBROŃCA)

Patryk to kolejny z zawodników szerokiej kadry pierwszej drużyny, który ma za sobą szereg występów w drużynach młodzieżowych Puszczy. Pierwsze minuty w zespole zaliczył w ostatnich meczach ubiegłego sezonu. 1 sierpnia skończył 18 lat.

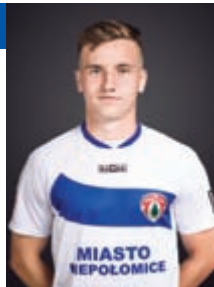

28. MICHAŁ MIKOŁAJCZYK (OBROŃCA), KAPITAN ZESPOŁU

Michał występuje w Puszczy od 2013 roku. Pamięta okres gry klubu w pierwszej lidze. Drugi sezon z rządu będzie pełnił funkcję kapitana drużyny. Brakuje mu zaledwie 5 meczów do liczby 100 oficjalnych występów w barwach drużyny.

2. DANIEL BARBUS (POMOCNIK)

Do klubu przychodził zimą z myślą o grze na prawej obronie lub na prawym skrzydle. Ostatnimi czasy z konieczności zagrał na pozycji defensywnego pomocnika i świetnie sobie poradził. Bardzo uniwersalny młodzieżowiec, który zdecydowanie poszerza pole manewru trenerowi.

7. MARCEL KOTWICA (POMOCNIK)

Płuca i serce drużyny. Biega po całej szerokości i długości boiska. Swój pierwszy mecz w Puszczy zagrał 8 marca 2014 roku. W minionym sezonie był nie do zastąpienia, rozegrał ponad 2400 ligowych minut.

RUNDĘ JESIENNĄ SEZONU 2016/2017

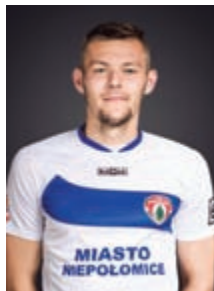
8. LONGINUS UWAKWE (POMOCNIK)

Przez wielu ekspertów uważany za najlepszego na swojej pozycji w całej lidze. Longin od kilku miesięcy posiada polskie obywatelstwo i znakomicie radzi sobie w Niepołomicach. Ulubieniec publiczności sympatię wzbudza nie tylko występami na murawie. 6 stycznia wziął czynny udział (jako afrykański król) podczas Orszaku Trzech Króli.

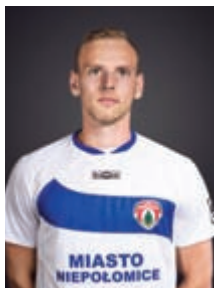
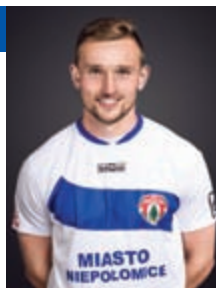
9. ŁUKASZ KRZYSZTOŃ (POMOCNIK)

Nowy zawodnik w drużynie. Drugoligowe doświadczenia zbierał w drużynie Stali Rzeszów. Ostatni sezon spędził na szczeblu trzeciej ligi w Karpatach Krosno i JKS 1909 Jarosław skąd przeszedł do Puszczy. Zadebiutował w nowej drużynie 14 sierpnia w meczu z Radomiakiem Radom.

10. MACIEJ DOMAŃSKI (POMOCNIK)

Rozgrywający, którego w Niepołomicach szukano od dawna. Znakomicie wywiązuje się ze swojej roli asystenta. Dodatkowo w tym sezonie jest również szalenie skuteczny. Po pierwszych sześciu kolejkach ligowych był liderem klasyfikacji strzelców 2 ligi (z czterema trafieniami).

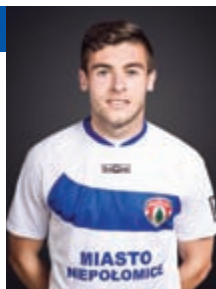

11. DOMINIK RADZIEMSKI (POMOCNIK)

Pechowo rozpoczęła się przygoda Dominika w Niepołomicach. W ligowym debiucie z ROW-em Rybnik doznał urazu i wraca dopiero do pełni dyspozycji. W ubiegłym sezonie był ważną postacią walczącego o drugą ligę Górnika Wałbrzych.

15. DAWID KULIGA (POMOCNIK)

Dla Dawida to pierwszy sezon w Niepołomicach. 20-letni skrzydłowy podobnie jak Łukasz Krzysztoń zmienił JKS Jarosław na Puszczę. Zadebiutował w meczu Pucharu Polski z Garbarnią Kraków.

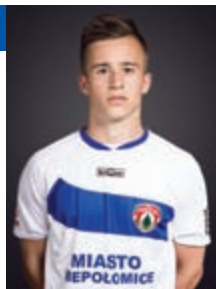

17. BARTOSZ ŻUREK (POMOCNIK)

Występował w Ekstraklasie. Zadebiutował w niej w barwach Legii Warszawa cztery lata temu. Większość meczów w najwyższej klasie rozgrywkowej zaliczył jednak w barwach GKS-u Bełchatów. Świetnie rozwijającą się karierę zastopowała kontuzja, której nabawił się jako piłkarz Cracovii. Do Puszczy dołączył po dobrych występach w trzecioligowej Elanie Toruń.

20. FILIP WÓJCIK (POMOCNIK)

Do Puszczy trafił jako junior wiosną poprzedniego sezonu. Występy w pierwszej drużynie przeplatał grą w młodzieżowym zespole Puszczy Niepołomicze, gdzie był wiodącą postacią. Teraz gra już tylko w pierwszej drużynie. Zdążył strzelić pierwsze bramki. Jego gol zadecydował o awansie do 1/16 Pucharu Polski. Ustalił też wynik spotkania ligowego z Rozwojem Katowice.

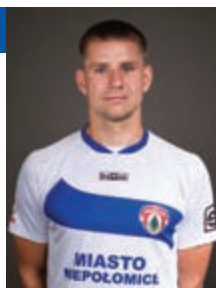

6. ARKADIUSZ GAJEWSKI (NAPASTNIK)

Młodzieżowiec, pierwszy sezon w piłce seniorskiej spędził w pierwszoligowej Zawiszy Bydgoszcz. W tym sezonie jego głównym zadaniem będzie rywalizacja o miejsce w składzie z Marcinem Orłowskim. W meczu z Koroną Kielce udowodnił, że jest ekspertem od wykonywania rzutów karnych. Zadebiutował 29 lipca w pierwszej kolejce ligowej z ROW-em Rybnik.

19. MARCIN ORŁOWSKI (NAPASTNIK)

Król strzelców III ligi grupy dolnośląsko-lubuskiej. W minionym sezonie zdobył 30 bramek w 33 meczach ligowych. Swoje strzelanie dla Puszczy rozpoczął w meczu drugiej kolejki z Siarką Tarnobrzeg, otwierając wynik tamtego spotkania. To on ma odpowiadać za nękanie bramkarzy rywali w nadchodzącym sezonie.

16. DOMINIK MALUGA (POMOCNIK/NAPASTNIK)

To będzie trudny sezon dla Dominika. Kontuzja wyeliminowała go z przygotowań do rozgrywek i wciąż przechodzi rehabilitację. Ambitny skrzydłowy nie poddaje się jednak w walce o powrót do zdrowia i jeśli wszystko będzie przebiegać zgodnie z planem powinien wrócić do treningów na przełomie września i października.

27. ROMAN STEPANKOV (NAPASTNIK)

Jedyny obcokrajowiec w kadrze Puszczy. W tym sezonie ma jednak sporą konkurencję w ataku Puszczy Niepołomicze, stąd na początku sezonu rozegrał zdecydowanie mniej minut niż w poprzednich latach. Strzelił dotąd 10 bramek dla drużyny z Niepołomic. Tegoroczny sezon rozpoczął meczem z Koroną Kielce, kiedy to wszedł na końcówkę spotkania.

TOMASZ TUŁACZ (TRENER PIERWSZEJ DRUŻYNY)

Jest szkoleniowcem Puszczy od sierpnia 2015 roku. W ciągu 12 miesięcy odmienił grę zespołu. Kiedy rozpoczął pracę w Niepołomicach klub był na ostatnim miejscu w tabeli. Ubiegły sezon Puszcza zakończyła na wysokim 7 miejscu w zestawieniu. Aktualny bilans Puszczy pod wodzą trenera Tułacza to 18 zwycięstw, 16 remisów i 7 porażek.

OD WRZEŚNIA NA TRENINGI JU-JITSU

ARKADIUSZ MAŁEK

Klub Target

Od pierwszego września Challenge Ju Jitsu Sport zaprasza na treningi ju-jitsu sportowego. Powstały nowe grupy w zależności od wieku oraz zaawansowania.

W treningach są wykorzystywane techniki ze sztuki walki, takich jak: karate, judo, kickboxing, aikido oraz ćwiczenia gimnastyczne.

Zapraszamy:

poniedziałek – środa 16.00-16.45 dzieci (4-6 lat)

poniedziałek – środa 17.00-17.45 dzieci (11-16 lat)

wtorek – czwartek 16.00-16.45 (7-11 lat) gr. początkująca

wtorek – czwartek 17.00-17.50 kolorowe pasy (7-11 lat)

wtorek – czwartek 21.00-22.00 dorośli.

Niepołomice, ul. T. Kościuszki 40

ZAPISY NA BOKS TAJSKI

ARKADIUSZ MAŁEK

Klub Target

Klub Target ogłasza nabór na zajęcia boks tajskiego. Zajęcia będą prowadzone trzy razy w tygodniu według poziomu zaawansowania. Udział w zajęciach może wziąć każdy niezależnie od wieku. Zapraszamy dzieci, młodzież oraz dorosłych.

Dodatkowo, specjalnie dla kobiet, została utworzona grupa MuayThai/K1, która wstępnie będzie ćwiczyła w każdy piątek o godzinie 19:00.

Plan treningów:

grupa początkująca – wtorek, czwartek, piątek godz. 18:00

grupa średniozaawansowana, zawodnicy – wtorek, czwartek godz. 19:00, piątek godz. 18:00

grupa kobiet – piątek godz. 19:00

Rodzinny rajd w Chochołowie

ALBERT SZKUTNIK

TKKF Wiarus

Po raz kolejny Ognisko TKKF Wiarus z Niepołomic oraz nasza gmina reprezentowane były na piątym rodzinnym spotkaniu amatorów jazdy na rowerze przez rodzinę Szkutników i Krawczyków.

Tym razem 2 lipca organizatorzy zaprosili do przepięknego, leżącego u stóp Tatr, Chochołowa. Unikalne drewniane domy szorowane corocznie aż do uzyskania swej naturalnej barwy, strzeliste szczyty Grzesia, Wołowca, Rohacy, Jarząbczego, Błyszczca, Czerwonych Wierchów, a dalej Giewontu, Kasprowego czy Świnicy, i wreszcie najnowsza atrakcja – wspaniałe termy oddane 1 czerwca wszystkim spragnionym wodnego relaksu.

Przed głównym budynkiem umiejscowione zostało biuro rajdu oraz start i meta, a przygo-

towano aż 4 trasy o różnym stopniu trudności. Na najmłodszych i towarzyszących im rodziców czekała 12-kilometrowa trasa MINI, dla tych z nieco lepszą kondycją trasa MIDI – 28 km i trasa MAXI – 47 km, a dla najwytrwalszych była trasa MAXI EXTRA licząca aż 55 km. Wszystkie zabezpieczone były przez policję i strażaków.

Kiedy już zawodnicy wrócili na metę – rozpoczęły się tradycyjnie konkursy, gry i zabawy. Nie zabrakło nagród i wyróżnień, które wręczali prezesowie: Marek Kosicki i Stanisław Tyrała. Tym razem najstarszym zawodnikiem okazał się Jarosław Komarowski, a najmłodszym pięciolatek Tadeusz Nowak. Po raz kolejny rodzina Szkutników była najliczniejsza na rajdzie.

Ogromną atrakcją dla uczestników rajdu okazały się Chochołowskie Termy. 24 niecki wykonane ze stali nierdzewnej, basen 12x8 m (na ukończeniu drugi o wymiarach 25x12), temperatura wody od 36 do 40 stopni Celsjusza.

Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych

TADEUSZ CZAJKA

Klub Jazdy Konnej Pod Żubrem

13-14 lipca w Strzegomiu odbył się finał Mistrzostw Polski Juniorów w skokach przez przeszkodę. Zawody przeprowadzane były w ramach OOM.

Z całego kraju w drodze eliminacji zostały wyłonione 74 pary – zawodnik + koń, w dwóch kategoriach: kuce i duże konie (37 par). Nasz klub reprezentowała Karolina Sicińska na koniu

Bakłaj. Karolina wywalczyła dziewiąte miejsce. Przy tak ogromnej konkurencji jest to bardzo dobry wynik.

W Polskim Związku Jeździeckim zarejestrowanych jest 466 klubów i kilka tysięcy zawodników, być dziewiątym zawodnikiem w Polsce to wielki sukces. Ten sezon dla Karoliny jest bardzo udany, zrobiła drugą klasę sportową, wygrała kilka konkursów, a ma dopiero 15 lat. Gratulujemy Karolinie, trenerowi Olegowi Badałowowi i cieszymy się z ich sukcesu.

KJK na Mistrzostwach Małopolski

TADEUSZ CZAJKA

Klub Jazdy Konnej Pod Żubrem

12-14 sierpnia w Swoszowicach odbyły się Mistrzostwa Małopolski w skokach przez przeszkodę. Zawodniczki Klubu Jazdy Konnej Pod Żubrem wywalczyły wysokie pozycje.

Klub Jazdy Konnej Pod Żubrem w kategorii juniorów reprezentowały Liwia Gawrońska na kucu Fakir (kategoria kuce) i Karolina Sicińska na koniu Bakłaj.

Liwia w swojej kategorii otarła się o medal, ponieważ zajęła czwarte miejsce, z czasem 3,5 sekundy gorszym od zawodnika na trzecim miejscu.

Karolina startowała w kategorii Junior i była jedną z najmłodszych zawodniczek. Po dziewiątym

miejscu na Olimpiadzie Młodzieży zdobyła brązowy medal na Mistrzostwach Małopolski, czym potwierdziła przynależność do czołówki zawodników w tej kategorii wiekowej w Polsce.

Korpowarszawka vs. przedwojenny show-biznes

DOROTA KULESZA-TAŁAN

To zawsze jest dylemat, czy wakacje poświęcić na książkę łatwą, czy trudniejszą, czy tylko zagłębić się w świat kryminałów, czy sięgnąć po piętrzące się „na później” lektury?

Zaczęłam wakacje od serii Remigiusza Mroza, tym razem z komisarzem Forstem w roli głównej i zanurzyłam się w zbrodnie popełniane w Tatrach, opisywane drobiazgowo – i szlaki tatrzańskie i zbrodnie. Ten świat to również świat współczesnej Polski, chciałoby się rzecz z blaskami i cieniami, ale niestety, chyba cieni znalazłam znacznie więcej. Trylogia Mroza wpędziła mnie więc we frustrację, nie odpoczęłam, a tylko godzinami zastanawiałam się nad diagnozą naszego sądownictwa itede, itepe... Choć oczywiście kryminały to doskonale, napisane z pazurem, ale o nich pewnie napisze ktoś ciekawiej ode mnie.

Sięgnęłam więc po leżającą już trochę powieść Marcina Szczygielskiego *Poczet królowych polskich* i trzeba przyznać, że otrząsnąć się po niej trudno. Coraz więcej mamy naprawdę dobrej literatury polskiej, pisanej na poziomie światowym, bez wstydu sięgającej po laury międzynarodowe. Szkoda tylko, że wstrzymano dotację na przekłady tej literatury, bo trudno będzie odrobić stracony czas i puste półki z polską literaturą współczesną na międzynarodowych targach księgarskich czy czytelnicy. Ale pisać mam o nie tak młodym już pisarzu (rocznik 1972), bardzo płodnym nie tylko pisarsko, ale również zawodowo. Powieści Szczygielskiego nieustannie krążą gdzieś po świecie mediów, raczej tych jeszcze tradycyjnych (luksusowe tygodniki), a nie *social*, i prowokują tematyką. Odwagę cenię sobie niezmiernie, więc z podziwem przeglądałam kilkanaście pozycji książkowych pisarza – bogato w wątki, z polotem, dobrym piórem.

Póki co mam za sobą lekturę jednej powieści i, jak to wyczytałam w sieci, z pewnością chyba najlepszej. Jeśli ktoś lubi powieści-sagi o poplątanych losach rodzinnych, to polecam. Jeśli ktoś lubi próbę odtworzenia biografii znanej postaci, z gdybaniami pisarskimi w miejsce luk historycznych, to polecam. Jeśli ktoś chce zmierzyć się z przedwojennymi Warszawą i Wilnem i dzisiejszym światem „korpowarszawki”, to również polecam. Wszystko jest bowiem treścią tej powieści. „Królowe” to kobiety, których majestat nie jest tytułarny, ale osobowościowy. To kobiety silne, nietypowe jak na swoje czasy, odważne, choć – samotne i tragiczne.

Najbliższą nam – żyjącym w XXI wieku – jest Magda, zajmująca się reklamą w wydawnictwie, taka bardzo typowa „korpopracownica”. 35 lat, samotna, bez rodziny, w związku jedynie z przyjacielem ze szkoły, z którym jednak nie może założyć ro-

dziny, bo Adrian jest homoseksualistą. Absolutnie zaskoczona śmiercią matki, jeszcze bardziej zaskoczona wieścią o milionowym spadku, jaki jej przypadł w udziale. Zszokowana, wściekła na nieżyjącą matkę za rodzinne tajemnice, które zabrała do grobu, próbuje dowiedzieć się czegoś o swoich korzeniach. To będzie kolejna trauma, tak jak spotkanie z ojcem w wieku 18 lat, który okazał się być ciągle z alkoholizowanym mieszkańcem obwodu kaliningradzkiego.

Jednak niewątpliwie najważniejszą „królową” będzie Ina, babka Magdy, której losy wywiedzione zostały z polsko-żydowskiej rodziny, warszawsko-wileńskich zaułków, tragicznych romansów i zaskakujących może dla nas historyjek o przedwojennym show-biznesie.

Marcin Szczygielski nie ukrywa, że postacią, na której wzorowana jest postać Iny jest Ina Benita, diva przedwojennej Warszawy, aktorka filmowa, piękna, charyzmatyczna kobieta. Jej losy są gotową fabułą filmową, a tajemnica losów aktorki ciągle nieodkryta, bo kończy się nagle w dniach powstania warszawskiego. Pisarz nie bał się tak kierować ścieżkami powieściowej bohaterki, byśmy z niemalym zdziwieniem odkrywali jej kolejne tajemnice.

Jak zwykle poprzestanę tylko na uchyleniu kilku kartek, by nie zepsuć Państwu osobistych wrażeń czytelniczych.

Osobiście wpisuję tę powieść na listę kilku ostatnio przeczytanych, które jak *Dygot* Małeckiego

wprowadziły mnie po prostu w dygot. Obie powieści są dostępne w naszej niepołomickiej bibliotece, więc zachęcam gorąco do czytania. Dzięki takim powieściom jesteśmy mądrzejsi. A mądrość, wiedza – choć tak bardzo kontestowana ostatnio – jest jednak przepustką do lepszego rozumienia życia. Nawet gdyby ono miało nie być usłane różami.

Pozdrawiam serdecznie

**Biblioteka Publiczna w Niepołomicach
i Fundacja Lepsze Niepołomice
zapraszają na pierwsze spotkanie**

**Klubu poszukiwaczy
historii Niepołomic**

**21 września 2016 r. o godz. 18.00
do Biblioteki Publicznej w Niepołomicach**

SZKOŁA RYSUNKU ZALUBOWSKI
oraz

Laboratorium Aktywności Społecznej
OPEN SPACE

zapraszają na zajęcia:

RYSUNEK DLA DZIECI

OD 6 DO 13 LAT

www.galeriazalubowski.pl
znajdź nas na facebooku

ul. Bocheńska 26 Niepołomice 32-005
tel: 502 027 408 galeria@galeriazalubowski.pl

PIERWSZY TYDZIEŃ GRATIS!

SEZON WARSZTATOWY 2016/2017

ALEKSANDRA KUPIS
MCDiS

Od 19 września startuje kolejny sezon warsztatowy w Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa.

Zapraszamy dzieci, młodzież i dorosłych na zajęcia muzyczne, taneczne, teatralne, plastyczne i inne.

Warsztaty nauki gry na instrumentach (gitara klasyczna, gitara elektryczna, gitara basowa, pianino, perkusja) oraz wokalne prowadzone są w trybie indywidualnym. Pozostałe są zajęciami grupowymi.

Od 5 września powraca „stary” grafik zajęć jogi i pilatesu (poranki we wtorki i czwartki o 8.30, popołudnia w poniedziałki i środy – godz. 17.00, 18.00 i 19.00). Pojawią się również nowości.

Zapraszamy do zapoznania się ze szczegółową ofertą na www.mcdiis.pl lub osobiście do Małopolskiego Centrum Dźwięku i Słowa, ul. Zamkowa 4, Niepołomice od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00., tel. 12 357 34 65, kom. 692 380 139, e-mail: kontakt@mcdiis.pl.

sezon 2016 | 2017

profesjonalne warsztaty artystyczne

zapraszamy dzieci, młodzież i dorosłych

zajęcia muzyczne, taneczne, teatralne, plastyczne, joga, pilates, i inne

warsztaty nauki gry na instrumentach i zajęcia indywidualne

pełna oferta już wkrótce na naszych stronach i plakatach

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa

kontakt@mcdiis.pl 692 380 139 www.mcdiis.pl /emcdiis

przyjmujemy zapisy

23-25.09.2016 NIEPOŁOMICE

WSTĘP WOLNY POLA CHWAŁY XI

OTWARTE SPOTKANIA
WARGAMINGOWE

WIELKA IMPREZA HISTORYCZNA

Wojakowe ODDZIAŁY REKONSTRUKCYJNE

FOKAZY WALKI i rekonstrukcje bitew

Historyczne i współczesne WOZY BOJOWE

OBCEJ WOLSKAWIE rozstawiane na terenie Niepołomic

GRY WOJENNE i makiety pól bitewnych

WYTAŃKA MODELI wojennych

Programy edukacyjne DLA DZIECI

KONCERT Janka Kuratowskiego - piątek godz. 20:00

BAL U ARCYWŁOŚCI - sobota wspaniałe dla osób w strojach historycznych

- Zamek Kordlewiak, sobota godz. 20:00

WIELKA DECYLADA sztaliiów rekonstrukcyjnych szlachty Niepołomic

- niedziela godz. 11:00

Szczegółowy program:
www.polachwały.pl

ZAPRASZAMY NA MECZ

PUSZCZA NIEPOŁOMICE VS LECHIA GDAŃSK

ŚRODA 21 WRZEŚNIA GODZ. 14:45

STADION MIEJSKI W NIEPOŁOMICACH

BILETY:
NORMALNY: 20 ZŁ, ULGOWY: 10 ZŁ, KOBIECY I DZIECI: 5 ZŁ

Miejski Klub Sportowy Puszcza Niepołomice
ul. Janusza Kusocińskiego 2, 32-005 Niepołomice
12 281 21 20 klub@puszcza-niepolomice.pl

WWW.PUSZCZA-NIEPOLOMICE.PL

Kalendarium na wrzesień 2016

3	11.00-15.00	Narodowe Czytanie <i>Quo vadis</i> Henryka Sienkiewicza, Biblioteka Publiczna w Niepołomicach, 12 284 87 28
4		Dożynki Gminne w Zagórzcu, Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach, 12 250 94 48
	15.30	Mecz II ligi piłki nożnej: Puszcza Niepołomice vs. Olimpia Zambrów, Stadion Miejski, ul. Kusocińskiego 2, Niepołomice
10	11.00	Zaprojektujmy błonia! – warsztaty rewitalizacyjne dla wszystkich chętnych w Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa
11	14.00-19.00	Święto Organizacji Pozarządowych, Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa, Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach, 12 250 94 48
16	9.30	Biblioteczne czytanki w piątkowe poranki – spotkanie dla 3-letnich dzieci z rodzicami, Biblioteka Publiczna w Niepołomicach, 12 284 87 28
	20.00	Spotkanie przy Czakramie - wystąpi Robert Kasprzycki, Piwnica Gotycka Zamku Królewskiego w Niepołomicach, Fundacja Zamek Królewski w Niepołomicach, Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach, 12 250 94 48
17	17.00	Mecz II ligi piłki nożnej: Puszcza Niepołomice vs. Raków Częstochowa, Stadion Miejski, ul. Kusocińskiego 2, Niepołomice
18	12.00	4Rest Run – Bieg w Puszczy Niepołomickiej, Niepołomice Biegają, 793 147 171
20	17.30	Spotkanie Klubu Czytelnika, Biblioteka Publiczna w Niepołomicach, 12 284 87 28
21	14.45	Mecz Pucharu Polski: Puszcza Niepołomice vs. Lechia Gdańsk, Stadion Miejski, ul. Kusocińskiego 2, Niepołomice
	16.00	Zajęcia edukacyjno-literackie: Podróże w dziecięcy świat – grupa wiekowa 5-6 lat, Biblioteka Publiczna w Niepołomicach, 12 284 87 28
	18.00	Pierwsze spotkanie Klubu poszukiwaczy historii Niepołomice, Biblioteka Publiczna w Niepołomicach – LAS, 12 284 87 28
23-25		Pola Chwały – Otwarte Spotkania Wargamingowe, Niepołomice, 501 121 471
28	16.00	Zajęcia edukacyjno-literackie: Podróże w dziecięcy świat – grupa wiekowa 7-9 lat, Biblioteka Publiczna w Niepołomicach, 12 284 87 28
29	10.00 i 12.00	Spotkanie autorskie z Roksaną Wojtas-Tabiś w Bibliotece Publicznej w Niepołomicach i Bibliotece filialnej, 12 284 87 28
		Salon Czwartkowy – Akademia Dobrych Manier w Zamku Królewskim w Niepołomicach, Fundacja Zamek Królewski w Niepołomicach, 12 281 32 32

rozpoczęcie zajęć 19 września 2016 | 1 semestr

**WARSZTATY
MAŁOPOLSKIEGO
CENTRUM
DŹWIĘKU
I SŁOWA**

sezon
2016 | 2017

profesjonalne
warsztaty
artystyczne

zapraszamy dzieci, młodzież i dorosłych

zajęcia **muzyczne, taneczne, teatralne, plastyczne, joga, pilates,** i inne
warsztaty nauki gry na instrumentach | **zajęcia indywidualne**

pełna oferta już wkrótce na naszych stronach i plakatach

Małopolskie Centrum Dźwięku i Słowa

kontakt@mcdis.pl

692 380 139

www.mcdis.pl

/emcedis

przyjmujemy
zapisy

GAZETA NIEPOŁOMICKAwww.niepolomice.eu

Pismo należy do Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej.

Nakład: 5000 egz.

Wydawca: Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach
pl. Zwycięstwa 13, 32-005 Niepołomice**Adres redakcji:** 32-005 Niepołomice,
ul. Zamkowa 5, tel. 12 250 94 50, faks 12 250 94 00
e-mail: joanna.kocot@niepolomice.com
gazeta.niepolomicka@gmail.com**Redaktor naczelna:** Joanna Kocot**Korekta:** Katarzyna Wojtas**Kolportaż:** UMIG w Niepołomicach, tel. 12 250 94 50

Tekstów niezamówionych redakcja nie zwraca, ponadto zastrzega sobie prawo do skracania artykułów i korespondencji oraz opatrywania ich własnym tytułem.

Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie odpowiada.

Kontakt z autorami za pośrednictwem redakcji.

Skład i druk: Drukarnia LEYKO Sp. z o.o. w Krakowie
e-mail: drukarnia@leyko.pl, www.leyko.pl

ZROBIŁEM
WSZYSTKO,
ABY NIC
NIE ROBIĆ

TRZOSEK

Tekst i rysunki
Łukasz Zabdyr
zabdyrmiks.blogspot.com

RUSZ makówką z Trzoskiem

1 2 3 4 5

6 7 8 9 10 11 12 13 14

WPISZ LITERY Z RYSUNKÓW W DIAGRAM I ODCZYTAJ HASŁO.

PRZEŁÓŻ 2 ZAPAŁKI W TAKI SPOSOB, ABY OTRZYMAĆ 2 TRÓJKĄTY.

POMÓŻ MYSZCE POLNEJ, DOTRZEĆ NAJKRÓTSZĄ DROGĄ DO SWOJEJ SPIŻARNI.

ZAPRASZAMY NA MECZ

**PUSZCZA
NIEPOŁOMICE**

VS

**LECHIA
GDAŃSK**

**ŚRODA
21 WRZEŚNIA**
GODZ. 14:45

STADION MIEJSKI W NIEPOŁOMICACH

BILETY:

NORMALNY: 20 Zł, ULGOWY: 10 Zł, KOBIETY I DZIECI: 5 Zł

Miejski Klub Sportowy Puszcza Niepołomice
ul. Janusza Kusocińskiego 2, 32-005 Niepołomice
☎ 12 281 21 20 ✉ biuro@puszcza-niepolomice.pl

WWW.PUSZCZA-NIEPOLOMICE.PL

23-25.09.2016 NIEPOŁOMICE

HISTORIA JAKO ZABAWA, HISTORIA JAKO PASJA
WSTĘP WOLNY

POŁACHWAŁY XI

OTWARTE SPOTKANIA
WARGAMINGOWE

WIELKA IMPREZA HISTORYCZNA

PIĄTEK 23.09: 16:00-20:00 - SOBOTA 24.09: 10:00-21:00 - NIEDZIELA 25.09: 10:00-16:00

Wojskowe **ODDZIAŁY REKONSTRUKCYJNE**

od starożytności po współczesność

POKAZY WALKI i rekonstrukcje bitew

Historyczne i współczesne **WOZY BOJOWE**

OBOZY WOJSKOWE rozlokowane na terenie Niepołomic

GRY WOJENNE i makiety pól bitewnych

WYSTAWA MODELI wojskowych

Programy edukacyjne **DLA DZIECI**

KONCERT Jacka Kowalskiego - piątek godz. 20:00

BÁL U ARCYKSIĘCIA - wstęp wolny dla osób w strojach historycznych

- Zamek Królewski, sobota godz.20:00

WIELKA DEFILADA oddziałów rekonstrukcyjnych ulicami Niepołomic

- niedziela godz. 11:00

Szczegółowy program:
www.polachwaly.pl

Sponsorzy:

Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach

Patronat Honorowy:

Organizatorzy:

Niepołomice Centrum Edukacji i Sztuki

Patronat Medialny:

